

SUITDER

SDÜ İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ DERGİSİ

Süleyman Demirel University Journal of Humanities and Social Sciences

Sayı/Issue	62-Aralık 2024/ 62-December 2024
Makale Bilgisi/ Article Info	Araştırma Makalesi/ Research Article
Başvuru Tarihi/ Submitted Date:	4 Kasım 2024
Kabul Tarihi/ Accepted Date:	30 Aralık 2024
Atıf/Citation:	Sezgin, K. (2024). Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri. <i>Süleyman Demirel Üniversitesi İnsan Ve Toplum Bilimleri Dergisi</i> . 79-160
DOI:	10.35237/suitder.1578942
Benzerlik / Similarity: %	%2

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

West Slope Ware Found in the Excavations on the North Slope of Klazomenai / Karantina Island

Kudret SEZGİN*

Öz

Bu çalışmada Klazomenai Antik Kenti'nin yaklaşık 500 metre açığında bulunan ve kentin Klasik Dönem'den Roma İmparatorluk Dönemi içlerine kadar ana iskân alanı olan Karantina Adası'nın kuzey yamaçlarında ele geçen Batı Yamacı Seramikleri değerlendirilmiştir. Bu kapsamda öncelikle Klazomenai ve çevresindeki yerleşim kronolojisi Orta Kalkolitik Dönem'den başlayarak özetlenmiştir. İkinci aşamada ise yerleşim içi ve çevresinde tespit edilmiş olan fırınlar üzerinden Arkaik Dönem'den itibaren kentin seramik üretim süreci ve kapasitesi ele alınmıştır. Kent kronolojisi ve buna bağlı olarak seramik çalışmaları içerisinde Hellenistik Dönem ve seramikleri diğer dönemlere oranla sınırlı kalmıştır. Karantina Adası kazılarında tespit edilen Batı Yamacı Seramikleri'nin değerlendirildiği bu çalışmanın temel amacı kentin Hellenistik Dönem seramik repertuarı içerisinde önemli bir yer tutan bu seramik grubunun genel bir değerlendirilmesinin yapılması ve dönem/bölge bağlamında bu materyale genel bir bakış açısının oluşturulmasıdır. Bu kapsamda seramik tipleri ve bezeme motifleri referans alınarak bir tipoloji oluşturulmuştur. Tarihendirme için öncelikle ana üretim merkezleri olan Pergamon, Atina ve Korinth seramikleri ile karşılaştırmalar yapılmış, fakat bölgesel kronolojinin esas alınması nedeniyle öncelik Batı Anadolu buluntu merkezlerine verilmiştir. Karantina Adası seramikleri MÖ 4. yüzyılın son çeyreğinden MÖ 2. yüzyılın ikinci yarısına kadarki geniş bir tarih aralığına sahip tesviye dolgusu içerisinde ele geçmiş olmalarından dolayı stratigrafik verilere dayalı bir tipolojik gelişim şeması oluşturmak şu aşamada güçtür. Bu nedenle bölgesel ölçekte karşılaştırma kriterleri referans alındığında Klazomenai Batı Yamacı Seramikleri için genel olarak MÖ 3. yüzyıl ortası ile MÖ 2. yüzyıl sonu aralığı tarih olarak önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Klazomenai, Karantina Adası, Hellenistik, Batı Yamacı Seramiği, Yerel Üretim

* Doç. Dr., Hitit Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü, Çorum/TÜRKİYE, E-Posta: kudretsezgin@hitit.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-9834-2380.

Abstract

In this study, the West Slope Ware found on the northern slopes of the Karantina Island, which is located approximately 500 meters offshore of the ancient city of Clazomenai and was the main settlement area of the city from the Classical Period until the Roman Imperial Period, was evaluated. First, the settlement chronology in and around Clazomenai is summarised from the Middle Chalcolithic onwards. Secondly, the pottery production process and capacity of the city from the Orientalisian period onwards were analysed on the basis of the kilns found in and around the settlement. Within the urban chronology and ceramic studies, the Hellenistic period and its ceramics have been limited compared to other periods. The main aim of this study, which analyses the Western Slope Ware from the Karantina Island excavations, is to make a general assessment of this ceramic group, which occupies an important place in the Hellenistic pottery repertoire of the city, and to provide a general perspective on this material in the context of the period/region. In this context, a typology was established with reference to ceramic types and decorative motifs. Comparisons were made with the main production centres of Pergamon, Athens and Corinth for dating purposes, but priority was given to the finds from Western Anatolia because of the regional chronology. Since the sherds from Karantina Island were recovered from leveling deposits with a wide dating range from the last quarter of the 4th century BC to the second half of the 2nd century BC, it is difficult at this stage to establish a typological development scheme based on stratigraphy. Therefore, with reference to regional comparative criteria, a date between the middle of the 3rd century BC and the end of the 2nd century BC is generally proposed for the West Slope Ware of Clazomenai.

Keywords: Clazomenai, Karantina Island, Hellenistic, West Slope Ware, Local Production

GİRİŞ

Klazomenai, Batı Anadolu'da İzmir ve Aydın illerinin büyük bölümünü ve yakın adaları kapsayan İonia Bölgesi'nin önemli liman kentlerinden biridir (**Harita 1**). Limantepe olarak adlandırılan höyükte yapılan kazılarda elde edilen arkeolojik veriler, alandaki yerleşimin Orta Kalkolitik Dönem'den itibaren başladığını göstermektedir (Erkanal & Şahoğlu, 2012, s. 221; Tuncel & Şahoğlu, 2017). Limantepe Höyüğü, Orta ve Geç Tunç Çağları boyunca da gelişen ve büyüyen yerleşimin çekirdeğini oluşturmuştur. Höyükteki yerleşimin devamlılığı Tunç Çağı sonlarından Demir Çağı'na geçişte ve Erken Demir Çağı içlerinde kesintisiz takip edilebilmektedir (Cevizoğlu & Ersoy, 2016, s. 109). Limantepe Höyük yerleşimi sonrası gelişen Klazomenai kentinin varlığının bazı politik olaylara bağlı olarak kısa kesintilerle de olsa, MÖ 4. yüzyıl içlerine kadar devam ettiği anlaşılmıştır. Yazılı kaynaklar ve arkeolojik veriler, kentin yerleşim kronolojisindeki bu kesintileri kanıtlar niteliktedir.

Antik Dönem'de *metoikesis* (μετοικήσει), yani kent halkının gönüllü olarak yaşam alanını terk ederek başka bir alana yerleşmesi olgusunun Klazomenai kenti için de geçerli olduğu antik yazarların anlatılarından anlaşılmaktadır. Herodotos, Teos kenti halkının *metoikesis* yaparak Batı Trakya'daki Abdera kentine göç ettiğinde çok daha önceden Timesios adında bir *ktistes* (kurucu) önderliğinde Klazomenaililer tarafından kurulmuş bir yerleşim seçtiğinden bahsetmektedir (Herodotos, I.168; Demand, 1988, s. 418). MÖ 7. ve 6. yüzyıllarda en parlak dönemini yaşayan Klazomenai, İonia Bölgesi'nde önemli bir konuma sahiptir. Arkeolojik veriler MÖ 6. yüzyıl ortalarında kısa süreliğine de olsa kentin büyük çapta küçüldüğünü ve kent nüfusunun azaldığını göstermektedir. Bu süreç, MÖ 546'da Perslerin Batı Anadolu'yu ele geçirmeleri ile ilişkilendirilmektedir (Ersoy, 2007, s. 177). Pausanias Karantina Adası'ndaki ilk yerleşimin MÖ 499'da İonia Ayaklanması sonrasında bölge geneline hâkim olmaya çalışan Perslerin baskıları sonucunda kaçan Klazomenaililer tarafından kurulduğunu aktarmaktadır (Pausanias, VII.3.9). Arkeolojik veriler de MÖ 5.yüzyıl başlarında Klazomenai yerleşim merkezinin terk edildiğini ve nüfusun büyük kısmının Karantina adasına taşındığını göstermektedir (Ersoy, 2014, s. 268; Ersoy, 2004, s. 62-64; Güngör, 2004, s. 121-131; Hürmüzlü, 2004, s. 88). MÖ 5. yüzyıl sonu ve MÖ 4. yüzyılda

kentin Kython (*Χύθον, Χύτρών, Χύτριόν*) (Strabon, XIV.1.36) olarak adlandırılan anakara yerleşiminde tekrar iskânın başlamış olduğu yine yazılı kaynaklar ve arkeolojik verilerle anlaşılmaktadır (Tanrıver, 1989; Aytaçlar, 1998). Fakat anakara, MÖ 5. yüzyılın sonlarından MÖ 4. yüzyılın ortalarına kadar kısa bir süre için yeniden iskâna sahne olmuşsa da, Hellenistik Dönem ile birlikte esas anlamda yalnızca tarımsal amaçlarla ve sınırlı da olsa gömü alanı olarak kullanılmıştır (Özbay, 2004, s. 133-159; Cevizoğlu & Ersoy, 2016, s. 122). Son olarak MÖ 334'te Büyük İskender tarafından Anadolu'daki Pers hâkimiyetinin sonlandırılmasıyla beraber birçok kentte olduğu gibi Klazomenai kentinde de bazı düzenlemelere gidilmiş, ana kara ile yerleşimin merkezini oluşturan ada arasında Grekçe yığma yol anlamına gelen khoma (*χώμα*) inşa edilmiştir (Pausanias, VII. 3. 9).

1. Klazomenai seramik üretimi

Günümüzde İzmir ili Urla ilçesi İskele mevkisinde bulunan Klazomenai Antik Kenti'nde 1979'dan beri yapılan sistematik kazılar sonucunda MÖ 5. binyıldan başlayarak Arkaik ve Klasik dönemlere kadar devam eden bir yerleşim dokusu gün yüzüne çıkarılmıştır. Pausanias, Klazomenai topraklarının İonialıların gelişinden önce ıssız olduğunu iddia etse de (Pausanias, VII.3.8) arkeolojik veriler bu savı çürütmektedir. Ayrıca bölgeye gelen erken yerleşimcilerin olasılıkla güçlü bir Tunç Çağı evresi olan Limantepe'yi yerleşim yeri olarak seçtikleri belirtilmektedir (Koparal, 2011, s. 69-70). Kentin kuzeydeki kıyı sınırını oluşturan Limantepe ile Klazomenai kenti organik olarak içi içe geçmiştir ve Klazomenai kenti de bu erken yerleşimin zamanla büyümesi ile oluşmuştur.

Yerleşimde sürdürülen bilimsel araştırmalar diğer endüstriyel faaliyetlerin (Koparal & İplikçi, 2004: 221-234; Yalçın & Cevizoğlu, 2011, s. 85-89) yanı sıra kentin Doğu Yunan dünyasında Orientalizan üslupta ve MÖ 6. yüzyıl içlerinde Siyah Figür Tekniği'nde seramik üreten ana merkezlerden biri olduğunu ortaya koymuştur. Bu bağlamda kentin Klasik Dönem'e kadarki seramik repertuarı ve tipolojisi büyük oranda oluşturulabilmiştir (Ersoy, 2003, s. 254-257; Hürmüzlü, 1995; Özer, 2004; 2006; Zeren, 2004; Sezgin, 2004, s. 169-183). Arkeolojik veriler de bu tipoloji ve kronolojiyi destekler niteliktedir.

Klazomenai'de bugüne kadar Demir Çağı'na ait çok iyi korunmuş yaklaşık yarım düzine seramik fırını bulunmuştur. Açığa çıkarılan bu atölyeler, Geç Tunç Çağı'ndan itibaren kentteki seramik üretim geleneğinin ortaya çıkışını ve kent ekonomisindeki önemini gösteren en önemli arkeolojik buluntular olarak değerlendirilmektedirler. Ayrıca kentteki üretim faaliyetleri arasında en iyi belgelenmiş buluntuları olan Geç Tunç Çağı, Erken Demir Çağı ve Arkaik Dönem'e ait bu seramik fırınları, Klazomenai'deki seri üretiminde uzmanlaştığını gösteren temel kanıtlar olarak kabul edilmektedir (Cevizoğlu & Ersoy, 2016, s. 106).

Klazomenai'de gerçekleştirilen kazılar, Tunç Çağı'ndan başlayarak Geç Antik Çağ'a kadar süren yerleşim kronolojisi hakkında detaylı veriler ortaya koymuştur. Bu önemli verilerden biri de kentin üretim endüstrisi ve zanaat geleneğinin göstergesi olan seramik işlikleridir. Kentin seramik üretimine dair en erken veriler Tunç Çağı yerleşiminin çekirdeğini oluşturan Limantepe'de tespit edilmiştir. Burada Demir Çağı fırınlarının öncülleri olarak kabul edilen Geç Tunç Çağı seramik fırınları açığa çıkarılmıştır. Konut yapılarının avlularında bulunan ve nispeten küçük boyutlu olsalar da yerleşimdeki evsel üretimin var olduğunu gösteren bu fırınlar Geç Hellas III A:2 evresi ile bağlantılı olan seramiklerden dolayı yaklaşık olarak MÖ 14. yüzyıla tarihlendirilmişlerdir (Mangaloğlu-Votruba, 2011, s. 46; Erkanal & Aykurt, 2008, s. 223-242; Erkanal & Erkanal, 1983, s. 166; Bakır & Anlağan, 1980, s. 88). Erken Demir Çağı yerleşimi de Limantepe Höyüğü üzerinde başlayarak tepenin güneyi ve güneybatısı yönünde yayılım göstermiştir. Aşağı kent kazılarında MÖ 3. binyıl savunma duvarının kerpiçlerinin kullanılmasıyla oluşturulan ve oldukça iyi korunmuş bir Protogeometrik Dönem seramik fırını tespit edilmiştir. Fırın içerisinde üretim aşamasına dair seramik parçalarına rastlanmamış olsa da, alanın en erken Geç Protogeometrik Dönem'de gömü alanı olarak kullanılmaya başladığı ve dolayısıyla da seramik fırınının en geç MÖ 10. yüzyılın ilk yarısı veya ortasına tarihlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır (Cevizoğlu & Ersoy, 2016, s. 110, fig. 3; Ersoy vd., 2011, s. 171-172, fig. 3-4; Ersoy vd., 2010, s. 189-191; Ersoy vd., 2009, s. 237-239, fig. 7-9).

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

Ayrıca, Erken Demir Çağı'na ait "Fırın A1" çevresinde mezarlar dışında çok fazla arkeolojik materyal bulunmamış olması nedeniyle, fırının aktif olduğu dönemde burasının yerleşimin dışında kaldığı ve Demir Çağı'nın ilk yarısında bu alanın üretim atölyeleri bölgesi olabileceği de öne sürülmüştür (Cevizoğlu & Ersoy, 2016, s. 113; Ersoy vd., 2011, s. 169-171).

MÖ 8. yüzyıl sonları - MÖ 7. yüzyıl başlarında bir refah ve buna paralel olarak kentleşme sürecine giren Klazomenai, MÖ 6. yüzyılın başlarında batıya doğru büyüyüp genişlemeye başlamış ve sur duvarlarının dışında çok sayıda zanaatkârlar mahallesi oluşmuştur (Cevizoğlu & Ersoy, 2016, s. 115). Kent nekropolislerinde ele geçen küçük buluntuların yanı sıra MÖ 7. yüzyılın ikinci yarısından itibaren üretilmeye başlayan ve figüratif bezemeleri dönemin anıtsal resim sanatını yansıtan pişmiş toprak lahitler Klazomenai yerleşiminin zenginliğini gösteren arkeolojik kanıtlardır (Cook, 1981, s. 96-139; Hürmüzlü, 2004, s. 77-95; Hürmüzlü, 2010, s. 89-153; Aslan, 2013, s. 16). Bu mezar tipi Klazomenai atölyeleri ile özdeşleşmiş olsa da yapılan sınırlı sayıda kil analizleri farklı kentlerin de bu lahitleri üretmiş olabileceğini göstermiştir (Zeren-Hasdağlı, 2014, s. 40). Bu lahitler kentin üretim sürecinin yanı sıra kentteki ölü gömme gelenekleri içerisinde de ön plana çıkmaktadır. MÖ 7. yüzyılda ortaya çıkmasının ardından sayısal olarak özellikle MÖ 6. yüzyılda yoğunluk kazanan Klazomenai lahitlerinin, azalarak da olsa MÖ 5. ve 4. yüzyıllarda kullanılmaya devam ettiği görülmektedir (Güngör, 2006, s. 31-32, 150; Ulusoy, 2019, s. 136).

Pişmiş toprak lahitlerin yanı sıra, Orientalizan Dönem seramiği, bölge genelinde ve denizaşırı yerleşimlerde rastlanan Klazomenai Siyah Figür seramiği (Ersoy, 2000; Özgören, 2007) ve Klazomenai'ye özgü bir amphora formunun varlığı (Sezgin & Doğer, 2009; Sezgin, 2004) Arkaik Dönem'de kentin İonia Bölgesi'ndeki en önemli seramik üretim merkezlerinden biri olduğunu gösteren kanıtlardır. Klasik Dönem'de bölgede yaşanan politik süreçlere bağlı olarak ana karadaki Klazomenai kenti terk edilmiş olsa da, kentte seramik üretiminin devam ettiğini gösteren arkeolojik kanıtların varlığı söz konusudur. FGT sektöründeki kazılarda açığa çıkarılan ve MÖ 4. yüzyılın 3. çeyreğine tarihlenen seramik fırını Klasik Dönem yerleşim bölgesinin terk edilmesinden kısa bir süre sonra alanın seramik üretim atölyeleri için kullanılmaya başlandığını göstermektedir (Özbay, 2004, s. 147-149, fig. 20; Özbay, 2006, s. 484; Cevizoğlu & Ersoy, 2016, s. 122, fig. 12-14).

Arkeolojik veriler Hellenistik ve Roma Dönemi'nde yerleşimin konumlandığı Karantina Adası'nda seramik üretiminin devam ettiğini kanıtlamaktadır. Karantina Adası'nın kuzey ucunda, antik döneme oranla yükselen deniz seviyesi nedeniyle günümüzde doğrudan deniz kıyısında bulunan bir kayanın içine kazılmış iki seramik fırını (D 1) tespit edilmiştir. Dikdörtgen bir plana sahip olan ve güneybatıdan kuzeydoğuya doğru bir eksen boyunca hizalanan bu fırınlar Klazomenai'den bilinen en geç örneklerdir ve doğrudan bitişik zemin planlarıyla bir istisna oluşturmaktadırlar (Cevizoğlu & Ersoy, 2016, s. 123, fig. 15-17). Büyüklükleri göz önüne alındığında, D 1 fırınlarının muhtemelen yalnızca günlük kullanım seramiği üretimi için değil, aynı zamanda pithos veya çatı kiremitleri gibi daha büyük boyutlu seramik ürünlerin pişirilmesi için de kullanılmış olduğu anlaşılmıştır. Fırınların tabanlarında bulunan erimiş ve cürufişmiş çatı kiremidi parçalarına dayanılarak, D 1 fırınları MÖ 4. yüzyılın sonlarına, yani Erken Hellenistik Dönem'e tarihlendirilmişlerdir. Bu da seramik fırınlarının Karantina Adası'nda yerleşim olduğu dönemde faaliyette olduğu anlamına gelmektedir (Cevizoğlu & Ersoy, 2016, s. 125).

2. Karantina Adası kazıları ve stratigrafisi

Bu çalışma kapsamında ele alınan seramikler, anakaradan yaklaşık 500 metre açıkta yer alan Karantina Adası'nda yapılan kazılarda ele geçmiştir. Anakara yerleşiminde belli dönemlerde yaşanan iskân ve kesinti süreçleri kent açıklarında yer alan Karantina Adası'nda takip edilebilmektedir. Kent kronolojisi ve buna bağlı olarak gelişen seramik çalışmaları içerisinde Hellenistik Dönem ve seramikleri diğer dönemlere oranla sınırlı kalmıştır. Karantina Adası kazılarında tespit edilen Batı Yamacı Seramikleri'nin değerlendirildiği bu çalışmanın temel amacı kentin Hellenistik Dönem seramik repertuarı içerisinde önemli bir yer tutan Batı Yamacı

Seramikleri'nin genel bir değerlendirilmesinin yapılması ve dönem/bölge bağlamında bu materyale genel bir bakış açısının oluşturulmasıdır.

Karantina Adası ile ilgili ilk gözlemler 1794 yılında burayı ziyaret eden Richard Chandler'ın Yunanistan ve Küçük Asya seyahatlerini aktardığı çalışmasında geçmektedir (Chandler, 1825, s. 107-110). Daha sonrasında George Bean tarafından ziyaret edilen adanın kuzey tepesinin kuzey yamacında bir tiyatro yapısının olduğu aktarılmıştır (Bean, 1966, s. 134). Adada ilk kazılar 1922 yılında G.P. Oikonomos tarafından (Oikonomos, 1921, s. 73-74), daha sonrasında 1987- 1990 yılları arasında ise Klazomenai kazı ekibi tarafından yürütülmüştür (Beek & Beelen, 1991, s. 33-35). 2011 yılında ise adada sözü edilen tiyatro yapısının açığa çıkarılması amacıyla adanın kuzeydoğu bölümünde yeni kazılar başlatılmıştır (Özbay, 2017, s. 207-210; Özbay, 2016a, s. 1; Egeci, 2014, s. 1).

Genel yapısı ve iç bükey profilli görünümü nedeniyle tiyatroya benzeyen kuzey yamaçta 14 sondaj açılmış ve üst mimarisi anlaşılmayan anıtsal bir yapıya ait temeller açığa çıkarılmıştır. Dik bir yamaca oturtulmuş bu yapıyı destekleyen teraslamalar içerisinde çok sayıda seramik dolgusu kullanılmıştır. Bu dolgular içerisinde bol miktarda günlük kullanım kapları, siyah firnisli seramikler, kalıp yapımı kaseler, Batı Yamacı Seramikleri, ağırşaklar, kandiller ve figürinler ele geçmiştir (Özbay, 2017, s. 210). MÖ 4. yüzyılın son çeyreğinden MÖ 2. yüzyıla kadar geniş bir tarih aralığına sahip tesviye dolgusunun tiyatro yamacının üst kısmındaki kutsal alandan getirilmiş olabileceği ve bunun yanı sıra kıyıda bulunan seramik fırınlarının atıklarının da dolgularda kullanıldığı düşünülmektedir (Ersoy vd., 2013, s. 201). Alanın kuzeyinde Açma 1 (Sondaj 3,4,5) ve Sondaj 9 sınırları içerisinde bir teras duvarı ve bu duvarla bağlantılı kare planlı bir mekan (Açma 1/Mekan 1) açığa çıkarılmıştır. İçerisi tamamen kandil, pişmiş toprak figürin, tezgâh ağırlığı ve seramiklerle doldurulan bu mekândan ele geçen ve MÖ 4. - 2. yüzyıllar arasına tarihlendirilen buluntuların bir arada bulunması nedeniyle alanın olasılıkla MÖ 2. yüzyılda tek seferde doldurulduğu sonucuna varılmıştır (Özbay, 2016a, s. 170; Egeci, 2014, s. 6).

Bir bölümü Klasik Dönem'e, yoğunluğu ise Hellenistik Dönem'e ait siyah firnisli seramikler, tüm bu buluntular arasında değerlendirmeye alınan ilk grubu oluşturmuştur. Seramiklerin ele geçtikleri dolguların yaklaşık üç yüz yıllık bir döneme ait malzeme içermesi nedeniyle tarihlendirmeler genel olarak karşılaştırma yöntemiyle yapılmıştır. Ele alınan formların karşılaştırmaları sonucunda Klasik Dönem örneklerinde Attika geleneğinin yoğunluk gösterdiği, fakat MÖ 4. yüzyıldan itibaren Attika formlarına dayalı yerel formların yaratıldığı gözlemlenmiştir. Hellenistik Dönem'de klasik formların bir kısmının üretimi devam etse de bu dönemde Attika geleneğine bağlılığın giderek azaldığı, Ephesos ve Pergamon gibi merkezlerin etkisinin yanı sıra yerel üretimlerde bölgesel farklılıkların ortaya çıktığı vurgulanmıştır. Ayrıca hamur tiplerinin MÖ 4. yüzyıldan MÖ 2. yüzyıla kadarki dönemsel dağılımına bakılarak MÖ 4. yüzyıldan itibaren Attika'dan ithal edilen seramiklerde ciddi bir azalma olduğu sonucuna varılmıştır (Egeci, 2014, s. 62-67).

Karantina Adası Kuzey Yamacı kazılarında tespit edilen seramik dolgu içerisinden ele geçen ve bilimsel değerlendirmeleri yapılan ikinci grubu ise figürinler oluşturmaktadır. Açma 1, Açma 2, Sondaj 1, 8, 9 ve 10'dan toplam 707 adet figürin ele geçmiştir. Bu dolgudan ele geçen pişmiş toprak figürinler 11 başlık altında incelenmiş ve bunların tipolojik olarak oldukça geniş bir repertuara sahip olduğu anlaşılmıştır (Özbay 2016a, s. 3). Klazomenai Karantina Adası'ndan ele geçen figürinlerin tipolojik ve kronolojik anlamda diğer merkezlerde karşılaşılan kanonik tiplerin Klazomenai kent atölyelerinde de üretildiği vurgulanmaktadır. Bu alanda tespit edilen kalıplar da bu figürinlerin Klazomenai atölyelerinde üretildiğine işaret eden önemli kanıtlar arasında sayılmıştır (Özbay, 2016a, s. 155; Özbay, 2016b, s. 251).

MÖ 4. yüzyılın sonundan itibaren Klazomenai'de yoğun bir pişmiş toprak figürin üretimi olduğu anlaşılmaktadır. Figürinlerin tamamının kil rengi ve kil yapısında homojenlik saptanmış, buna üretim aşamasında kullanılan kalıpların tespiti eklenince, figürinlerin iç pazara yönelik olarak

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

yerel atölyeler tarafından üretildiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca kuzey yamaç seramik dolgusu içerisinde gelen tüm figürinler MÖ 4.-3.yüzyıllara tarihlendirilmişlerdir (Özbay, 2016a, s. 172-181).

3. Batı Yamacı Seramikleri araştırma tarihçesi

Hellenistik Dönem, özellikle boya bezemeli seramik üretiminde farklı bir aşamayı temsil etmektedir. Dönemin politik, ekonomik ve sosyal değişimleri diğer sanat dallarında olduğu gibi seramik sanatını da doğrudan etkilemiştir. Arkaik ve Klasik dönemlerde ön plana çıkan merkezi üretim atölyelerinin ağırlığı bu dönemle birlikte gerileme göstermiş; Mısır, Küçük Asya ve Suriye'de sivrilmeye başlayan yeni atölyelerin yanı sıra, yerel veya bölgesel ihtiyaçları karşılayan daha küçük atölyeler de artmaya başlamıştır (Kolon, 2014, s. 141-149). Yunanistan anakarasında MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren üretilmeye başlayan Batı Yamacı Seramikleri kısa süre içinde Yunan dünyasının diğer bölgelerinde de yerel üretimler şeklinde ortaya çıkmıştır. Biri Pergamon'da, diğeri ise Küçük Asya'nın güney kıyısında ya da bugünkü Lübnan veya Suriye kıyılarında bilinmeyen bir yerdeki "Ivy Platter" Atölyesi ise Hellenistik Dönem Doğu dünyasının ön plana çıkan üretim merkezleridir. Attika üretimi seramikler çoğunlukla Yunanistan anakarasında ve Kiklad Adaları'nda yayılım gösterirken, Pergamon atölyesi seramikleri Küçük Asya'nın batı kıyıları, Karadeniz kıyıları ve zaman zaman Kıbrıs, Suriye, Filistin ve İskenderiye'ye kadar uzanan geniş bir pazara sahiptir. Ancak, Güney Levant'ta ise "Ivy Platter" gurubunun ürünleri daha baskındır (Rotroff, 2002, s. 97).

Dönemin ön plana çıkan iki önemli seramik geleneği vardır. Bunlardan ilki Gnathia olarak adlandırılan ve Güney İtalya'da erken örnekleri MÖ 370-340'tan itibaren üretilmeye başlayan (Schmidt, 1991, s. 101) ve MÖ 2. yüzyıla beraber üretimi sona eren boya bezemeli bir seramik grubudur. Belirli teknik özelliklere sahip bu seramik grubu adını Apulia'nın doğu kıyısındaki antik Gnathia'daki ilk keşif yeri olan Torre d'Egnazia'dan almıştır (Green, 2001, s. 57). Ortaya çıktığı Güney İtalya bölgesi dışında da üretiminin olduğu bilinen bu seramik grubunda sahneleri ve mekânları göstermede kullanılan renkler ayırt edici unsur olarak görülmektedir. Belli form ve bezeme repertuarına sahip olan bu grup, siyah firnisli seramikler, Batı Yamacı Seramikleri ve Gri seramikler gibi farklı tipte grupların gelişimine de etki etmiştir (Catti, 2018, s. 753-766).

Gnathia tipi seramiklerin İtalya'da yayılım gösterdiği dönemde Yunanistan'da – ya da belki daha doğru ifadeyle Doğu Ege'de – Batı Yamacı Seramikleri olarak adlandırılan yeni bir seramik grubu ortaya çıkmıştır. Batı Yamacı Seramik stiline çıkış noktası ve gelişimi doğrusal bir süreç takip etmediği için kökenini anlamak karmaşık bir konudur. Bu teknik, Atinalı çömlek ustalarının Hellenistik Dönem'de birden bire keşfettikleri bir uygulama değildir (Kolon, 2014, s. 146). Genel kanı, kökeni Arkaik Döneme kadar giden ve "Six Teknik" olarak adlandırılan çok renkli (polykrom) uygulamanın evrilerek Batı Yamacı stiline dönüşmüş olabileceği yönündedir (Rotroff, 1997, s. 39). MÖ 4. yüzyılda Kırmızı Figür Tekniği'nin geç evrelerinde meydana gelen bozulmalar sonucunda Atina atölyelerinde yeni arayışlar içerisine girilmiş ve bilinen eski tekniklerden etkilenecek yeni bir teknik yaratılmıştır (Rotroff, 1997, s. 40- 42; Rotroff & Oliver, 2003, s. 37). Siyah firnisli zemin üzerine beyaz ve turuncu kille boyanmış desenlerle belirginleşen Batı Yamacı Seramikleri, Hellenistik Dönem'de Atina'nın standart boyalı seramiği olarak kırmızı figürün yerini almıştır (Rotroff, 1997, s. 38).

Bu tür, adını ilk kez bulunduğu ve ayrıntılı olarak yayınlandığı yerden, Areopagos'un güneyinde Alman Arkeoloji Enstitüsü tarafından kazıları yapılan Atina Akropolisi'nin Batı Yamacı'ndan almıştır. Wilhelm Dörpfeld 1890'larda kentnin Agorası'nın yerini tespit etmek amacıyla burada kazılar yapmıştır (Dörpfeld, 1894, s. 496-509). Bu araştırmalar sırasında bulunan seramikler 1901 yılında Carl Watzinger tarafından yayımlanmıştır (Watzinger, 1901, s. 67-102). Akropolis buluntularına ek olarak Avrupa'daki çeşitli koleksiyonlarda bulunan seramiklerle çalışmasını genişleten ve Batı Yamacı Seramikleri'nin üretim tekniği, form repertuarı, bezeme şeması ve kronolojisini inceleyen Watzinger, bu seramik grubunun Batı Anadolu kıyılarından çıkmış olması gerektiğini öne sürmüştür (Thompson, 1966, s. 51-53; Thompson & Wycherley, 1972, s. 180-182).

Bu çalışmalardan sonra bu tipteki seramikler “Keramik vom Westabhang” ya da “Westabhangkeramik” olarak anılmaya başlanmıştır. Atina Agorası’nda ele geçen Batı Yamacı Tekniğinde bezenmiş seramikler 1934 yılında Homer Thompson tarafından kapsamlı biçimde incelemiştir. Thompson, bu stile ait seramiklerin ortaya çıkış yeri olarak Atina’yı önermiş ve İngilizceye “West Slope Ware” olarak çevrilmesiyle de bu adlandırma standart İngilizce terim olarak kabul edilmiştir (Thompson, 1934, s. 438- 447).

Batı Yamacı Seramiği’nin en belirgin özelliği, koyu renk firnisle kaplanmış kap yüzeyine beyaz ya da portakal sarısı renkte boya ile çeşitli bitkisel, geometrik veya figüratif motiflerin yapılması, kazıma tekniği ile oluşturulan dalların bu bitkisel bezeme unsurlarını tamamlaması ya da çeşitli geometrik süslerin eklenmesidir. Batı Yamacı Seramikleri Atina (Thompson, 1934; Rotroff, 1997), Pergamon (Schäfer, 1968; Behr, 1988) ve Korinth (Edwards, 1975) gibi atölyelerde MÖ 3. yüzyıl ile MÖ 1. yüzyıl aralığında üretilmişlerdir.

Küçük Asya’daki üretim atölyelerinden Pergamon’da ele geçen en erken örnekler MÖ 3. yüzyılın ilk yarısına aittir. Bezeme şemaları ve bazı kap formları, M.Ö. 4. yüzyılın sonundan beri bilinen Attika Batı Yamacı seramiklerinden türetilmiş olsa dahi kil özellikleri gereği, bu en erken parçaların bile yerel üretim olduğu ve Attika’dan ithal edilmediği kanıtlanmıştır (Behr, 1988, s. 98). Pergamon Batı Yamacı Seramikleri’nin killeri genellikle açık kırmızıdan kırmızımsı kahverengiye kadar değişen renklerdedir ve Attika örnekleri kadar temiz bir dokuya sahip değildir. Katkı maddesi olarak mika ve iri taneli fakat seyrek kireç parçacıkları içermektedir. Özellikle mika birçok formda az da olsa gözlemlenebilmektedir. Yüzeye uygulanan firnis yoğun olsa da her zaman tekdüze olmayan bir kıvamdadır ve zayıf bir parlaklığa sahiptir. Bunların yanı sıra mat örnekler de görülebilmektedir. Firnis rengi siyah ile kırmızımsı kahverengi tonlar arasında değişim göstermektedir. Nadir durumlarda siyah firnis ile kırmızımsı kahverenginin bilinçli olarak eşit miktarda kullanıldıkları da bilinmektedir (Schäfer, 1968, s. 45).

Tipik Korinth kili, bazen yeşilimsi bir renk alan soluk sarı bir dokudadır. Sıkıdır ve genellikle çok incedir, ancak yüzeyde hafif kumlu bir görünüm olabilir. Hamur oldukça yumuşaktır ve zaman zaman küçük, gri kalıntılar ve boşluklar barındırır. Korinth’ten bazı örnekler daha pembe tonlu ve daha kumlu bir kil yapısına aittir. 7.5YR 7/6, 7.5YR 7/4, 7.5YR 6/4 ve 5YR 7/6 tonları en sık görülen renklerdir. Korinth kilinin tipik özelliklerinden kaynaklı olarak yüzeye uygulanan firmiste yoğun aşınmalar izlenir. Fakat bu grup seramiklerde genel olarak siyah, alacalı kırmızıdan kahverengiye ya da kırmızı tonlarda firnis uygulanmıştır (Bollen, 2004, s. 484-485).

Atina’nın Hellenistik Dönem ince seramiklerinin dokusu genellikle tipik, hafif mikalı, sert, az ya da hiç katkı içermeyen Attika kilidir. Renk açık kırmızımsı kahverengi (5YR6/4), kırmızımsı sarı (5YR6/6), açık kahverengi (7.5YR6/4) ya da pembe (5YR7/4; 7.5YR7/4) arasında değişmektedir. Biraz mikalı olmakla birlikte başka gözle görülebilir katkılar içermemektedir. Hellenistik Dönem boyunca Attika firnisinde çeşitlilik görülür. Renk siyahtan kahverengiye ve kırmızıya kadar değişir, arada yeşilimsi ya da gri örnekler de vardır. Kilin yüzeyi parlak ya da ışıltılı, metalik ya da mat ve donuk olabilmektedir. MÖ 3. ve 2. yüzyıllarda kapların çoğunluğu siyah firnislidir ve genellikle yanlış fırınlama nedeniyle kahverengi ve nadiren kırmızıya dönüşen alternatif renkler de ortaya çıkmıştır. Bu durum MÖ 2. yüzyılın ikinci yarısında ve birinci yüzyılın başlarında kırmızı firnisin hakim olmasıyla değişir. Mat firnis, kırmızı renkle birlikte MÖ 150 yılından sonra diğer yüzey tiplerinden daha yaygın hale gelir (Rostroff, 2006, s. 13). Atina atölyelerinin seramikler üzerinde kullandığı sarmaşık çelenkleri, uzun yapraklar, asma, mızrak ucu ve pendatif kolyeler erken motiflerdir ve Batı Yamacı Seramikleri’ne de bu erken uygulamalardan geçmiştir. Beyaz boya MÖ 280 civarında kompozisyona bir renk kontrastı unsuru olarak eklenmiş, beyazın kullanılmaya başlanması, eşmerkezli dikdörtgenler ve dama tahtası gibi bazı motiflerin gelişimini ve yunus ve dalga deseni gibi bezemelerin kullanımının artmasını sağlamıştır. Attika üretiminde, MÖ 3. yüzyıl boyunca kazıma tekniği kullanımı çok sınırlıdır. Genel olarak kazıma motiflerin eksikliği, ikinci yüzyılın

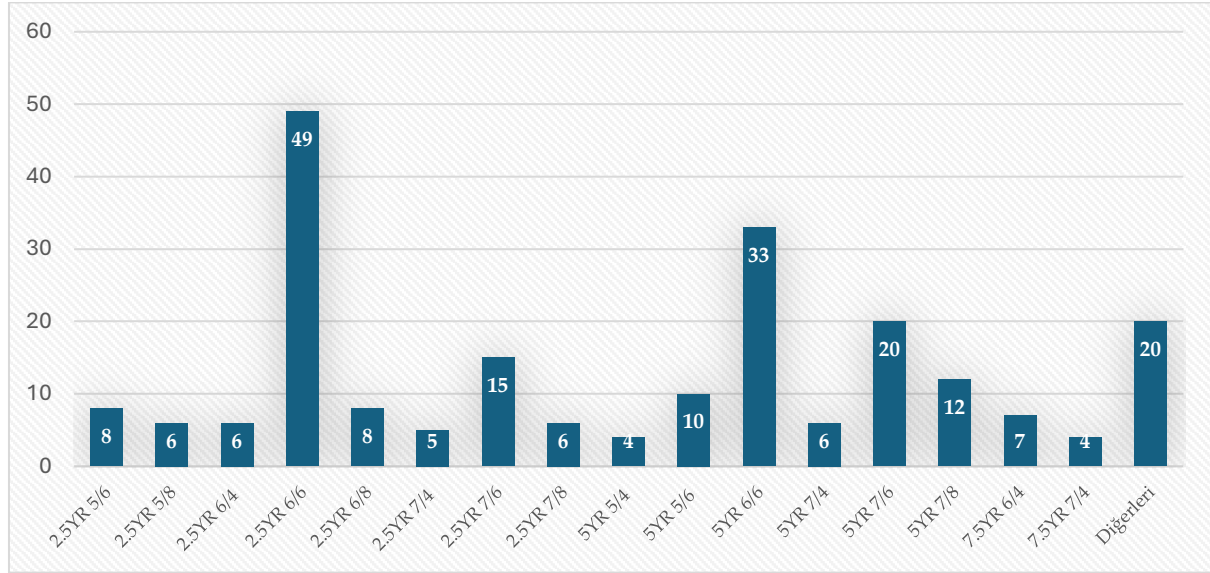
Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

sonlarına kadar Attika üretiminin bir özelliğidir ve onu diğer kentlerin üretimlerinden ayırmaktadır (Bollen, 2004, s. 477-483).

4. Klazomenai Batı Yamacı Seramikleri: hamur, firnis ve bezeme özellikleri

Klazomenai Hellenistik Dönem seramiklerinin hamur dokularında genel bir homojenlik gözlenir. Formların hemen hemen tamamında sık dokulu ve iyi kalitede fırınlanmış hamurda mika, katkı maddeleri arasında en sık görülen unsurdur. Bunun dışında küçük tanecikler halinde mineral ve kireç parçacıkları da bulunmaktadır. Munsell Renk Kataloğu'na göre düzenlenen renk skalasında genel olarak 2.5YR 5/6 ile 7.5YR 7/4 aralığındaki tonlarda hamur rengi söz konusudur (Grafik 1).

Grafik 1: Hamur Renkleri Skalası (Munsell Soil Color Chart)

Kap yüzeylerine uygulanan firniste genel olarak siyah renk hâkimdir. Bu işlem esnasında siyah firnis tüm alana eşit kalınlıkta sürülmediği için tam bir parlak yüzey elde edilememiştir. Bu nedenle yüzeyde mat siyahtan kırmızimsı kahverengiye doğru değişen farklı tonlar oluşmuştur. Siyah firnisin yanı sıra bazı örneklerde kapların iç yüzeyleri veya her iki yüzeyinde kırmızı ton kullanılmıştır. Uygulanan firnisin kalitesi ve hamur renginin de yakınlığı nedeniyle kimi örneklerde parlak, kaliteli bir yüzey elde edilmiştir.

Bezeme tekniği ve şeması açısından ise iki ana uygulama yöntemi dikkat çekmektedir. Bunlardan ilki beyaz veya açık kahverengi kil boyanın uygulanmasıyla oluşturulan motiflerdir. Sıklıkla beyaz boya kullanılırken, daha yoğun dokulu kahverengi veya açık kırmızı kil boya ile kap yüzeyine kabartma şeklinde bitkisel motifler işlenmiştir. İkinci bezeme tekniği kazıma işlemidir. Bu işlem, henüz kap fırınlanmadan önce fakat firnis yüzeye sürüldükten hemen sonra uygulanır. Her iki teknik de ayrı ayrı uygulandığı gibi kap yüzeyinde birbirlerini tamamlayan bezeme unsurları olarak bir arada da kullanılmaktadırlar. Sarmaşık yaprakları gibi bitkisel motifler beyaz veya kahverengi kil boya ile verilirken bitkilerin dalları kazıma olarak işlenir. Kimi örneklerde hayvan betimlemeleri boyama iken kimilerinde tamamen kazıma tekniğinde yapılır.

Seramikler üzerinde bitkisel motifler (Fig. 1-93, 108-111, 114-118), geometrik unsurlar (Fig. 94-107, 179) ve hayvan figürleri (Fig. 112, 119-121) olmak üzere üç ana tip bezeme ögesi görülmektedir. Bitkisel motifler diğer gruba oranla daha yoğun kullanılmıştır. Bezeme, kabın formu ve gövdede bulunduğu alana bağlı olarak değişim göstermektedir. En temel motifler sarmaşık yaprağı dizileri, zeytin yaprakları, asma dalları, palmetler gibi bitkisel bezemeler ve bunlarla oluşturulmuş askı çelenkler (girland) ve rozetlerdir. Bunların yanı sıra yunus ve kuş gibi hayvan betimlemeleri de görülmektedir.

Bezeme unsurları arasında en yoğun olarak kullanılan motiflerden biri sarmaşık dallarıdır (Rotroff, 1997, s. 46; Alexandropoulou, 2002, s. 181; Gassner, 1997, s. 59-69; Edwards, 1975, s. 24-25; Goldman vd., 1950, s. 160-161). Bu bezeme Küresel Gövdeli Skyphoslar (Fig. 1-76, 78-82), Keskin Profilli Skyphoslar (Fig. 86-87), İçi Bezemeli Kâseler (Fig. 111), Konik Derin Kâseler (Fig. 131), S Profilli Kantharoslar (Fig. 133-154), Guttuslar (Fig.155-164) ve Amphoralar (Fig. 170-171, 182) üzerinde farklı varyasyonlarıyla izlenir. MÖ 6. ve 5. yüzyıl Siyah Figürlü Seramikler ve Kırmızı Figürlü Seramikler gibi Hellenistik Dönem öncesi bezeme repertuarında oldukça popüler olan sarmaşık bezemesi, Hellenistik Dönem'e devredilen bezeme tiplerinden biridir. Hellenistik Dönem boyunca sevilen bir motiftir ve her bölgede farklı varyasyonları bulunan sarmaşıklar özellikle Batı Yamacı Seramiklerinin karakteristik bezemelerindedir (Alexandropoulou, 2002, s. 9-10). Sarmaşık, çok sayıda ve her türden kapta bulunmakla birlikte özellikle içki kaplarında popülerdir. Sarmaşık motifi kalp şeklinde yapraklarla karakterize edilir ancak bazen bunlar nokta veya su damlası şeklinde de verilir. Çoğu zaman bu yapraklar kazıma veya boya ile işlenmiş düz veya dalgalı saplara bağlanmıştır. Bu versiyon, nokta rozetlerle, kil veya beyaza boyanmış üçgenlerle, ek saplarla veya temel motifin etrafından dalgalanan beyaz bir kurdele ile de süslenebilmektedirler.

Öne çıkan bir diğer bezeme unsuru ise uzun yaprak motifidir. Uzun yapraklar, zeytin, defne veya mersin çelengi motiflerini tanımlamak için genel bir terim olarak kullanılır. Batı Yamacı stilinde bu bezeme genel olarak düz veya asılı bir dalın her iki tarafına çiftler halinde yerleştirilmiş basit damlacık ve ince yapraklardan oluşan standart bir bezeme unsurudur. Bu bezeme ayrıntılıdan basite kadar çok çeşitli versiyonları ile görülebilmektedir. Uzun yapraklar, sarmaşık motifi kadar yaygın olmasa da, hem erken hem de geç evrelerde tüm üretim merkezlerine dağılmıştır. Bu motifin üretiminde çeşitlilik oldukça fazladır. Nokta rozetler, nokta sıraları, dallar, alternatif renkli yapraklar vb. çok sayıda süslemeyle beraber kullanıldıkları gibi sadece basit öğelerle işlenmiş örnekler de bulunmaktadır. Çoğu örnekte yapraklar boyama veya kazıma bir dalın her iki yanına yerleştirilmiştir (Fig. 77, 177, 198-199, 203, 210). Yapraklar dallarla bitişik veya ayrı (asılı) olabilir. Bazı örneklerde yapraklar dal motifi olmadan birbirine yakın şekilde yerleştirilir. Bu versiyonda yapraklar üçgene benzeyecek şekilde küçültülebilmektedir.

Batı Yamacı Seramikleri'nde yaygın olarak kullanılan bir diğer motif ise palmettir. Palmet, tek merkezden yayılan çok sayıda yaprak veya taç yapraklardan oluşan bağımsız bir kompozisyonudur (Fig. 108, 132, 172-175, 184-197). Çok yoğun olarak kullanılan bu motif ağırlıklı olarak MÖ 3. yüzyılın ikinci yarısından MÖ 1. yüzyıla kadar oldukça yaygındır (Alexandropoulou, 2002, s. 100). Mısır'da bu motif aynı zamanda yaşam, ölüm ve yeniden doğuşun sembolüdür (Bollen, 2002, s. 107; Turner, 2000, s. 63-65; Harer, 1985, s. 54). Atina'da çoğunlukla mızrak ucu kolyesinin üzerinde veya bir yunus ve dalga deseni içinde görülen palmet motifinin standart bir kullanımı yoktur (Rotroff, 1997, lev. 1312, no. 159-160). Korinth'te ise palmet, tabak ve kâselerde özellikle hayvan figürleri ile bir arada kullanılır. Palmet, Pergamon'da oldukça standarttır ve yunusların, lotus tomurcuklarının ve dalların yanında sık sık görülmektedir (Behr, 1988, s. 145, 148, 155). Genel olarak konik kâselerin gövdelerini ve kraterlerin ağız kenarlarını süslemektedirler. Batı Yamacı üslubunun geç evrelerinde bu bezeme çok daha küçük motifler halinde kullanılmaya devam etmiştir.

Batı Yamacı seramikleri üzerinde uygulanan bezeme unsurlarından biri de yıldız çiçeğidir (Fig. 113-118, 124-130, 208-209). Yıldız çiçeğinin merkezi bir noktadan yayılan mızrak şeklinde veya yuvarlak olabilen yaprakları bulunmaktadır. Bu motif bazen küçültülerek gerçekten bir yıldız benzetilir. Yapraklarının sanki çiçek açmış gibi nilüfer tomurcukları veya palmet şeklinde verilmesi motifin bir nilüfer olduğunu düşündürür (Alexandropoulou, 2002, s. 102). Atina'da yıldız çiçeğinin erken örnekleri az da olsa MÖ 3. yüzyılın başlarında görülmeye başlasa da, MÖ 3. yüzyılın sonlarına doğru yaygınlık kazanır ve özellikle yarım küre şeklindeki kâselerin tondolarının süslemesinde kullanılır. Ayrıca pyksis, krater ve amphoralarda da görülür. Bu motif, üretimin sonuna kadar özellikle kapak formlarında kullanılmaya devam etmiştir (Rotroff, 1997, s. 327, lev. 70, fig. 56, no. 835). Korinth'teki örnekler, MÖ 3. yüzyılın sonları ve MÖ 2. yüzyılın başlarına ait kâse ve tabak tondoları ile sınırlıdır (Edwards, 1975, s. 40, lev. 4, 45, no. 129). Pergamon'da MÖ 3. ve 2.

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

yüzyılın sonlarına tarihlenen yarım küre biçimli kâse ve krater tondolarında sıklıkla bu motif kullanılmıştır. Yıldız çiçeği ayrıca kraterlerin kenarları ile amphora veya kantharos gövdelerinin bezemesinde de izlenir. Pergamon örnekleri özenle boyanmış; farklı renkte ve bazen çiçek açan palmetleri temsil eden mızrak şeklinde yapraklara sahiptir (Schäfer, 1968, lev. 11, D8).

Mızrak uçlu kolye, Batı Yamacı seramiklerinde en yaygın motiflerden biridir (Rotroff & Oliver, 2003, s. 38, 43; Granata, 2015, s. 87). Motif, aşağıya asılı mızrak ucu şeklinde pandantiflerle, genellikle asılı olan bir banttandır oluşur. Genelde beyaz boya ile oluşturulan bu bant ile kolye uçları arasında sıklıkla yay veya zikzak şeklinde kazıma çizgiler de eklenmektedir (Fig. 134-135, 144-153, 155-156, 160-162, 165-169). Tasarımı zenginliği simgeleyen gerçek mücevherlere dayandırılan ve Klasik Dönem bezeme repertuarı içerisinde gelen bu motif, Batı Yamacı Seramikleri üzerinde sıklıkla kullanılmaktadır (Bollen, 2004, s. 116). Kapların özellikle boyun kısımlarına yerleştirildiğinde kolye formu daha da belirgin şekilde göze çarpmaktadır. Fakat Batı Yamacı seramiklerinde bu vurgulama her zaman göz önünde bulundurulmamaktadır. Yoğunluklu olarak kantharoslar, kadehler ve bolsal gibi içki kapları üzerinde uygulanmış olan bu bezeme unsurunun Atina (Rotroff, 1997, s. 58) ve Pergamon (Behr, 1988, lev. 13.7, lev. 14.2) gibi üretim merkezlerinde yoğun ve standart bir şekilde kullanımı söz konusudur.

Yumurta Ok Dizisi motifi de sıklıkla karşılaşılan bezeme unsurlarından birisidir. Mimari plastik süslemeleri üzerinde sıkça karşılaşılan bu motif Batı Yamacı Seramikleri üzerinde MÖ 4. yüzyıldan MÖ 1. yüzyıla kadarki süreçte kullanılmaya devam etmiştir (Alexandropoulou, 2002, s. 141; Behr, 1988, s. 127, Kat. No. 28, 10, 101). En temel şekliyle ortalarında birer nokta bulunan yay dizileri ve bunların arasına oturan oklardan oluşmaktadır. Sadece boyama ile yapılabildikleri gibi yalnızca kazıma tekniğiyle veya her iki tekniğin bir arada kullanılmasıyla da oluşturulabilmektedir. Ana motif olabileceği gibi, ikincil motif veya dolgu bezemesi olarak da kullanılabilirler. Özellikle tutamaklı kraterlerde (Fig. 200-201, 204), çeşitli içki kaplarında (Fig. 92), servis kaplarında, amphoralarda (Fig. 175-176), pyksislerde ve kapaklarda daha popüler bir uygulamadır.

Dalga motifi de Batı Yamacı Seramikleri üzerinde farklı varyasyonlarıyla görülen bir bezeme unsurudur (Rotroff, 1997, lev. 31, no. 302, lev. 40, no. 414-416; Schäfer, 1968, D28; Behr, 1988, s. 158, Kat. No. 71, fig. 16.6; Gassner, 1997, lev. 82.185). Hem deniz kültürü hem de şarapla ilintili bir motif olarak ön plana çıkmaktadır (Davies, 1978, s. 72-95). Yaygın bir şekilde görülen kayan dalga motifi tamamen boyama veya tamamen kazıma (Fig. 202) ile yapılabildiği gibi boya ve kazıma tekniklerinin bir arada kullanılmasıyla da (Fig. 88, 178) oluşturulabilmektedir. Ayrıca sadece dalga deseni olabileceği gibi suda atlayan yunus figürleriyle kombine edilen örnekleri de görülmektedir. Buluntu alanlarında genel olarak MÖ 3. yüzyıldan MÖ 1. yüzyıla kadar kullanım gördüğü anlaşılmaktadır.

Batı Yamacı Seramikleri üzerinde uygulanan geometrik bezemelerden biri de ağ bezemesidir. Bu motif kaselerin dış yüzeylerini kaplayan kazıma veya boyama ile oluşturulmuş çokgen bir ağ deseninden ibarettir (Fig. 94-107). Ağ bezemesi Yunanistan'dan Levant Bölgesi'ne kadar ki geniş bir coğrafyada yaygın olarak görülmektedir ve birçok atölyede sıkça kullanılmıştır (Schäfer, 1968, fig. 10; Rotroff, 1997, s. 108, lev. 32, no. 318-323; Gassner, 1997, lev. 12.187; Ersoy, 2020, lev. 53-54; Bulut, 2013, s. 106, fig. 10. 65-66). Yarı küresel formda kâselerde sıklıkla kullanılan bu motifin daha erken metal kapların bir taklidi olabileceği de düşünülmektedir (Bollen, 2004, s. 137).

Bir diğer geometrik motif olan dama tahtası, yatay ve dikey çizgilerle küçük karelere bölünmüş dikdörtgen bir paneldir. Kareler dönüşümlü olarak beyaza boyanırken, diğerleri firnis rengi olarak kalır. Bu bezeme, Geometrik Dönem'in (Davison, 1961, fig. B.25) en sevilen motiflerinden olan meander deseninin yerine Klasik Dönem'de kullanılmaya başlanmış (Talcott, 1935, fig. 3) ve Batı Yamacı stiline de buradan geçmiş olmalıdır. Batı Yamacı stilinedeki erken örnekleri MÖ 3. yüzyılın başlarında görülmeye başlamıştır. MÖ 3. yüzyıl sonlarında ve MÖ 2. yüzyılda daha popüler olan bu bezeme MÖ 1. yüzyılda yoğun kullanımını yitirmeye başlamıştır (Alexandropoulou, 2002, s. 133). Yoğunluklu olarak amphora (Fig. 179) ve krater formlarında kullanılan bir bezeme unsuru olsa da

kantharos, yarı küresel kâse, pyksis ve oinokhoe formlarında da karşımıza çıkar (Rotroff, 1991, fig. 29-31; Rotroff, 1997, no.124, 251, 433; Schäfer, 1968, s. 53, lev. 21, D79).

Nokta dizileri de Batı Yamacı Seramikleri bezeme öğelerinin içerisinde önemli bir yer tutmaktadır (Behr, 1988, s. 117, lev. 2, no. 7-8, lev. 13, no. 55-58, lev. 14, no. 60, 62; Rotroff, 1997, lev. 98-99; Edwards, 1975, s. 45, lev. 47, no. 188). Bu motif, boya ile oluşturulan oldukça basit bir bezeme unsurudur (Fig. 1-75, 81-83). Genellikle diğer bezeme unsurlarıyla beraber ikincil motif olarak kullanılmaktadır. İkincil veya bordür süslemelerinde kullanılan nokta dizilerinin ana motif olarak kullanımı oldukça sınırlıdır. En yaygın uygulaması, gerek kap formunu gerekse de bezemeyi vurgulamak için kazıma çizgiler arasına yerleştirilmeleridir. Bergama atölyelerinde standart olarak yarı küresel kâselerde, skyphoslarda, dik ağızlı kâselerde ve kapaklarda uygulanmaktadır.

Batı Yamacı Seramikleri üzerinde bezeme unsuru olarak kullanılan hayvan betimlemelerinde ise iki figür ön plana çıkmaktadır. Yunuslar büyük, baskın figürlerden tekrarlayan desenlerin küçük bileşenlerine kadar çeşitlilik gösterir ve MÖ 3. yüzyılın sonlarından MÖ 2. yüzyılın başlarına kadar uzanan kullanım sürecine sahiptir (Edwards, 1975, s. 91, lev. 55, no. 539, 541; Rotroff, 1997, s. 50, lev. 32, no. 314-315; Alexandropoulou, 2002, s. 109). İcki kapları (Fig. 112, 132) ve kraterler (Fig. 185) bu motifin en yaygın görüldüğü formlardır. Ancak amphoralarda (Fig. 172-173, 180), servis kaplarında, pyksislerde ve kapaklar üzerinde de karşımıza çıkarlar. Atina'da küçük minyatür yunus çiftleri ve onlara eşlik eden bir dalga modelinin içerisine dalar şekilde işlenmişlerdir (Rotroff, 1997, s. 263, fig. 15, lev. 19, no. 202). Korinth'te versiyonlar daha büyüktür ve dairesel bir bölge boyunca tekrarlanır (Edwards, 1975, s. 92, lev. 40, 55 no. 541). Pergamon'da kâselerin iç duvarlarında ve krater kenarlarında palmetlerle sıralı yunus frizleri tipiktir (Behr, 1988, s. 157, fig. 16, no. 69). Genel olarak boyama kullanılmış olsa da nadiren kazıma-boyama kombinasyonu ile işlenmiş örneklerine rastlanmaktadır (Mitsopoulos-Leon, 1991, s. 51, lev. 49, B104).

Kuş betimleri yoğunluklu olarak MÖ 8. yüzyıldan itibaren seramikler üzerinde uygulanan tasvir sanatında görülen ikonografinin vazgeçilmez parçalarından biri haline gelmiştir (Pollard, 1977; Kankeleit, 1988). Bu betimlemelerde kartal, kuğu, kaz, ördek ve güvercinler en sık görülen türler arasındadır. Güvercinler (Fig 119-121), muhtemelen bir aşk hediyesi olarak popülerliklerinden dolayı Gnathia seramiklerinde yaygın bir motiftir ve genellikle tutmak için ayaklarında bağlarla gösterilmiştir (Green, 2001, s. 59, Fig. 8, no. 21). Batı Yamacı Seramikleri'nde ise en yoğun kullanımı MÖ 3. yüzyılın sonları ile MÖ 2. yüzyılın başlarında görülür. Ege'de ve Karadeniz kıyılarında, Rhodos, Olbia ve Pantikapaion gibi yerleşimlerde unguentarium, krater veya amphora formları üzerinde kökeni belirsiz bir grup kuş motifi tespit edilmiş ve genel olarak bu parçaların tümü Pergamon ithalatı olarak sınıflandırılmışlardır (Bollen, 2004, s. 110-113; Blavatskij, 1962, s. 6-85). MÖ 3. yüzyılın sonlarındaki Korinth üretimi kaplarda kuşlar oldukça yaygındır (Edwards, 1975, s. 90-92, lev. 55, no. 535, 538). Kuğuya benzeyen figürler, açılmış kanatlara, uzun kıvrık boyunlara, kısa bacaklara ve gagalarından sarkan kurdelelere sahiptir.

5. Formlar

Ele alınan 221 parça içerisinde yarı küresel ve konik kâseler, krater, amphora, kantharos, S biçimli ve omurgalı skyphos, guttus, pyksis, matara, kandil ve kapak formları yer almaktadır.

5.1. Küresel gövdeli skyphoslar (Fig. 1-85)

Bu başlık altında 85 adet ağız parçası değerlendirilmiştir. Bu form derin dışbükey-küresel gövdeli, içe hafif çekik ağızlı kaplardan oluşur. Değerlendirmeye alınan parçaların ağız çapları 10 cm ile 17 cm arasında değişir. Kâselerin kaide yapıları konusunda bilgi verecek tam form ele geçmemiştir. Tamamına yakınında uygulanan bezemeler birbirine çok benzerdir. Tüm örneklerde bezeme sadece dış yüzeye uygulanmıştır. Ağız altında kazıma tekniği ile iki yatay yiv oluşturulmuş ve bu yivlerle sınırlandırılan alan içerisine yatay olarak birbirine bitleştirilmiş sarmaşık/kalp yaprak dizileri, noktacak-damlacıklar veya sürekli dalga motifleri işlenmiştir. Kazımalar kap fırınlanmadan önce, bezemeler ise genellikle beyaz boya, bazen de kahverengi kil boya ile yapılmıştır. Ele alınan

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

kaplardan 61 parçada iç ve dış yüzeyler tamamen siyah firnisliyken, 12 parçanın dışı siyah iç yüzeyi kırmızı, 11 parçanın ise iç ve dış yüzeyleri tamamen kırmızı firnislidir. Sadece tek bir örnekte (Fig. 65) kabın dışında kırmızı iç yüzeyinde ise siyah firnis kullanılmıştır. Dönemin tercih edilen firnis rengi siyah olsa da Attika atölyelerinde de siyah ve kırmızı tonlarda iki renk aynı kap yüzeyinde görülebilmektedir. Bu durum genel olarak istifleme ve fırınlamadan kaynaklı bir sonuç olarak değerlendirilmiştir (Rotroff, 1997, s. 11).

Bu form genel olarak, dar ve basit profilli bir kaideye, küresel bir gövdeye ve içe doğru yumuşak bir eğimle sonlanan ağız yapısına sahiptir. Formun en belirgin özelliklerinden bir diğeri ise bezemenin tamamen dış yüzeyde ve kazıma yivler arasında yerleştirilmiş olmasıdır.

Batı Anadolu'da Batı Yamacı Seramikleri üretim merkezlerinden biri sayılan Pergamon buluntuları ile karşılaştırıldığında form, firnis ve bezeme açısından ciddi paralellikler takip edilebilmektedir. Schäfer tarafından "İnce Cidarlı Dışı Bezemeli Kaseler" grubunda değerlendirilen bu parçalar için MÖ 220-190 aralığı önerilmiştir (Schäfer, 1968, s. 47, lev. 12, D 12-14, 17-19). Pergamon Batı Yamacı Seramiklerinin kapsamlı değerlendirmesini yapan Behr ise bu formu, yapıları ve bezeme şemaları açısından iki ana tip ve bunların alt varyasyonları olarak gruplamıştır.

Klazomenai küresel gövdeli kase örneklerinden 1-75 arası parçaların tamamında farklı kalınlıklardaki yatay kazıma çizgiler arasında kabın tüm çevresini dolanacak şekilde birbirini takip eden kalp yaprakları dizisi veya nokta dizilerinin yanı sıra bunların dejenere olmuş ve bir dalga motifini andıran bezemeler de kullanılmıştır. Bu özellikleriyle Behr tipolojisi içerisindeki "Evre 1-Varyasyon A" tipolojisine uymaktadırlar.

Bu grubun tarihlendirilmesi konusunda Zeus Altarı verileri (Schäfer, 1968, s. 153, fig. 18, Z74) referans alınmış ve en geç MÖ 2. yüzyıl başlarında ortaya çıkmış olmaları gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca farklı buluntu alanlarından yapılan karşılaştırmalarla MÖ 3. yüzyıl sonlarından MÖ 1. yüzyıla kadarki zaman aralığında kullanılmış olduğu vurgulanmıştır (Behr, 1988, s. 147-150, fig. 13-14, no. 55-59). Bölgedeki diğer buluntu alanlarından olan Smyrna'da ele geçen ve gerek form, gerekse de bezeme paralelliği gösteren örnekler MÖ 2. yüzyılın ortaları ile ikinci yarısı aralığına (Çelik, 2007, s. 17-18, Çiz.15-25, lev. 6-11, no. 30-60), Smyrna Agorası buluntuları MÖ 2. yüzyıla (Ersoy, 2020, s. 78-86, lev. 55-57, no. 229-278), Ephesos örnekleri ise MÖ 2. yüzyılın son çeyreğine (Mitsopoulos-Leon, 1991, s. 37, lev. 37, B56) tarihlendirilmektedirler. Bölge yerleşmelerinden Phokaia'da, Maltepe Tümü'lüsünden ele geçen örnekler iki grup altında ele alınmışlardır. Bunlardan, Behr tarafından oluşturulan tipolojide "Safha 1, Tür A" grubu ile benzerlik gösteren ilk grup örnekler MÖ 275 ile MÖ 2. yüzyılın sonları aralığına tarihlendirilirken, daha geniş bezeme alanına sahip olan ve genelde sarmaşık dallarıyla bezenen ikinci grup için ise MÖ 250 ve MÖ 2. yüzyıl sonları önerilmiştir (Saygıner, 2019, s. 30-33, Kat. No. 27-62).

76 numaralı kap yüzeyindeki bezeme şeması diğer örneklerden farklılık gösterir. Ağız dış kenarında kil boya ile yapılan bir saptan yine kahverengi kil ile oluşturulmuş kabartma şeklinde tomurcuk/damla motiflerinden oluşan bir girland yer almaktadır. 77-84 numaralı parçalarda ise ağız ilk varyasyona nazaran daha düz, gövde daha az yuvarlaktır ve yüzeylerinde kazıma bantlar arasındaki nokta dizilerinin yanı sıra sarmaşık dalları ve zeytin yaprakları gibi bitkisel bezeklerden oluşan süslemeler görülmektedir. 83 numaralı fragman üzerinde farklı bir bezeme olarak aşağı sarkan bir kurdelenin her iki yanında olasılıkla kuşlara ait kanat uçları izlenir.

Bu gruptaki kâse parçaları form ve bezeme özellikleriyle Behr tarafından tanımlanan "Evre 1-Varyasyon B" tipolojisine uymaktadırlar (Behr, 1988, s. 147-150, fig. 14-15, no. 60-63). Pergamon örnekleri MÖ 2. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilmiş, ayrıca bu tipin kökeninin MÖ 3. yüzyılın ilk yarısına ait Attika ve Korinth Batı Yamacı Seramiklerine dayandığı ve son olarak MÖ 2. yüzyılın ortalarına kadar kullanım gördüğü de belirtilmiştir. Smyrna Agorası Bouleuterion buluntuları arasında yer alan ve skyphos olarak değerlendirilen benzer örnekler ise MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmişlerdir (Ersoy, 2020, s. 73, lev. 49, no. 197-199).

5.2. Keskin profilli skyphoslar (Fig. 86-93)

Skyphos formu kantharoslardan sonra ikinci büyük içki kabı grubunu oluşturmaktadır. Klazomenai Karantina Adası seramikleri arasında bu form 7 ağız ve bir gövde parçası olmak üzere toplam 8 parça ile temsil edilmiştir. Bu skyphoslar, hafif dışa çekik ağız ve gövdeden kaideye dönüş yapan keskin profilli bir forma sahiptirler. Gövdedeki kırılma noktası kazıma bantlarla vurgulanmıştır. Kabın ağız dış yüzeyinde genel olarak ikişer kazıma yatay bantlarla sınırlandırılmış alanda boya bezeme yer alır. Bezemeler genellikle beyaz ve kahverengi boya ile kazıma tekniğinin bir arada kullanıldığı sarmaşık dalları, kalp yaprak dizileri, dalga motifleri, nokta dizileri, palmetler ve girdanlardan oluşur. Parçaların fragman olarak ele geçmiş olmasından dolayı genel gövde ve kaide yapıları konusunda daha net veri olmasa da literatürden, özellikle de Pergamon örneklerinden kap gövdesinin küçük bir oluk profili ile hafifçe dışa doğru eğim yapmış bir halka kaide üzerine oturduğu ve kantharoslarda olduğu gibi makara veya plastik sarmaşık yaprakları aplike edilmiş iki dikey kulpa sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Behr tarafından tipolojik gruplandırılması yapılan Pergamon skyphos örnekleri içerisinde Varyasyon B olarak nitelendirilen ve MÖ 2. yüzyılın ortalarına tarihlendirilen grup Klazomenai örnekleriyle benzer (Behr, 1988, s. 126, fig. 8, no.26-27; Schäfer, 1968, s. 47, D 28,31; Radt & de Luca, 2003, s. 6, lev. VI, no.2). Benzer buluntu veren bir diğer yakın merkez olan Smyrna Agorası örnekleri Ersoy tarafından kantharos olarak tanımlanmış ve MÖ 3. yüzyıl ile bu yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilmişlerdir (Ersoy, 2020, s. 71-72, lev. 48, no.189-196).

5.3. Ağ bezemeli kâseler (Fig. 94-107)

Yarı küresel forma sahip bu tip kapların genel özellikleri dış yüzeylerinde kazıma olarak yapılan, beşgen veya altıgen forma sahip ağ biçimli bezemeye sahip olmalarıdır. Literatürde bu bezeme şeması için "Geometrik Desen" (Bruneau, 1970, s. 498, fig. 163-164, no. 185.18), "Kaplumbağa Kabuğu" (Pottier & Reinach, 1887, s. 588) ve "Ağ bezeme" (Rotroff, 1997, s. 108, 148) gibi farklı tanımlamalar mevcuttur. Genel olarak kâseler üzerinde uygulanan bir bezeme şeması olan bu uygulama nadiren de olsa farklı kap formları üzerinde de görülebilmektedir.

Klazomenai seramikleri arasında bu grup içerisinde; çapları 8 cm ile 20 cm arasında değişen 9 adet ağız ve 3-5 cm aralığında çaplara sahip 5 adet kaide olmak üzere toplam 14 parça değerlendirmeye alınmıştır. İnce cidarlı kâselerin yüzeyleri siyah, gri veya kırmızı renkte firnisle kaplanmıştır. 94-98 arası örneklerde ağız dış yüzünde rezerve alan bırakılıp kabın geri kalanı firnislenmiş, 99-102 numaralı parçalarda ise kap tamamen firnislendikten sonra dış yüzeye kazıma yatay bantlar oluşturulmuştur. Oldukça alçak halka biçimli kaidelerin alt bölümlerinde çarkta yapılmış bir oluk yer alır. 94 ve 100 numaralı örnekler yarı küresel forma sahipken geri kalan diğer ağız parçaları daha konik bir yapıdadırlar.

Bu tipteki seramikler gerek form gerekse de stilistik özellikleri bakımından gelişim kronolojisi sunabilecek yoğunlukta değildir. Bu nedenle genel olarak buluntu alanlarında kontekst ile beraber tarihleme yapılmıştır. Atina Agorası'ndan ele geçen en erken örnekler kontekstleri yardımıyla MÖ 3. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmişlerdir. Ayrıca form bakımından daha konik yapıya sahip parçaların MÖ 2. yüzyıl karakteristiği olmalarının yanı sıra aynı dönemde yarı küresel formların da bu geç döneme tarihlendirilebileceği belirtilmektedir. Bu kapsamda erken örnekler MÖ 240'lara verilirken geç örneklerinin ise MÖ 125'lere kadar devam ettiği anlaşılmaktadır (Rotroff, 1997, s. 108-109; 275-276, fig. 20, lev. 32, no. 318-323). Korinth'te tespit edilen iki örnek ise Megara kâseleri grubu içerisinde ele alınmış ve ele geçtikleri tabaka yardımıyla MÖ 160-146 arasına tarihlendirilmişlerdir (Edwards, 1975, s. 89-90, lev. 54, no. 530-531).

Bölgesel seramik üretim merkezlerinden olan Pergamon'da Zeus Sunağı kazılarında MÖ 3. yüzyıl ile MÖ 160 aralığına tarihlenen kontekstlerden bazı parçalar ele geçmiştir (de Luca & Radt, 1999, s. 84-88, fig. 12-13, no. 433-438; Radt & de Luca, 2003, s. 6, lev. V, no.3). Bu durum, formun ve bezeme şemasının erken dönemlerden itibaren kullanım gördüğünü göstermesi açısından

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

önemlidir. Schäfer ise "polygonal çizgililer" olarak tanımladığı Pergamon buluntularını değerlendirirken bu uygulamanın Atina'da MÖ 3. yüzyıldan itibaren başladığını, MÖ 3. yüzyıl sonu ile 2. yüzyıl ortalarında bu bezeme geleneğinin kalıp yapımı kaselerde sıklıkla uygulandığını belirterek buluntuları bu uygulamanın en zirve yaptığı dönem olan MÖ 3. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirmiştir (Schäfer, 1968, s. 117, lev. 51, G 3).

Yakın bölgede benzer buluntu veren merkezlerden Sardis'te MÖ 3. yüzyıl sonları ile MÖ 2. yüzyıl başlarına (Rotroff & Oliver, 2003, s. 49, lev. 21, no. 133-135), Smyrna'da MÖ 2. yüzyılın ilk yarısına (Çelik, 2007, s. 18, no.61-66), Ege Gübre buluntuları MÖ 2. yüzyıla (Küçük, 2006, s. 69-71, lev. 14, no. 112-117), Daskyleion örnekleri MÖ 3. yüzyıl ikinci yarısı ile MÖ 2. yüzyıla (Bulut, 2007, s. 67-68, fig. 6a, no.1-2; Bulut, 2013, s. 106-107, fig.10, no.65-66), Phokaia Maltepe Tümülüsü buluntuları ise MÖ 225-175 aralığına tarihlendirilmişlerdir (Saygıner, 2019, s. 33-34, no. 63-66). Klazomenai Karantina Adası Tiyatro kazılarında ele geçen ve siyah firnisli seramiklerle birlikte değerlendirilen ağ bezemeli kase örnekleri için MÖ 3. yüzyıl sonu ile MÖ 2. yüzyıl aralığı önerilmiştir (Egeci, 2014, s. 49, no. 164-169).

5.4. İçi bezemeli kâseler (Fig. 108-121)

5.4.1. İçi bezemeli konik kâseler (Fig. 108-118)

Bu tip kaplar Anadolu'da Batı Yamacı Seramiklerine dair veriler sunan merkezlerde oldukça yoğun kullanıma sahiptir. Bu kap formunda disk biçimli kaide, ince cidarlı ve konik bir gövde, düzgün bir şekilde uzanan basit bir dudak vardır. Genel olarak siyah firnisli olsa da kırmızı firnisli örnekleri de bulunmaktadır. Bezeme tamamen kabın iç yüzeyine uygulanmıştır. İçte ağzın hemen altında ve kabın merkezine yakın bir yerde kazıma tekniğiyle açılan yatay bantlar arasına beyaz veya kırmızımsı kahverengi boyama ile sarmaşık dalları, lotuslar veya yunuslar gibi bezeme unsurları yerleştirilmektedir. Kabın tondo olarak adlandırılan merkezinde ise genellikle beyaz ve kahverengi boya ile yapılan rozetler ve yıldız bezemeleri kullanılmaktadır.

Klazomenai seramikleri arasında bu gruba giren 4 ağız, 1 gövde ve 9 kaide olmak üzere toplam 14 parça değerlendirmeye alınmıştır. Bunlardan 108 numaralı parçada iç ve dış yüzey tamamen kırmızı firnisle kaplanmış ve içte kazıma bantlarla sınırlandırılan alana beyaz boya ile lotus bezemesi işlenmiştir. 110 numaralı parçanın iç ve dış yüzeyi mat siyah firnisle kaplanmış ve dışta ağız profili rezerve olarak bırakılmıştır. İçte ise sadece üst üste açılmış iki adet yatay kazıma bant görülmektedir. 111 numaralı siyah firnisli ağız parçasının iç yüzeyinde kazıma bir bant altında dalları kazıma olarak işlenmiş, kahverengi boya ile yapılmış sarmaşık yaprakları vardır. Dışta ise ağız profili rezerve olarak bırakılmıştır. 112 numaralı siyah firnisli ağız parçasında ise bitkisel bezemeli diğer örneklerden farklı olarak kazıma iki yatay bant altında kahverengi kil boya ile bir yunus figürü işlenmiştir. 113-118 numaralı örnekler tondolarında beyaz ve kahverengi kil boya ile yapılmış yıldız, ışın, rozet veya floral motif olarak adlandırılan bir bezeme ile boyanmış kaide parçalarıdır. Kırmızı firnisli olan 113 numaralı örnek dışında tamamı siyah firnisle kaplanmıştır.

Pergamon kazılarında bu forma ait tam kap ele geçmediğinden ağız gövde ve kaide parçalarından yola çıkılarak genel yapıları konusunda bir tamamlamaya gidilmiştir. Buna göre; konik gövdeli ve genişledikçe incelen, pürüzsüz ve içte veya dışta herhangi bir yiv bulunmayan düz cidarlı bir forma sahiptir. Bu kaseler içerisinde görülen kazıma bantlar Pergamon Batı Yamacı Seramiklerinin genel üretimine özgü olmasa da konik kaselerin standart bir özelliğidir. Dudağı üst gövdeden ve alt gövdeyi tondodan kazıma olarak yapılan bu bantlar ayırmaktadır. Bazı konik kaseler dudak bölgesinin altında sadece bir oluk taşır. Bu bantlar, kaseinin gövdesini farklı bölümlere ayırarak farklı bezeme öğelerine alan oluşturmaktadır. Tondo bölümünde standart olarak kabın ortasından kenarlara doğru açılan mızrak ucu şeklinde, beyaz ve turuncu renklerde 8 adet ışıktan veya yapraktan oluşan ve genellikle bir "yıldız", "çiçek" veya "yıldız çiçeği" olarak belirtilen motif kullanılmaktadır (Behr, 1988, s. 145-147).

Kaselerin iç duvarlarını süslemek için bir dizi farklı bezeme motifi söz konusudur. Bu bezemelerin en karakteristiği, kazıma sapsız ve beyaz veya turuncu yaprakları olan yatay bir sarmaşık çelengidir (Behr, 1988, s. 146, fig. 12, no. 50). Bir diğeri ise sapsız sarmaşık yaprağı motifidir. Bu uygulamada beyaz yapraklar, her biri bir sonrakiyle kesişen yatay bir çelenk içine yerleştirilir (Behr, 1988, s. 146, fig. 12, lev. 15: 9, no. 51; Schäfer, 1968, s. 59, lev. 9-10, D2; s. 153, lev. 18, Z74). Aynı şekilde defne yapraklarından oluşturulmuş çelengin yanı sıra boncuk ve makara motifinin de kullanıldığı örnekler bulunmaktadır (de Luca & Radt, 1999, s. 88, lev. 12, no. 429-431; Ziegenaus & de Luca, 1975, s. 88, lev. 51:3, no. 276). Bunların yanı sıra palmet ve yunusun bir arada kullanıldığı kompozit tasarımlar da mevcuttur (Bollen, 2002, s. 101-102, lev. 16, fig. 1). İç gövde dekorasyonu, tondo dekorasyonu kadar standart değildir ve nadiren renk kontrastı kullanılır. Fakat motiflerin tümü standarttır ve Hellenistik Dönem boyunca çeşitli şekillerde ortaya çıkmaktadırlar.

Attika (Thompson, 1934, s. 350, fig. 31, C12) ve Korinth (Edwards, 1975, s. 91, lev. 17.40.55, no. 532) Batı Yamacı Seramikleri içerisinde MÖ 3. yüzyılın 3. çeyreğinden itibaren bilinen bu form herhangi bir değişim geçirmeden Pergamon repertuarına alınmıştır. Pergamon'daki konik kasenin en erken örnekleri, Asklepieion ve Zeus Altarı temellerinin kronolojik olarak önemli depositleri arasında bulunmuş ve MÖ 3. yüzyılın sonları ve MÖ 2. yüzyılın başlarına tarihlendirilmiştir. Formun en geç örnekleri ise yine Atina ve Korinth örnekleriyle paralellik kurularak MÖ 2. yüzyıl ortalarına verilmiştir (Behr, 1988, s. 145-146).

Ephesos'ta erken örnekleri MÖ 3. yüzyılda görülmeye başlayan bu formun Doğu Sigillata-A grubu içerisinde devam ettiği belirtilmiştir (Mitsopoulos-Leon, 1991, s. 38). Aynı durum yoğun buluntu veren bir diğer yerleşme olan Metropolis örnekleri için de önerilmiş, MÖ erken 3. yüzyılda görülmeye başlayan formun Roma Dönemi'nde Doğu Sigillataları A, Gri-Siyah ve İnce Duvarlı formlara dönüştükleri vurgulanmıştır (Meriç, 2003, s. 36-40). Smyrna Agorası buluntuları arasında ele geçen örnekler ise "Fincan" formu olarak değerlendirilmiş ve MÖ 2. yüzyılın ortalarına tarihlendirilmiştir (Çelik, 2007, s. 19-20, lev.13-15, no.74-84). Sonuç olarak Batı Anadolu'da bu formun, MÖ 3. yüzyılın üçüncü çeyreğinden daha erkene gidemeyeceği ve en yoğun kullanım döneminin de MÖ 2. yüzyıl olduğu önerilmektedir (Greenewalt vd., 2003, s. 41-42).

5.4.2. İçi bezemeli tabaklar (Fig. 119-121)

Bu başlık altında 3 adet kaide parçası ele alınmıştır. 119 numaralı örnek üzerinde beyaz boya ile yapılmış bir kuş motifinin gövde ve kanatları görülmektedir. Kuşun gövdesindeki detaylar beyaz boya silinerek oluşturulmuş çizgiler ve zikzaklarla verilirken kanatlarında turuncu kil boya ile oluşturulmuş hatlar bulunmaktadır. 121 numaralı parçada sahnede olan figür tam olarak anlaşılmasa da beyaz boya ve turuncu boya gibi ayrıntılar, 119 numaralı örnekle benzer bir figür olabileceğini göstermektedir. 120 numaralı örnekte ise bezemeler kabın tondosunda çift kazıma bant ile oluşturulmuş bir daire içerisine yerleştirilmiştir. Ana sahnede beyaz boya ile çizilmiş bir düzlem üzerinde beyaz bir güvercin ve hemen önünde kahverengi kil boya ile oluşturulmuş palmet motifi yer almaktadır. Güvercinin üst bölümünde ise kazıma dallarla birbirine bağlanan kahverengi sarmaşık yaprakları sarkmaktadır.

Bu örnekler üzerindeki figürler silüet tekniğiyle boyanmış, ardından siyah firnis koyu bir çizgi olarak görünecek şekilde sivri uçlu bir aletle boyayı kazıyarak iç detaylar eklenmiştir. Atina Agorası'nda ele geçen bir tabağın tondosunda da benzer teknikte fakat farklı olarak bir griffon figürünün işlendiği bir örnek için "Pseudo Kırmızı Figür" tanımlaması kullanılmış ve kontekst yardımıyla MÖ 115-50 aralığına tarihlendirilmiştir (Rotroff, 1997, s. 413, fig. 100, lev. 134, no. 1682). Korinth'te ise kahverengi, sarı ve beyazın çeşitli tonlarında boyayla bağımsız olarak tondo ile ağız arasında kalan gövde içerisine mitolojik bir yaratık olan hippocampus işlenmiş ve MÖ 3. yüzyılın son çeyreğine tarihlendirilmiştir (Edwards, 1975, s. 187, lev. 84, no. 943). Pergamon'da, içinde kanatlı bir yaratığın tasvir edildiği, MÖ 200'lere tarihlenen bir dizi tabak ya da krater kaidesi vardır. Bunlar kuş olarak sınıflandırılmıştır, ancak tam bir örneğin olmaması yorumu biraz belirsiz kılmaktadır. Kuş bezemesinin kullanıldığı Pergamon örnekleri tam form vermediklerinden "kalın cidarlı tabak

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

veya kase" olarak tanımlanmışlardır. Bu örneklerin tondolarında kuğu figürü işlenmiştir. Kronoloji dizilimi içerisinde bu örnekler MÖ 150-100 aralığına yerleştirilmiştir (Schäfer, 1968, s. 47, lev. 9, D22). Sardis'te ele geçen ve tondosunda metalik renkte siyah firnis üzerine beyaz boya ile yapılmış bir kuş figürü bulunan kaide parçası MÖ 3. yüzyıl ortası ile MÖ 2. yüzyıl ortasına tarihlendirilirken sadece bir kanat detayının bulunduğu tabak parçası ise MÖ 2. yüzyılın ikinci yarısına verilmiştir (Rotroff & Oliver, 2003, s. 51-52, lev. 22, no. 155; lev. 28, no. 192).

5.5. Yivli kâseler (Fig. 122-123)

Dış yüzeyin yivlerle vurgulanması gerek ağ bezemeli yarı küresel kaplar ve gerekse de iç yüzeyi bezeli konik kaselerde görülen bir uygulamadır. Atina Agorası'nda Erken Hellenistik Dönem'den itibaren içleri Batı Yamacı stiliyle bezenmiş kâselerin yanı sıra tondolarında kabartma madalyon bulunan kaselerde sıklıkla kullanılmıştır (Rotroff, 1997, s. 277-278, 288, fig. 21: no. 333, 344). Klazomenai örnekleri arasında bu gruba giren iki adet kaide parçası mevcuttur. Fakat karşılaştırma örneklerinin aksine kapların iç yüzeylerinde herhangi bir bezeme unsuruna rastlanmamaktadır. Örneklerden 122 numaralı parça tamamen mat siyah firnisliken 123 numaralı parçanın iç ve dış yüzeyleri kırmızı firnisle kaplanmıştır. Sadece kaide bölümleri ele geçtiğinde gövde ve ağız yapılarının yanı sıra kullanılan boya bezemeleri hakkında da veriler eksiktir.

Atina'da MÖ 3 yüzyılın ilk çeyreğinin sonlarında ortaya çıkan ve MÖ 2. yüzyıl sonlarına kadar kullanılan yivli kapların kökenlerinin MÖ 325-200 arasında Mısır'da üretilen fayans kaplar olabileceği öne sürülmektedir (Rotroff, 1997, s. 111-113). Pergamon'da ele geçen dış yüzü yivli kase örnekleri Schäfer tarafından MÖ 190'lara tarihlendirilirken (Schäfer, 1968, s. 59, lev.11, D11), Behr bu kase örneklerinin MÖ 3. yüzyılın son çeyreği ile MÖ 2. yüzyıl ortalarına kadar kullanıldığını belirtmektedir (Behr, 1988, s. 146-146). Metropolis örnekleri MÖ 325-275'e (Meriç, 2003, s. 38, no. 170, 172, 182), Smyrna Agorası Bouleuterion buluntuları MÖ 2. yüzyıla (Ersoy, 2020, s. 90, lev. 61, no. 296), Sardis Hellenistik Dönem seramikleri arasında görülen paralel örnekler ise MÖ 250-150 aralığına tarihlendirilmektedirler (Rotroff & Oliver, 2003, s. 52, lev. 23, no. 156). Genel olarak MÖ 3. yüzyılın ikinci yarısı ile MÖ 2. yüzyıl aralığına ait seramik gruplarının ele geçtiği kontektsten dış yüzeyi yivli parçaların tondolarında applike kabartmalar bulunmaktadır (Gassner, 1997, s. 66, lev. 13, no. 197-198; Mitsopoulos-Leon, 1991, s. 56, lev. 64, C 1-7).

5.6. Dışı bitkisel bezemeli kâseler: (Fig. 124-130)

Karantina Adası seramikleri arasında bu kapsamda 4 kaide ve 3 gövde parçası tespit edilmiştir. Altlarında çarkta yapılmış oluk bulunan alçak halka kaide yapısı bakımından hem içi bezemeli kaselerle hem de ağ bezemeli kaselerin kaideleriyle benzerlik göstermektedirler. Bu parçaların iç ve dış yüzleri gri, mat siyah veya kırmızımsı kahverengi tonlarda firnisle kaplanmıştır. Bezemenin görüldüğü dış yüzeyinde ise gövdeden kaideye doğru inen beyaz ve pembemsi kahverengi boya ile yapılmış uzun yaprak motifleri yer almaktadır. Sadece kaide parçaları ele geçtiğinden gövde ve ağız yapıları hakkında yeterli veri bulunmamaktadır. Fakat hem bezeme şeması hem de firnis ve boyama benzerlikleri bakımından konik kaselerin tondolarında görülen bezemenin kabın dış yüzüne uyarlanmış versiyonu gibi durmaktadırlar. Batı Anadolu'da ana üretim merkezlerinden olan Pergamon'da MÖ erken 2. yüzyıl ile MÖ 1. yüzyılın ilk yarısı aralığına tarihlenen kontekt içerisinde ele geçen beyaz zeminli kaplar arasında benzer form ve bezeme şemasına sahip iki örnek mevcuttur (Schäfer, 1968, s. 108, lev. 46, no. 59-60). Aigai'da ele geçen ve herhangi bir gruba dahil edilemediğinden "Diğer Belirsiz Seramikler" başlığı altında ele alınan seramik arasında bu gruba ait bir adet gövde parçası bulunmaktadır (Özver, 2012, s. 45, lev. 14, Kat. No. 110). Söz konusu bu gövde parçası için her ne kadar MÖ 7.-6. yüzyıllar önerilse de bu seramiklerin Aigai'dan yüzey buluntusu niteliğinde olmaları ve benzer karşılaştırma örneklerinin saptanamaması nedeniyle tarihlendirilmeleri ve üretim yerleri konusunda boşluklar olduğu vurgulanmıştır. Aiolia Bölgesi'nde MÖ 7. yüzyıl sonu 6. yüzyıl başlarına tarihlendirilen Korinth kökenli aryballoslarda kaideden gövdeye doğru çıkan yaprak dizileri görüle de (İren, 2003, s. 143-144, Kat. No. 287) firnis ve boyama tekniği açısından farklılık göstermektedir. Literatürde benzer örneklerine çok fazla rastlanmayan bu

parçaların yerel üretim kaplar olma olasılığı yüksektir. İonia Bölgesi Geç Siyah Figür seramikleri üzerinde görülen dil motifiyle (Lemos, 1991, s. 178, lev. 217, no. 1641, 1647) benzerlik göstermeleri, bu uygulamanın yerel düzeyde devam etmiş olabileceğini akla getirmektedir.

5.7. Konik derin kâseler (Fig. 131-132)

Dışa doğru hafif eğimli yükselen bir gövde ve yine hafif dışa çekik bir ağız yapısına sahip bu kap grubuna ait iki örnek tespit edilmiştir. Kaplarda bezeme sadece dış yüzeyde ve gövdenin üst yarısına uygulanmıştır. İç ve dış yüzeyi mat siyah firnisle kaplı 131 numaralı parçanın dış yüzünde kazıma dallar ve kil boyadan yapraklarla oluşturulmuş sarmaşık çelengi görülmektedir. Ağız dış profili ile gövde ortasında çarkta şekillendirilmiş yatay oluklar bu bezeme alanını sınırlandırmaktadır.

Her iki yüzeyi kırmızı firnisli 132 numaralı parçada ise dış yüzeyde beyaz boya ve siyah firnisle oluşturulan iki bant ve bunların da üzerine uygulanmış beyaz palmet ve turuncu yunus betimleri bir arada kullanılmıştır. Pergamon örnekleri içerisinde yer alan ve tekil formlar başlığı altında değerlendirilen bu tipte kaseler tarihlendirilebilir parçalar arasına konmamıştır (Behr, 1988, s. 172, fig. 22, no. 98-99). Ağız yapısı benzemekle beraber gövde açısı biraz daha dik bir örnek ise Schäfer tarafından MÖ 270'e tarihlendirilmiştir (Schäfer, 1968, s. 63, lev. 19, D77). Ephesos'ta da tekil formlar arasında değerlendirilen sarmaşık çelengi bezemeli benzer parçaların kalıp yapımı kaselerle benzerliği vurgulanmakta ve Pergamon örnekleri ile karşılaştırılarak MÖ 270'e tarihlendirilmektedir (Mitsopoulos-Leon, 1991, s. 40, lev. 40, no.136,138; Gassner, 1997, s. 65, lev. 12, no. 189). Metropolis örnekleri ender bulunan formlar başlığı altında, dışa dönük ağızlı derin çanak olarak tanımlanmış ve tarihlendirilmeleri için Pergamon ve Ephesos örnekleri referans olarak kullanılmıştır (Meriç, 2003, s. 51-52, lev. 52, no. 281-284).

5.8. "S" profilli kantharoslar (Fig. 133-154)

Köken olarak "cup skyphos"lara dayandığı belirtilen ve Klasik Dönem seramik repertuarı içerisinde oldukça yaygın bir kullanıma sahip olan kantharos formu bu yaygın kullanımını Hellenistik Dönem boyunca da sürdürmüştür (Sparkes & Talcott, 1970, s. 117-122). Hellenistik Dönem seramiklerinin ana formlarından biri olan ve hafif dışa çekik ağız yapısına, yumuşak veya belirgin bir şekilde dışbükey açılı yapan gövdeye, yükseltilmiş bir kaideye ve dikey mahmuzlu kulplara sahip kantharosların MÖ 4. yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren görülmeye başlayan "cup kantharos" formundan esinlenerek ortaya çıktığı da öne sürülmektedir (Rotroff, 1997, s. 83-107). Küçük Asya'da bu forma dair en net veriler sunan Pergamon (Schäfer, 1968, s. 49-50, lev. 14-16, D 52-D 66; Behr, 1988, s. 113-125; Radt & de Luca, 2003, s. 6, lev. V, no. 1) ve Ephesos (Mitsopoulos-Leon, 1991, s. 34-35, 45-46, lev. 26-28, B 18- B 29) gibi merkezlerde MÖ 3. yüzyılın ortalarından MÖ 2. yüzyılın sonlarına kadar kullanım gördüğü belirtilmektedir (Behr, 1988, s. 114-115; Ziegenaus & de Luca, 1968, s. 107, lev. 37, no. 42).

Kantharos formu Karantina Adası Batı Yamacı Seramik repertuarı içerisinde görülen en yoğun gruptan biridir. Bu form genel olarak içki kapları grubunda değerlendirilir. Dışa çekik ağızlı formun her iki yanında ağız altından çıkıp gövdeyle birleşen, profilleri oval veya yuvarlak formlu birbirine simetrik iki dikey kulp bulunmaktadır. Bu kulpların üzerinde, özellikle başparmağın kavramasını kolaylaştırmak amacıyla aplike kil kullanılarak yapılmış çıkıntılar yer almaktadır. Bu tip basit formların yanı sıra bitkisel veya figüratif eklentili örnekler de mevcuttur (Thompson, 1934, s. 320, fig. 5, A30-31; Schäfer 1968, s. 60, lev. 9-10, D25). Klazomenai Karantina Adası'nda ele geçen altı örnekte kulp profilleri ve basit aplike unsurlar görülebilmektedir.

Literatürden gövde yapıları bakımından alt varyasyonlara ayrılan formlara sahip oldukları ve kalıp yapımı kaideleri olduğu bilinmektedir. Fakat ele geçen parçaların tamamı sadece ağız formu verdiklerinden gövdelerindeki farklılıklar ayırt edilememektedir. Bu grup kapsamında toplam 20 adet ağız parçası tespit edilmiştir. Parçalar üzerindeki bezeme unsurları genel olarak sarmaşık dalları, lotus/tomurcuk dizileri ve sarkık damla dizileridir. Bu bezemelerde beyaz boya ve turuncu

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

kil kullanılmıştır. 135, 136, 137, 144 ve 145 numaralı parçaların üzerinde kazıma yöntemiyle oluşturulmuş dalgalı bir çizgiye bağlı aşağı doğru sarkan tomurcuk/damla dizileri ile oluşturulmuş bir kolye görülmektedir. Bazı örneklerde kazıma çizginin üstünde beyaz boya ile yapılmış bir bant daha eklenmiştir. 134, 146, 147, 149, 150, 151, 152 ve 153 numaralı parçalarda ise kazıma çizgi kullanılmadan, sadece beyaz boya ile oluşturulan bir banttın sarkan turuncu kil ile yapılmış tomurcuk dizileri kullanılmıştır. Bu tip bezeme şeması Pergamon örnekleri içerisinde MÖ 3. yüzyıla tarihlenmektedirler (Ziegenaus & de Luca, 1968, s. 124, lev. 43, no. 156-157). 139-143 numaralı örnekler ise kabın boyun bölümünü dolanan kazıma çizgilerle oluşturulmuş dallara bağlı sarmaşık çelengi ile bezenmişlerdir. Karantina Adası'ndan ele geçmiş ve Egeci tarafından değerlendirilen benzer forma sahip bir grup siyah firnisli kantharos için tarih olarak MÖ 2. yüzyıl başları önerilmiştir (Egeci, 2014, s. 45-47, Kat. No. 148-151).

Küçük Asya'da içki kapları repertuarının en tipik formları arasında yer alan bu formun gerek form gerekse de bezeme şeması açısından yakın paralel örneklerine genel olarak Pergamon Batı Yamacı Seramiklerinin ana formunu oluşturan ve Schäfer tarafından "karınlı kaplar" olarak sınıflandırılan kantharoslar arasında rastlanmaktadır. Formun kendi içerisinde bezeme ve gövde yapıları bakımından bir gelişim şeması sergilediği belirtilen bu kaplar için kronoloji olarak MÖ 3. yüzyıl ile MÖ 2. yüzyıl başları aralığı önerilmektedir (Schäfer, 1968, s. 49,55, lev. 14-16, D56-59). Schäfer tarafından firnis dokusu ve bezeme şeması açısından MÖ 3. yüzyıla tarihlenen örnekler ile Klazomenai buluntuları benzerlik gösterir. Atina Agorası'nın MÖ 3. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilen buluntuları içerisinde de form ve kısmen de olsa bezeme unsurları açısından yakın olabilecek bazı örnekler bulunmaktadır (Rotroff, 1997, s. 102, fig.15, lev. 19-20, no.206-216). Dışa çekik ağızlı ve "S" profilli gövde yapısına sahip MÖ 330-225 aralığına ait Korinth örnekleri "Kyma Kantharos" olarak tanımlanmaktadır (Edwards, 1975, s. 76-82, lev. 15, 52-53, no. 389-450).

Bölge yerleşimlerinden Phokaia'da bulunan örnekler MÖ 4. yüzyılın üçüncü çeyreğine (Özyiğit, 1999, s. 52, Çiz.3-4), yine Phokaia Maltepe Tümülüsü'nde ele geçmiş olan ve "Küçük Asya Tipi" kantharoslar olarak tanımlanan örnekler ise MÖ 3. yüzyıl ile MÖ 2. yüzyılın başlarına tarihlendirilmişlerdir (Saygıner, 2019, s. 23-27, Kat. No.1-17). Bölgedeki diğer buluntu alanlarından olan Smyrna Agorası (Çelik, 2007, s. 21, Çiz.3-4, no. 90-94) ve Kadifekale (Granata, 2015, s. 84,87, no. 11-13) örnekleri MÖ 3. yüzyıla, Sardis'te ele geçen örnekler MÖ 3. yüzyılın ikinci yarısı ile MÖ 2. yüzyıl arasına (Rotroff & Oliver, 2003, s. 39), Metropolis örnekleri MÖ 3. yüzyılın ikinci çeyreğine (Gürler, 2003, s. 9-11, lev. IX, no. A12), Laodikeia- Asopos Tepesi buluntuları ise MÖ 2. yüzyılın ilk çeyreğine (Duman, 2013, s. 195-196, fig. 13-14) tarihlendirilmişlerdir. Tüm bu tarihlendirme önerileri sonucunda Batı Anadolu merkezlerinde bu kantharos tipinin (Küçük Asya Tipi) üç asıra yakın geniş zaman diliminde kullanım gördüğü anlaşılmaktadır.

5.9. Guttus (Fig. 155-164)

Guttus, sıvıyı kontrollü şekilde akıtmak için kullanılan ve günlük hayat içerisinde geniş bir kullanım alanına sahip, dışa çekik ağızlı, ince boyunlu, torba gövdeli ve omuzda halka biçimli bir kulp/tutamak bulunan, halka kaideli bir kap formu olarak tanımlanabilir. Bir diğer karakteristik özelliği ise boyundan gövdeye geçiş yerinde halka biçimli bir profil bulunmasıdır. Genel olarak günlük kullanım içerisinde şarap veya yağ gibi sıvıların servisinde, hamam veya palaestra gibi alanlarda kozmetik ürünlerin taşınmasında veya kurban törenlerinde libasyon yapılmasında kullanılan bir formdur. Erken örnekleri MÖ 4. yüzyılın ilk yarısında ortaya çıkan bu form MÖ 1. yüzyıla kadar kullanılmıştır. Süreç içerisinde formunda bazı değişimler olmuş, erken örneklerine nazaran kaide küçülmüş, gövde ise daralıp uzamıştır. Hellenistik Dönem'e gelindiğinde gövde bikonik form alırken halka kaide yerini disk kaideye bırakmıştır (Sparkes & Talcott, s. 160; Rotroff, 1997, s. 172-173).

Bu form grubuna ait 2 boyun, 6 gövde ve 2 adet de kaide ele geçmiştir. Bunlardan ilk grubu ince boyunlu ve torba gövdeli guttuslar oluşturmaktadır. 155-156 numaralı parçalar boyun bölümü, 157-159 numaralı parçalar ise boyun-gövde geçiş kısmını gösteren fragmanlardan oluşmaktadır. 155

numaralı örnekte ince boyun profilini saran beyaz boyalı bir bant altında kazıma dallardan sarkan turuncumsu kahverengi kil ile yapılmış tomurcuk dizileri görülmektedir. 156 numaralı parçada ise bezeme alanı olarak omuz bölümü kullanılmış, kazıma bir yiv altında yine kazıma olarak yapılmış dallardan sarkan noktalar eklenmiştir. 158 numaralı parçada da omuz bölümündeki kazıma dalga şekli aynıken bu dallardan uzun dil motifi şeklinde sarkaçlar gövdeye doğru inmektedir. 157 numaralı parçada ise omuz yüzeyine spiral şeklinde kazıma dalların uçlarına beyaz boya ile işlenmiş sarmaşık yaprakları aşınmadan dolayı sadece silüet olarak görülebilmektedir. Yuvarlak profilli gövde yapısına sahip bu kap formunun Atina örnekleri MÖ 3. yüzyıl başlarına (Rotroff, 1997, s. 173, fig. 71, lev. 83, no. 1143-1144), yumuşak profilli Pergamon örnekleri ise MÖ 230'a tarihlendirilmişlerdir (Schäfer, 1968, s. 51, 58, lev. 19, D 73).

161-164 numaralı parçalar omuz-gövde dönüşü keskin profillidir ve disk biçimli kaideleri bulunmaktadır. Bunlardan 161 ve 162 numaralı parçaların boyundan gövdeye geçiş yerinde bezeme olarak beyaz boya kullanılarak yapılmış kolye şeklinde tomurcuk/damla dizisi yer almaktadır. Yüksek omuz ve keskin profilli form yapısına sahip örnekler Atina'da MÖ 250-225 aralığına (Rotroff, 1997, s. 173, fig. 71, lev. 84, no. 1148), Pergamon örnekleri ise (Schäfer, 1968, s. 51, lev. 19, D 74-75) MÖ 190'a tarihlendirilmişlerdir. Yerel üretim olarak belirtilen Ephesos'ta ise yuvarlak ve keskin profilli örnekler bir arada ele geçmekte ve tarihleme için genel olarak MÖ 3.-2. yüzyıllar önerilmektedir (Mitsopoulos-Leon, 1991, s. 41-42). Batı Anadolu buluntu alanlarından Smyrna'da her iki tipte örnekler de MÖ 3. yüzyıla (Ersoy, 2020, s. 96-97, lev. 68, no. 329-332), Metropolis'te MÖ 325-275 aralığına (Meriç, 2003, s. 44-47, no. 259-269), Sardis'te ele geçen ve askos formu olarak nitelendirilen yuvarlak profilli bir parça MÖ geç 4. - erken 3. yüzyıla, keskin profilli bir gövde ise MÖ erken 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Rotroff & Oliver, 2003, s. 57, lev. 27, no. 185-186).

5.10. Amphoralar (Fig. 165-182)

Batı Yamacı Stilindeki amphora formu Hellenistik Dönem'de ortaya çıkmış ve kendine özgü özellikleriyle farklı coğrafyalarda üretilen en yaygın formlardandır. Üretim bölgelerine göre Attika'da düz gövde ve dudak ile burgulu kulp, Küçük Asya'da yivli gövde, kalıp yapımı dudak ve düz şerit şeklinde kulplu, İtalya'da ise bikonik gövde ve düz kulplara sahip Gnathia amphoraları olarak üç farklı tipte değerlendirilebilir (Behr, 1988, s. 120).

Batı Yamacı stiliyle bezenmiş Hellenistik Dönem amphoralarının önemli buluntu alanlarından biri olan Attika'da en erken örnekleri MÖ 275'lerde görülmeye başlamıştır. Dışa çekik ve aşağı sarkık ağız yapısı, silindirik boynu, kalıpta yapılmış alt gövdesi, alçak halka kaidesi ve burmalı kulplarıyla Attika Batı Yamacı amphoraları form ve bezeme şeması bakımından oldukça tipik özelliklere sahiptirler. Bezeme şemasında da belli bir standart takip edilir. Genel olarak bitkisel motiflerden oluşan pendantlar boyun bölümüne; dama tahtası, içi taralı dörtgen veya iç içe karelerden oluşan geometrik desenler ise omuz bölümüne yerleştirilmişlerdir (Rotroff, 2002, s. 99).

Bu kap formunun en erken örnekleri MÖ 3. yüzyılın ilk yarısından itibaren Attika Batı Yamacı Seramikleri arasında görülmeye başlamıştır (Thompson, 1934, s. 335, lev. 16, B3). Bu erken örneklerde boyun hala nispeten daha dar, dudak küçük, burgu kulplar gövdeden keskin bir şekilde dışarı çıkarken, MÖ 2. yüzyıl ile birlikte başlangıçta yuvarlak olan gövde bikonik hale gelir ve dudak dışa doğru çıkıntı yapar. MÖ 2. yüzyılın sonlarında ise form, gelişimini tamamlayarak gövde omuzda keskin bir profil yapar, boyun çok genişler ve huni şeklinde kademeli bir dudakla sonlanır. Burgu kulplar ise omuz ile dikey olarak birleşir (Thompson, 1934, s. 374, lev. 59, D25; s. 399, lev. 87-88, E59).

Pergamon Batı Yamacı amphoralarını değerlendiren Behr, formun boyunlu amphoralar grubu içerisine girdiğini belirterek, kenarı düzleştirilmiş huni biçimli dudak, oldukça geniş boyun, düz omuz, masif profilli kaide ve yivli gövde yapısının tipik özellikleri olduğunu vurgulamaktadır (Behr, 1988, s. 170). Omuzdan dikey olarak çıkan kulp boynun üst bölümüyle birleşmekte ve üzerlerinde makara biçimli aplikeler yer almaktadır. Genel olarak kantharos örneklerinde olduğu gibi beyaz

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

boya ile yapılmış bir pendantsan sarkan kahverengi kil boya ile yapılan damla motifleri boynun etrafını sarmaktadır. Attika amphoralarının süslemelerinde görülen metop benzeri dama tahtası desenleri ve iç içe geçmiş dikdörtgenlerden oluşan geometrik desenlerin aksine Pergamon örneklerinde omuz süslemesi olarak bitkisel motifler tercih edilmiştir.

Attika Batı Yamacı amphoralarının form gelişim şemasını referans alan Behr, Pergamon örneklerinin Attika amphoralarının geç örnekleriyle benzerlik gösterdiğini ve bu nedenle de MÖ 2. yüzyıl sonlarına kadar bu formun Pergamon'da kullanılmadığını öne sürmektedir. Ayrıca Attika amphoralarına kıyasla Pergamon amphoralarının gövdelerinin daha yuvarlak ve çoğunlukla yivli olduğu, kulplarının ise Attika örneklerinin aksine hiçbir zaman burgulu olmadığı belirtilmiştir (Behr, 1988, s. 170). Klazomenai örneklerinden 172, 173, 180, 181 ve 182 numaralı parçaların korunan gövdelerinde yivler olması bu parçaların Pergamon etkili kaplar olduğuna işaret eder.

Klazomenai Karantina Adası'nda bu forma ait tamamı siyah firnisli 1 ağız, 6 boyun ve 11 adet omuz gövde parçası ele geçmiştir. Ağız parçası dışı düzleştirilmiş kademeli bir profile sahiptir. 165-169 arasındaki örneklerde kazıma zikzak dallar ve beyaz boya ile oluşturulmuş banttan sarkan kahverengi kil boya ile oluşturulmuş damlacıklar işlenmiştir. Bu pendantsif bezeme tipi Pergamon (Schäfer, 1968, s. 50, lev. 3, fig. 2, 4), Atina (Rotroff, 1997, s. 121-122, lev. 40, 43, fig. 417, 434), Troia (Berlin, 1999, s. 90, lev. 2, fig. 159) ve Ephesos (Mitsopoulos-Leon, 1991, s. 41, lev. 57, B 123) gibi merkezlerde ele geçen amphoraların boyun bölümlerinde yoğun olarak kullanılmıştır. 170-171 numaralı boyun parçalarında ise kazıma dallarla birbirine bağlanan kahverengi kil boya ile yapılmış sarmaşık yaprakları ve bu yapraklar arasına yerleştirilmiş beyaz boya nokta dizileri görülmektedir.

Omuz bezemeleri genel olarak kazıma bantlarla sınırlandırılmış, beyaz ve kahverengi boyanın yanı sıra kazıma tekniği kullanılarak farklı motifler işlenmiştir. 172-174 numaralı omuz parçaları üzerinde palmet-yunus kombinasyonu görülmektedir. 172 numaralı parçada palmet beyaz, yunus ise kahverengi boya ile yapılırken 173 numaralı örnekte beyaz palmetin yanındaki yunus kazıma olarak işlenmiştir. Ayrıca omuzun alt sınırını oluşturan iki kazıma bant arasına beyaz nokta dizileri eklenmiştir. 174 numaralı omuz üzerinde ise palmet kahverengi, sadece kuyruk kısmı gözükten yunus ise beyaz renkte işlenmiştir. 175 ve 176 numaralı parçalarda beyaz ve kahverengi boya ile birlikte kazıma olarak yapılan yumurta dizileri görülen İon kymationu dikkat çekmektedir. 177 numaralı parçada beyaz ve kahverengi boya ile işlenmiş zeytin yaprakları dizisi, 178'de beyaz boyalı bir hattın yükselen kazıma dalga dizileri, 180'de beyaz ve kahverengi rozet (çiçek) ve kazıma yunus figürü, 182'de ise kazıma dallardan çıkan kahverengi sarmaşık çelengi görülmektedir. 181 numaralı parçada herhangi bir bezeme söz konusu değildir.

Boyunda pendantsif ve omuzda sarmaşık ve rozet bezemeli Pergamon örnekleri Schäfer tarafından MÖ 2. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilmiştir (Schäfer, 1968, s. 58, lev. 17-18, D67-70). Pergamon kentinde ele geçen en erken örnekler Asklepieion'un MÖ 265-235 aralığına tarihlenen 5. yapı evresinden gelen örnekler oluşturmaktadır. Batı Anadolu'da Ege Gübre yerleşiminde ele geçen amphora örnekleri Troia (Berlin, 1999, s. 95, lev. 5, 155), Atina (Rotroff, 1997, s. 122-123, lev. 40, 43, fig. 417, 434) ve Pergamon (Ziegenaus & de Luca, 1968, s. 124, lev. 43, no. 157) örnekleriyle tipolojik ve stilistik benzerlikleri referans gösterilerek MÖ 3. yüzyılın sonu ile MÖ 2. yüzyıl ikinci yarısı aralığına tarihlendirilmiştir (Küçük, 2006, s. 65-69, no. 98-105). Klazomenai Karantina Adası Tiyatro kazılarında ele geçen amphora örneklerinin tarihlendirilmesi konusunda Egeci, MÖ 3. yüzyıl sonu ile MÖ 2. yüzyıl aralığını önermektedir (Egeci, 2014, s. 54-55, no. 182-194).

179 numaralı örnek diğer tüm parçaların aksine dama tahtası motifiyle bezenmiştir. Kahverengi hatlar arasına beyaz boya ile yapılmış noktalardan oluşan bu bezeme motifinin yakın örnekleri Atina Agorası'nda MÖ 235-225 aralığına (Rotroff, 1997, s. 121-122, lev. 41, no. 419), Pergamon'da ele geçen bir parça ise MÖ 2. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiştir (Schäfer, 1968, s. 58, lev. 21, D79).

5.11. Kraterler (Fig. 183-207)

Klazomenai Batı Yamacı Seramikleri arasında bu başlık altında 25 ağız ve 2 kaide parçası ele alınmıştır. Açık ve geniş yapılarıyla sıvı karıştırmak için kullanılan bu parçalar ağız yapıları bakımından 3 farklı tip sergiler. Birinci grubu 183-202 arası parçalar oluşturur. Literatürde "Karınlı Çanaklar" (Schäfer, 1968, s. 48) veya "Lekane" (Lüdorf, 2000, s. 17) gibi farklı adlarla anılan bu form, kaideden yukarı doğru hafif bir eğimle açılan, keskin bir dönüşle dışa çekilen ve aşağı doğru sarkan ağız yapısına sahiptir. Ağız çapları 25 cm ile 50 cm arasında değişen bu örneklerin ağızlarının hemen altında kabın her iki tarafında "U" veya at nalı formunda birer kulp/tutamak bulunmaktadır. 203-206 arası örnekler gövde formu ve bezeme şeması bakımından bir önceki grupla aynı yapıya sahiptir. Tek farklılık bu kapların ağız dış profilinde oluşturulmuş içbükey oluk olmasıdır. Form ve bezeme türü açısından tek farklı örnek 207 numaralı parçadır. Dışa çekik ve kalınlaştırılmış ağız profiline sahip bu parçanın ağız üstünde kalın beyaz çizgilerle sınırlandırılmış ve kahverengi kil boya ile yapılmış büyük nokta dizileri yer almaktadır. Bu grup içerisindeki kaplar, sadece iki örnek dışında (183, 206) boya bezelidirler. Bezeme genellikle dışbükey kavisli geniş ağız tablası üzerinde konumlanır. Tekli veya çiftli kazıma bantlarla sınırlandırılan bu alanda genel olarak beyaz ve kahverengi kil boya ile oluşturulmuş bitkisel bezemeler kullanılmıştır. En sık görülen bezeme türleri dışa açılan lotuslar ve kazıma banttandır sağa sola açılan zeytin yaprağı dizileridir. 185 numaralı örnekte lotuslar arasında kahverengi boya ile yapılmış bir yunus tasviri vardır. Bunların dışında kazıma dalga betimi ve boya-kazıma birlikteliğiyle oluşturulmuş İon kymationu/dil motifi dizileri de görülmektedir.

Bu formun erken örnekleri Atina Agorası seramikleri içerisinde "Geniş Çanaklar" olarak tanımlanan seramiklerde izlenir. Firnissiz veya siyah firnislili ve boya bezemeli örnekleri de bulunan bu kap formu oldukça homojen bir grup olarak tanımlanmış ve MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreğinden MÖ 4. yüzyılın ortalarına kadar uzanan bir tarih aralığına yerleştirilmiştir (Sparkes & Talcott, 1970, s. 56-57, lev. 4, fig. 2, no. 74-84). Korinth seramik repertuarı içerisinde tespit edilen benzer tipte krater formları MÖ erken 3. yüzyıl ile bu yüzyılın üçüncü çeyreği arasında tarihlendirilmişlerdir (Edwards, 1975, s. 45-46, lev. 7, no. 188-189). Erken dönem örneklerinin gövdeleri daha bodur yapıdadır ve dudak profili kalın, dik ve daha dardır. Zamanla gövde incelenerek daha az hantal bir görünüm kazanmış ve ağız daha belirgin bir şekilde vurgulanmıştır.

Klazomenai buluntuları Batı Anadolu'nun önemli üretim merkezi olarak kabul edilen Pergamon örnekleriyle form ve bezeme tipolojisi açısından oldukça yakın paralellikler göstermektedir. Behr, Pergamon'da erken dönem kompakt formlarına rastlanmadığını, formun ilk ortaya çıkışı ile ilgili olarak da Pergamon örnekleriyle benzerlik gösteren ve MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilen Samaria, Tarsus ve Labraunda buluntularının referans alınmasıyla kökenlerinin MÖ 2. yüzyılda aranması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca kentin en erken buluntu kontekstini veren Zeus Altarı ve Asklepieion'dan ele geçen benzer örneklerin MÖ 190-180'den önceye verilmesi gerektiğini vurgulamaktadır (Behr, 1988, s. 155-158, fig. 16, no. 68-71). Schäfer ise bu formun MÖ 200 öncesinde olduğu gibi sonrası kontekstlerde de bulunduğunu belirtmektedir (Schäfer, 1968, s. 48, lev. 13).

Bölgede paralelleri tespit edilen diğer örnekler Smyrna'da MÖ 3. yüzyıla tarihlenirken (Ersoy, 2020, s. 92-93, lev. 64, no. 306-309; Çelik, 2007, s. 24-25, Çiz.41-44, no.10-117), Metropolis'te MÖ 3. -2. yüzyıllara (Meriç, 2003, s. 41-44, lev. 45, no. 255-258), İzmir Ege Gübre Yerleşkesi'nde MÖ 3. yüzyılın ikinci yarısına (Küçük, 2006, s. 59-60, Kat. No. 72-77), Ephesos Devlet Agorası'ndaki Augustus Bazilikası kompleksi buluntuları ise MÖ 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Mitsopoulos-Leon, 1991, s. 39-40, lev. 49-50, B104-105). Ephesos Tetragonos Agorası buluntularını değerlendiren Gassner ise bu formun genel yapısı itibarıyla metal kapları andırdığını, özellikle MÖ 2. yüzyılda Atina gibi bir merkezde oldukça az ele geçerken Küçük Asya'da oldukça yoğun bir kullanıma sahip olduğunu vurgulamıştır (Gassner, 1997, s. 60, lev. 10, no. 162-164).

5.12. Yüksek ayaklı krater kaideleri (Fig. 208-209)

Bu forma ait sadece iki kaide parçası ele geçmiştir. 208 ve 209 numaralı örnekler dışa çıkıntı yapan profilli halka kaide yapıları bakımından küçük boyutlu bir krater formuna ait olmalıdırlar.

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

Geniş ve içe doğru eğimli olan kalıpta yapılmış kaide; hafif içbükey oturma yüzeyine ve dışbükey profillere sahiptir. Tondoları ise konik kaselerde olduğu gibi beyaz ve kahverengi kil boya ile yapılmış merkezden açılan ışın/yıldız çiçeği motifi ile bezenmiştir. Kaide yapısı ve bezeme şeması açısından benzer örnekler Atina Agorası'nda MÖ 225-175 aralığına (Rotroff, 1997, s. 168, lev. 80, fig. 68, no. 1106), Smyrna'da ise MÖ 3.-2. yüzyıllara (Ersoy, 2020, s. 74, lev. 51, no. 204-206) tarihlendirilmektedirler. Pergamon Batı Yamacı seramikleri arasında tondosunda aynı bezeme şeması bulunan kaide parçaları Behr tarafından genel olarak krater başlığı altında değerlendirilmiştir. Ayrıca erken örneklerinin MÖ 2. yüzyıl başlarında görülmeye başladığı ve MÖ 1. yüzyıl başlarına kadar kullanımının devam ettiği de belirtilmektedir (Behr, 1988, s. 155, fig. 17, no. 73).

5.13. Kapaklar (Fig. 210-212)

Bu başlık altında çapları 17 ile 23 cm arasında değişen üç örnek ele alınmıştır. Bu parçaların her biri farklı form ve bezeme özellikleri gösterir. Bu örneklerin yapı ve boyutu göz önünde bulundurulduğunda lekanis veya pyksislere ait kapaklar olduğu söylenebilir. Bu kapakların ağız profilleri kullanıldıkları formun ağız yapısına bağlı olarak farklı biçimlerde şekillendirilmiştir. 210 numaralı kapağın sadece ağız ve gövde kısmının bir bölümü korunabilmiştir. Kapağın yüzeye oturan bölümü hafif dışbükey bir açığa ve yuvarlatılmış bir dudak bölümüne sahiptir. Dış bölümde yükseltilmiş bir profille ağız kısmında bir oluk meydana gelmiştir. Gövde, bu profilden hafif dikey bir açıyla yükselmektedir. Bezeme, düz bir profile sahip gövdenin üst yüzeyinde kazıma olarak yapılmış ikişer yatay bant ile sınırlandırılmış alanda yer alır ve ortada kazıma bir şeritten iki yana çıkan beyaz boya ile yapılmış zeytin yaprakları ve bunların arasında kahverengi kil boya ile yapılmış, banda yapışık damlacıklar şeklindedir. Form yapısı Hürmüzlü tarafından oluşturulan Arkaik Dönem Klazomenai seramikleri tipolojisi içerisindeki "Tip 1510 Oyuk Ağız Kenarlı" kapaklar ile benzerlik göstermektedir (Hürmüzlü, 1995, s. 88, Lev.46, no.163-165). Sardis'te ele geçen benzer profilli bir örnek kapak veya altlık olarak nitelendirilmiş ve MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Rotroff & Oliver, 2003, s. 58-59, lev. 30, no. 201).

211 numaralı kapak ise, hafif eğimli bir şekilde yükselen gövde yapısına ve içte incelenerek sivrilen oturma yüzeyine sahiptir. Ağız profili siyah firnisli kalın bir bant ile çevrelenmiş, gövde üzerine ise kırmızı, beyaz ve siyah boya kombine edilerek dil motifi işlenmiştir. Form açısından benzer bir örnek Daskyleion siyah firnisli seramikleri arasında değerlendirilen ince rezerve bant bezemeli bir parça olup, MÖ 425-400 aralığına (Coşkun, 1999, s. 49-50, fig. 5, no. 154), Atina Agorası Hellenistik Dönem buluntuları arasında değerlendirilen firnissiz bir örnek ise MÖ 250-210 aralığına tarihlendirilmiştir (Rotroff, 2006, s. 280, fig. 56, lev. 46, no. 329). Korinth'te Kuzey Nekropolü 299 numaralı mezardan ele geçen bir lekanis kapağı bezeme şeması açısından benzer bir örnektir ve mezar içerisinde ele geçen diğer buluntular yardımıyla MÖ 480-470 arasına tarihlendirilmiştir (Risser, 2001, s. 85-86, lev.19, fig. 1, no.300; Blegen vd., 1964, s. 229-230, lev. 44, no. 299-300). Klazomenai örneğinde farklılık olarak özellikle dil motifinde kırmızı ve beyaz boya bir arada kullanılmıştır. Beyaz ve kırmızı renklerde dil motifleri Klazomenai seramik geleneği içerisinde MÖ 6. yüzyıla kadar geriye gitmekte ve özellikle siyah figür tekniğiyle yapılmış amphoraların konik yüksek kaidelerinde sıkça uygulanmaktadır (Özer, 2006, s. 132, lev. 40, no. 334-335). Ayrıca form açısından da benzer kapak örnekleri Geç Siyah Figür grupları içerisinde görülebilmektedir (Hürmüzlü, 1995, s. 89, lev. 46, no. 167; Özer, 2006, s. 183-185, fig. 18, no. 165; fig. 19, no. 208).

212 numaralı üçüncü kapak ise konik bir şekilde yükselen, dışı hafif keskin profil yaptıktan sonra incelenerek sivrilen bir oturma alanına sahiptir. İç yüzü mat siyah firnisle kaplı olan bu parçanın dış yüzünde kazıma bantlarla oluşturulan rezerve alanda beyaz boya ile yapılmış kalın bir bant ve onun üzerinde ise yine beyaz boya kullanılarak oluşturulmuş palmetler kısmen görülebilmektedir. Bezeme şeması açısından bir benzeri bulunmamış olsa da form açısından Atina Agorası örnekleri içerisinde yakın benzerleri yer alır. Ters çevrilebilen kapaklar başlığı altında değerlendirilen ve öncülere MÖ 5. yüzyıldan itibaren görülen bu formun MÖ 2. yüzyıl sonundan itibaren özellikle

Atina'da yaygın olduğu ve pyksislerle beraber Batı Yamacı Tekniğinde dekore edildiği belirtilmektedir (Rotroff, 1997, s. 192, fig. 78, no. 1264).

5.14. Matara (Fig. 213)

Bu kap formu muhtemelen modern mataralar gibi yolcuların veya sefere çıkan askerlerin gün içerisinde tüketeceği su veya şarap gibi sıvı ihtiyacını taşımaya yönelik işlev görüyor olmalıdır. İşlevselliğiyle ön plana çıkan bu formun olasılıkla erken örnekleri deri veya su kabakları gibi farklı materyallerden yapılmış olmalıdır. Tunç Çağı'nın erken evrelerinden itibaren özellikle Yakın Doğu'da oldukça yaygın kullanılan ve "Matara" veya "Hac Şişeleri" olarak adlandırılan bu kap formu Geç Tunç Çağı'nda Yunan dünyasına taşınmış, zamanla da tüm Akdeniz havzasında yayılım göstermiştir (Mingazzini, 1967, s. 349-352).

Klazomenai seramikleri arasında bu forma ait sadece bir adet ağız parçası ele geçmiştir. Dışa çekik bir ağız formuna sahip olan kabın boyun bölümünde dışa doğru kalınlaştırılmış kabartma bir halka mevcuttur. Bu örneğin gövdeye geçiş açısı dikkate alındığında bir yüzeyi içbükey diğer yüzü ise dışbükey olan matara olduğu anlaşılmaktadır. Omuz bölümünde kazıma dallardan sarkan kil boya ile yapılmış damlacıklardan oluşan pendantif bir bezeme bulunmaktadır.

Atina'da Protogeometrik Dönem mezarlarında bazı örnekleri görülürken (Kübler & Karaiker, 1939, s. 92, lev. 62) Arkaik Dönem seramik repertuarında bu forma rastlanmamıştır. Mataraların siyah firnisli pişmiş toprak örnekleri ilk olarak Erken Hellenistik Dönem'de üretilmeye başlamıştır. Agora'da dikdörtgen, yuvarlak ve üçgen olmak üzere üç farklı formda gövde yapılarına sahip örnekler bulunmaktadır. Bunların genel olarak bir yüzü içbükey diğer yüzü ise dışbükey yapıya sahiptirler ve taşınması esnasında vücuda oturacak şekilde tasarlanmışlardır. Yapıları gereği çarkta yapılmaları zor olduğundan elde veya çarkta şekillendirilen plakaların birbirlerine birleştirilmesiyle oluşturulmuş olmalıdırlar. Oldukça sağlam bir ağız ve bu alanın her iki yanına eklenen iki halka kulp ise sonradan applike edilmiştir. Klazomenai örneği ile benzerlik gösteren parçalar MÖ 3. yüzyıl sonlarına tarihlendirilmiştir (Rotroff, 1997, s. 183-185, lev. 88, no. 1201, 1203-1204).

5.15. Kalıp yapımı ayaklar (Fig. 214-215)

Bu kapsamda 1 adet deniz kabuğu midye formunda kâse ayağı ve 1 adet aslan pençesi biçimli pyksis ayağı bulunmaktadır.

5.15.1. Deniz kabuğu midye formu kâse ayağı (Fig. 214)

Deniz kabuğu formunda olan örnek küçük bir parça olarak ele geçmiştir. Midye kabuğunda olduğu gibi bir merkezden yukarı doğru genişleyen kabartma çizgilerden oluşmaktadır. Dış yüzeyi iyi kalitede parlak siyah firnisliken iç yüzeyi de oldukça kaliteli kırmızı renktedir. Tüm karşılaştırma örneklerinde olduğu gibi Klazomenai buluntuları da muhtemelen oval formu ve yuvarlak dipli, derin kaselerin altına applike edilen 3 parçadan oluşuyor olmalıydı.

Atina Agorası'nda parçalar halinde çok sayıda ele geçse de 2 adet tam kap üzerinde görülen örnekler kullanılış biçimlerini net olarak göstermektedirler. Rotroff, bu tip applike midye kabuğu formu ayakların Hellenistik dünyada geniş yayılım gösterdiklerini, fakat üretiminin hiçbir zaman yoğun olmadığını belirtmektedir. Benzer formda metal örneklerin ve plastik bezeme öğelerinin varlığından da bahsetmektedir. Batı Yamacı Stiliyle bezenmiş Atina örnekleri, formları ve bezeme gelenekleri bakımından MÖ 3. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilirler. Ayrıca, bu tipte kapların en geç örneklerinin MÖ 225 yılına kadar görüldüğü ve daha sonrasında ise yerini çam kozalağı biçimindeki kalıp yapımı kaplara bıraktığı belirtilmektedir (Rotroff, 1997, s. 107-108, fig. 20, lev. 32, no. 311-317). Pynks örnekleri MÖ 3. yüzyılın sonlarına (Thompson & Scranton, 1943, s. 359, fig. 60, a), Atina Agorası'nın güneybatı köşesinde "Mikion ve Memnon Evi" olarak adlandırılan bir yapı kompleksi içerisindeki sarnıçta tespit edilmiş olan örnekler MÖ 4. yüzyılın sonları ile MÖ 3. yüzyılın başlarına tarihlendirilmişlerdir (Miller, 1974, s. 204-205, 234, lev. 32, no. 34).

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

Korinth örnekleri de küresel gövdeli kaselere applike edilmiş ve Korinth atölyelerinde üretilmiş parçalardır ve bunlar için MÖ 2. yüzyılın ilk yarısı tarih olarak önerilmektedir (Edwards, 1975, s. 88, lev. 54, no. 525-526). Isthmia'da tespit edilen benzer örnekler Broneer tarafından Attika kökenli olarak belirtilmiş olsa da (Broneer, 1958, s. 31-32, lev. 13.d, no. 37-38), Anderson-Stojanović gerek hamur ve firnis dokuları gerekse de bezeme tekniği açısından Korinth atölyelerinin etkisini vurgulamaktadır. Ayrıca kendisi MÖ 2. yüzyıldan önce Attika atölyelerinde kazıma tekniğinin çok nadir kullanıldığını da ifade etmektedir (Anderson-Stojanović, 1993, s. 290, 294, fig. 15, 20, lev. 64, 67, no. 89, 124). Küçük Asya merkezlerinden Sardis'te MÖ 3. - 2. yüzyıla (Rotroff & Oliver, 2003, s. 40, 48, lev. 20, no. 130), Didyma'da Erken Hellenistik Dönem'e (MÖ 4.-3.yüzyıl) (Wintermeyer, 1980, s. 129, lev. 53, no. 35), Ephesos'ta ise MÖ 300-200 aralığına tarihlendirilen kontekstler içerisinde benzer örnekler tespit edilmiştir (Mitsopoulos-Leon, 1991, s. 62-63, lev. 73-74, C31-32).

Deniz kabuğu formu ayaklara sahip kapların en erken örneklerini Atina buluntuları oluşturur. Atina'da bu uygulama, MÖ 3. yüzyıla sınırlı kalmış ve kalıp yapımı kaselere de uygulanmıştır. Fakat Küçük Asya'da MÖ 2. yüzyılda Pergamon sigillata repertuarına dahil edilecek kadar uzun süre devam etmiştir. Kimi örneklerde deniz kabuğu yerine tiyatro maskları da kullanılmıştır. Bu uygulama olasılıkla lüks objeler grubu içerisinde değerlendirilen gümüş kapların pişmiş toprak örneklerdeki taklitleridir.

5.15.2. Aslan pençesi formunda pyksis ayağı (Fig. 215)

Pyksis, Batı Yamacı Seramik repertuarında oldukça yaygın bir formdur. Ancak Klazomenai Karantina Adası seramikleri içerisinde, olasılıkla kap için üç destekten biri olarak işlev görebilecek kalıp yapımı aslan pençesi şeklindeki tek bir parça ile temsil edilmektedir. Bu ayak silindirik bir tabana monte edilmiştir. İç ve dış yüzey ince, parlak siyah firnisle kaplıdır. Aslan pençesi ile kaide tablasının birleşim yerini oluşturan torus bölümü beyaz boya ile yapılmış bir bant ile süslü olmalıdır. Ancak aşınmadan dolayı sadece izler görülebilmektedir. Sardis'te ele geçen benzer bir örneğin tarihlendirilmesi için MÖ 3. yüzyıl sonları ile MÖ 2. yüzyıl ortaları (Rotroff & Oliver, 2003, s. 58, lev. 28, no. 194) önerilirken, Makedonya'da Pella ve Veroia'dan ele geçen pyksisler MÖ 2. yüzyıl ortaları veya sonlarına tarihlendirilirler (Kyriakou, 2012, s. 187-189, fig. 9-10).

5.16. Aslan başı biçimli akıtacı kap/guttus (Fig. 216)

Bu parça kalıp yapımı aslan başı biçimli bir akıtacı parçasıdır. Aslan başı formunun özellikle MÖ 6. - 5. yüzyıl mimari bezemelerinde (çörten) çok sık kullanıldığı ve beğenilen bu figürün zaman zaman askos gibi kap formlarının boyun veya akıtacılarında uyarlandığı bilinmektedir. Kırmızı Figür tekniğindeki seramik geleneğinde oldukça popüler olan bu uygulama Kırmızı Figür tekniğinin kullanımının sonlanmasının ardından, MÖ 4. yüzyıla kadar devam etmiştir. Tamamen siyah firnisli olan Klazomenai örneğinin benzerine Atina Agora'sı buluntuları içerisinde rastlanmaktadır. Askoslar başlığı altında, süzgeçli kaplar kategorisinde değerlendirilen bu örnek yaklaşık olarak MÖ 350'ye tarihlendirilmektedir (Sparkes & Talcott, 1970, s. 159-160, 319, lev. 39, no. 1189). Atina'da bu Klasik Dönem askoslarının yanı sıra guttuslar üzerinde de benzer aslan başlı akıtacı/emzik örneklerine rastlanmaktadır. Halka kaideli, basık ve dışa genişleyen gövde yapısına sahip bu örneklerde kalıpta yapılan ve yeşillerle vurgulanan aslan başlı akıtacılar halka biçimli tutamağa yaklaşık 60 derecelik bir açıyla eklenmiş ve bu işlemten sonra ağızdan içeri doğru delik açılmıştır. Bu eserler yapıları ve dekorasyon teknikleri göz önünde bulundurularak MÖ 3. yüzyılın ikinci çeyreği ile sonlarına tarihlendirilmişlerdir (Rotroff, 1997, s. 174, lev. 84, no. 1152-1153). Aslan başlı akıtacıların görüldüğü bir diğer form ise kapaklı guttuslardır. Askos akıtacılarıyla benzer özelliklere sahip bu kaplardan Atina Agora'sında bulunan bir örnek yaklaşık MÖ 140-125 aralığına tarihlendirilirken, bir diğer örnek MÖ 2. yüzyılın son çeyreğine verilmiştir (Rotroff, 1997, s. 174-175, lev. 84, no. 1155-1156).

5.17. Kandil ve Thymiaterionlar (Fig. 217-220)

217 numaralı örnek "Çubuklu Kandiller" veya "Boru askı delikli kandiller" (Kassab-Tezgör & Sezer, 1995, s. 40) olarak adlandırılan grup içerisine girmektedir. Bu formun ortasında kaideden

gövdeye doğru yükselen ve bir çubuk geçirilerek taşınmasına yarayan bir delik yer alır (Scheibler, 1976, s. 179). Attika'da erken örnekleri MÖ 6. yüzyıla kadar geriye gider (Howland, 1958, Tip 16B; Scheibler, 1976, lev. 6-7, 10-14). Arkaik örnekler boyut olarak daha büyükken Hellenistik Dönem (MÖ 3.-2.yüzyıl) örnekleri daha küçük boyutludurlar. Genel olarak dar bir yağ haznesi bulunan bu tipte kandiller tek emzikli olarak şekillendirilmişlerdir (Pastutmaz, 2011, s. 62).

Klazomenai örneği tamamen siyah firnisle kaplanmış. Yoğun kırıklı olması nedeniyle yağ haznesinin ve ortasındaki askı deliğinin tam olarak yüksekliği anlaşılamamaktadır. İstanbul Arkeoloji Müzesi koleksiyonunda bulunan ve köken olarak Doğu Ege Atölyesi'ne verilen benzer örnekler MÖ 3. yüzyılın ikinci yarısı ile MÖ 2. yüzyıl aralığına tarihlendirilmişlerdir (Kassab-Tezgor & Sezer, 1995, s. 87-88, no. 223-225). Atina'da bu tipte kandiller MÖ 150'lere kadar kullanılmıştır (Howland, 1958, s. 89, Tip 27D).

218-220 numaralı parçalar ise boru biçimli ve dışarıda yivli bir yapıya sahip thymiaterion formudur. 218 ve 219 numaralı parçalar siyah firnisle kaplanmış ve bunun üzerine beyaz boya ile bantlar oluşturulmuştur. Tamamen siyah firnisle kaplı 220 numaralı parçada ise ortada kabartma bir bilezik, üstte dikey oluklar, alt gövdede ise kazıma çizgilerden anlaşıldığı kadarıyla sarmaşık çelengi biçiminde bir bezeme yer alır. Bu form geleneksel olarak tütsü yakma ritüeli ile ilişkilendirilmektedir. MÖ 4. yüzyıl ortasından MÖ 1. yüzyıla kadar geniş bir zaman aralığında kullanılan Atina Agorası örnekleri genel olarak firnissiz ve bezemesiz parçalardan oluşur (Rotroff, 1997, s. 210, lev. 109, no. 1431-1443).

5.18. Bodur (kabarcıklı) kupa (Fig. 221)

Olympia'da çalışan Alman arkeologlar tarafından bulunan ve kaidesinin altında sahibi olarak Pheidias'ın adının yazılı olması nedeniyle "Pheidias Cup" olarak adlandırılan bu kap, yivli ve tek kulplu bir kupadır. Siyah firnisli kupalar arasında oldukça sevilen bu form MÖ 5. yüzyılın ikinci yarısında Atina'da çok yaygındır (Talcott, 1935, s. 508-509). Bu formun en karakteristik özellikleri, şişkin bir gövdeye, içbükey bir boyuna ve gövdeden ağza kadar alçak bir kulpa sahip olmasıdır. MÖ 5.yüzyılın ikinci çeyreğine giden formun erken örneklerinde düz bir kaide, daireler ve nokta dizileriyle yapılmış bezemeler, tam yuvarlak hatlı bir gövde, dışa çıkıntılı bir boyun ve şerit kulp bulunmaktadır. Fakat zamanla gövde, kulp ve kaide yapısında değişiklikler geçirmiştir.

Formun bazı örneklerinde yatay sıralar halinde içeriden dışarıya doğru bir objeyle bastırılarak küçük çıkıntılar yapılmış ve çam kozalağı şeklinde keseler oluşturulmaya çalışılmıştır. Pek yaygın olmayan bu tip örnekler MÖ 5. yüzyılın sonlarına tarihlendirilmektedir. Benzer kabarcıklı örneklerin Korinth icadı olması ve dönemsel olarak paralel örneklerinin Korinth'te de bulunması nedeniyle bu kap formunun Korinth kökenli olması gerektiği vurgulanmaktadır (Sparkes & Talcott, 1970, s. 72-73, lev. 11, fig. 3, no. 222). Açık ağızlı ve barbotin dekorlu kaplar olarak tanımlanan ve "Oinokhoe Tip VIII" olarak adlandırılan Korinth örnekleri kabarcıklı yapıları nedeniyle "blister" form grubu içerisinde değerlendirilmişlerdir. MÖ 460-420 arasına tarihlenen kontektsten ele geçen bu buluntuların MÖ 4. yüzyılın başlarında Korinth'te taklit edilen daha dar ağızlı, daha belirgin çıkıntılara ve halka kaideye sahip örneklerinin olduğu da belirtilmiştir (Pease, 1937, s. 290-291, fig. 23, no. 142-143).

SONUÇ

Klazomenai Antik Kenti'nin Tunç Çağı'ndan başlayarak Geç Antik Çağ'a kadar süren yerleşim kronolojisi içerisinde seramik üretiminin kent ekonomisindeki önemi arkeolojik verilerle açık bir şekilde kanıtlanmaktadır. Özellikle Erken Demir Çağı'ndan başlayarak Arkaik Dönem boyunca artarak devam eden seramik üretim geleneği, Klazomenai'nin bölgesel ve deniz aşırı pazarlarda ulaştığı aşamayı ve yerel atölyelerin uzmanlık boyutunu göstermektedir. Klasik Dönem'le başlayan bölgesel istikrarsızlığa rağmen kent kazılarında açığa çıkarılan seramik fırınları Klasik Dönem'de ve

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

daha sonrasında yerleşimin konumlandığı Karantina Adası'ndaki seramik fırınları ise Hellenistik Dönem'de üretimin devam ettiğini göstermesi açısından oldukça önemlidir. Kent kronolojisi ve buna bağlı olarak Klazomenai seramik üretimi hakkındaki çalışmalar içerisinde Hellenistik Dönem ve seramikleri önceki dönemlere oranla oldukça sınırlı kalmıştır.

Karantina Adası kazılarında tespit edilen Batı Yamacı Seramiklerinin değerlendirildiği bu çalışmada, kentin Hellenistik Dönem seramik repertuarı içerisinde önemli bir yer tutan Batı Yamacı Seramiklerinin genel bir değerlendirilmesinin yapılması ve dönem/bölge bağlamında bu buluntu grubuna genel bir bakış açısının oluşturulması amaçlanmıştır. Bu kapsamda seramik tipleri ve bezeme motifleri referans alınarak bir tipoloji oluşturulmuştur. Tarihlendirme için öncelikle ana üretim merkezleri olan Pergamon, Atina ve Korinth seramikleri ile karşılaştırmalar yapılmış, fakat bölgesel kronolojinin esas alınması nedeniyle öncelik Batı Anadolu buluntu merkezlerine de ağırlık verilmiştir. Karantina Adası seramikleri MÖ 4. yüzyılın son çeyreğinden MÖ 2. yüzyılın ikinci yarısına kadar ki geniş bir tarih aralığına sahip tesviye dolgusu içerisinde ele geçmiş olmaları nedeniyle stratigrafiye bağlı olarak bir tipolojik gelişim şeması oluşturmak şu aşamada güçtür. Bu nedenle bölgesel ölçekte karşılaştırma kriterleri referans alındığında Klazomenai Batı Yamacı Seramikleri için genel olarak MÖ 3. yüzyıl ortası ile MÖ 2. yüzyıl sonu arasındaki süreç tarih olarak önerilebilir.

Extended Abstract

The pottery discussed in this study were unearthened during excavations on Karantina Island, situated approximately 500 metres away from the coastline. In comparison to overall involvement of the site in pottery production during the Archaic period, we have little knowledge about the site as well as its material evidence particularly during the Hellenistic period (See: Egeci, 2014). The principal objective of this article is to provide a comprehensive evaluation of the West Slope Ware discovered during excavations on the Karantina Island. This ware occupies a significant position within the Hellenistic Period pottery repertoire of the city and therefore merits a detailed examination. Additionally, the article offers a general perspective on this material in the context of the period and region.

The first accounts of the ancient remains on Karantina Island are provided by Richard Chandler, who visited the site in 1794 (Chandler, 1825, pp. 107-110). He stated that there was a theatre on the northern slope of the northern hill of the island, which was subsequently investigated by George Bean (Bean, 1966, p. 134). The first excavations on the island were made by G. P. Oikonomos (Oikonomos, 1921, pp. 73-74) in 1922, with subsequent work carried out by the Klazomenai team between 1987 and 1990 (Beek & Beelen, 1991, pp. 33-35). In 2011, new excavations commenced in the northeastern part of the island to unearthen the theatre mentioned above complex (Özbay, 2017, pp. 207-210; Özbay, 2016a, p. 1; Egeci, 2014, p. 1).

Fourteen soundings were opened on the northern slope of the North Hill, which resembles a cavea of a theatre. In these excavations, the foundations of a monumental structure were revealed, although the upper architectural details remain unclear. A substantial quantity of pottery was used as a filling material within the terraces that support this structure, which is situated on a steep slope. This material comprised a wide range of vessels, including household ware as well as fine pottery such as black-glazed examples, mould-made bowls, West Slope Ware, spindle whorls, oil lamps and numerous terracotta figurines (Özbay, 2017, p. 210). It is hypothesised that this levelling fill, which has a wide date range from the last quarter of the 4th century BC well into the second half of the 2nd century BC, may have been brought from the sanctuary area located at the top of the theatre slope. Additionally, it is postulated that the wastes from the pottery kilns on the coastline were also utilised in this filling material (Ersoy et al., 2013, p. 201). A terrace wall and a small square structure connected to this wall (Building 1) were unearthened within the borders of Trench 1 (soundings 3, 4, 5) and sounding 9 in the northern part of the site. The homogeneity of these finds uncovered in the

levelling fills led to the conclusion that the area was filled in a single operation during the Hellenistic period.

The initial group of pottery to be analysed was composed of black glazed pottery, mostly dating to the Hellenistic era, with some examples from the Late Classical period. As the fill comprised of material covering almost three centuries, the dating can only be made by referring to examples coming from different sites. The results indicate that most black glazed examples of the Late Classical Period followed the Athenian series. However, from the 4th century BC onwards, local shapes or variations were inspired by the Athenian examples. While the production of certain classical shapes persisted throughout the Hellenistic Period, it has been emphasized that adherence to the Athenian tradition gradually diminished during this period, giving way to the emergence of regional differences in local production and the influence of centers such as Ephesus and Pergamon. Furthermore, an analysis of the distribution of clay types from the 4th century to the 2nd century BC revealed a significant decline in pottery imported from Attica, particularly from the 4th century onwards (Egeci, 2014, pp. 62-67).

The second group of artefacts is the terracotta figurines coming from the excavations on the Karantina Island. 707 figurines were unearthed from Trench 1, Trench 2 and soundings 1, 8, 9 and 10. The terracotta figurines recovered from this fill were examined and classified into 11 distinct types, exhibiting a remarkable diversity in typology (Özbay, 2016a, p. 3). The figurines recovered in the excavations of the Karantina Island at Klazomenai can be classified within the established typological categories observed in other centres. However, the moulds found in this area, along with the homogeneity observed in the clay colour and composition, provide compelling evidence that they were produced by the workshops at Klazomenai for the domestic market (Özbay, 2016a, p. 155; Özbay, 2016b, p. 251). The entire assemblage of figurines from the northern slope fill is datable to the Hellenistic Period (Özbay, 2016a, pp. 172-181), particularly towards the end of the 4th century BC, when production appears to have peaked.

The present study was conducted to evaluate West Slope Ware obtained from the Karantina Island. A total of 221 pottery fragments were selected from the assemblage recovered from the Karantina Island during the archaeological excavations. The pottery that constitutes the subject of this research includes the following forms: spherical skyphoi (figs. 1-85), sharp-profiled skyphoi (figs. 86-93), net-pattern bowls (figs. 94-107), internally ornamented bowls (figs. 108-121), conical bowls (figs. 108-118), internally decorated plates (figs. 119-121), fluted bowls (Figs. 122-123), bowls with floral decoration on the outside: (Figs. 124-130), deep conical bowls (Figs. 131-132), S-profile kantharoi (Figs. 133-154), gutti (Figs. 155-164), amphorae (Figs. 165-182), craters (Figs. 183-207), high craters (Figs. 208-209), lids (Figs. 210-212), flasks (Figs. 213), lion's paw and clam-shell bowl stands and guttus with lion's head spout (Figs. 214-216), oil lamps and thymiateria (Figs. 217-220), and squat cups (Fig. 221).

The fabric of the Clazomenian Hellenistic pottery is generally homogeneous. Mica is a highly prevalent additive in densely textured and fine-quality clay, which is present in almost all forms. Additionally, the material contains mineral and lime particles. In the Munsell Colour Catalogue, clay color ranges between 2.5YR 5/6 and 7.5YR 7/4 (Graphic 1).

The dominant colour observed in the glaze applied to the vessel surfaces is black. It was not possible to achieve a completely shiny surface during this process, since the black glaze was not applied in an equal thickness to the entire surface of the vessels. Consequently, the surface exhibits a range of shades, from matte black to reddish brown. In addition to the black glaze, a red tone was employed on the inner or both surfaces of the vessels in select instances. As a consequence of the quality of the glaze and the similarity of the colour of the clay, a bright and high-quality surface texture was obtained in some cases.

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

Regarding the techniques and types of decoration, two principal application methods are particularly noteworthy. The initial method entails the creation of motifs through the application of white or light brown paint. While white paint was frequently employed, floral motifs impressed the vessel surfaces with a more densely textured brown or light red paint. The second decoration technique is the incision. This process was undertaken before the vessel being fired but immediately after the glaze being applied to the surface. While both techniques may be applied independently, they may also be employed in conjunction with one another as complementary decorative elements. While floral motifs such as ivy leaves are painted in white or brown, the branches of the plants are incised. In some instances, animal depictions are represented through painting, whereas in others, they are incised.

The decoration shows three main categories: floral motifs (Fig. 1-93, 108-111, 114-118), geometric patterns (Fig. 94-107, 179) and animal figures (Fig. 112, 119-121). Floral motifs are more prevalent than the other types. The decoration varies depending on the form of the vessel and its positioning on the vessel body. The most basic motifs are vegetal, including rows of ivy leaves, olive leaves, grapevines, palmettes, and garlands and rosettes created with them. Additionally, animals, such as dolphins and birds, are also observed.

KATALOG

1. **Çizim-Envanter No:** 14-TN1011 (Batı Bölüm)-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 yellowish red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 27,6
2. **Çizim-Envanter No:** 12-TN1011 (Batı Bölüm)-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 yellowish red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 22,4
3. **Çizim-Envanter No:** 22-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika katkılı ve iyi pişirilmiş. 7.5YR 6/4 light brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:**13 cm
4. **Çizim-Envanter No:** 30-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika ve mineral katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 2.5YR 6/8 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 13 cm
5. **Çizim-Envanter No:** 50-TN 1014-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-İç yüzey: 5YR 4/3 reddish Brown. **Çap:** 10,8 cm
6. **Çizim-Envanter No:** 52-TN 1014-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** Dış: 7.5YR 2.5/1 black-İç: 5YR 7/6 reddish yellow. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 14 cm
7. **Çizim-Envanter No:** 56-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** 7.5YR 8/3 pink. **Çap:** 12,4 cm
8. **Çizim-Envanter No:** 58-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** White Page N 9.5. **Çap:** 12,8 cm
9. **Çizim-Envanter No:** 59-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/4 pink. **Firnis:** 2.5YR 4/3 reddish brown-**Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 13 cm
10. **Çizim-Envanter No:** 60-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/4 pink. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:**11,8 cm

11. **Çizim-Envanter No:** 95-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika, kireç ve mineral katkılı.5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black -**Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 12.4 cm
12. **Çizim-Envanter No:** 97-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı. 5YR 7/8 reddish yellow. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black-2.5YR 4/3 reddish brown. **Bezeme:** White Page N/95. **Çap:** 10 cm
13. **Çizim-Envanter No:** 98-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı. 5YR 6/4 light reddish Brown. **Firnis:** İç yüzey 5YR 4/3 reddish brown - Dış yüzey 5YR 3/1 very dark gray. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 10.8 cm
14. **Çizim-Envanter No:** 101-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Kireç ve mika katkılı. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 5YR 3/2 dark reddish brown. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 14 cm
15. **Çizim-Envanter No:** 102-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Kireç ve mika katkılı. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 5YR 3/2 dark reddish brown. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 17 cm
16. **Çizim-Envanter No:** 103-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve kireç katkılı, iyi pişirilmiş. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** İç Yüzey 7.5YR 2.5/1 black, Dış Yüzey 5YR 6/6 reddish yellow. **Bezeme:** Gley 1 7/N light gray. **Çap:** 11 cm
17. **Çizim-Envanter No:** 112-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 5/4 reddish brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 12 cm
18. **Çizim-Envanter No:** 117-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 7.5YR 6/4 light brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 15.2 cm
19. **Çizim-Envanter No:** 122-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve az kireç katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/4 light reddish brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 12.8 cm
20. **Çizim-Envanter No:** 132-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 13.6 cm
21. **Çizim-Envanter No:** 133-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 14 cm
22. **Çizim-Envanter No:** 140-TN 1004 Batı Yamaç-KADAT Sondaj 4. **Hamur:** Mika ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/8 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 12.2 cm
23. **Çizim-Envanter No:** 142-TN 1004 Batı Yamaç-KADAT Sondaj 4. **Hamur:** Mika ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 12.2 cm
24. **Çizim-Envanter No:** 155-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:**7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 11.6 cm
25. **Çizim-Envanter No:** 156-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika, kireç ve mineral katkılı. 5YR 7/8 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 12 cm
26. **Çizim-Envanter No:** 157-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı. 5YR 6/8 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 12.8 cm
27. **Çizim-Envanter No:** 158-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı. 5YR 7/8 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 12.8 cm
28. **Çizim-Envanter No:** 159-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve kireç katkılı. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 13.8 cm
29. **Çizim-Envanter No:** 170-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve Kireç katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş.2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 12.4 cm

**Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı
Yamacı Seramikleri**

30. **Çizim-Envanter No:** 171-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve kireç katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 12.6 cm
31. **Çizim-Envanter No:** 172-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 11 cm
32. **Çizim-Envanter No:**173-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve az kireç katkılı, sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:**2.5YR 2.5/1 reddish black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:**14 cm
33. **Çizim-Envanter No:** 174-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:** İç Yüzey 2.5YR 2.5/1 reddish black. Dış Yüzey 2.5 Y 4/3 reddish brown. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 13.8 cm
34. **Çizim-Envanter No:** 187- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı. 5YR 7/8 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 15.2 cm
35. **Çizim-Envanter No:** 213-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 5/6 yellowish red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** 7.5YR 6/6 reddish yellow. **Çap:** 11 cm
36. **Çizim-Envanter No:** 219-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 13.2 cm
37. **Çizim-Envanter No:** 221-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 13.2 cm
38. **Çizim-Envanter No:** 24-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika ve kireç katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 10 cm
39. **Çizim-Envanter No:** 114-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 11.4 cm
40. **Çizim-Envanter No:** 225-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. İç yüzey 5Y 4/1 dark gray. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 11 cm
41. **Çizim-Envanter No:** 29-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika ve mineral katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 7.5YR 6/4 light brown. **Firnis:** Dış yüzey 10 YR 3/1 (very dark gray /iç yüzey 7.5YR 6/4 light brown. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 12,8 cm
42. **Çizim-Envanter No:** 41-TN1003-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Az mika, mineral, kireç katkılı ve sık dokulu. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:**7.5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** White Page N/9.5, **Çap:** 13,4 cm
43. **Çizim-Envanter No:** 93-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** Dış Yüzey 7.5YR 2.5/1 black-İç Yüzey 10 YR 5/3 brown. **Bezeme:** White page N/9.5, **Çap:** 13.2 cm
44. **Çizim-Envanter No:** 144-TN 1004 Batı Yamaç-KADAT Sondaj 4. **Hamur:** Mika ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 13.6 cm
45. **Çizim-Envanter No:** 222-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 15.6 cm
46. **Çizim-Envanter No:** 183- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve kireç katkılı. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 16.8 cm
47. **Çizim-Envanter No:** 162-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı. 5YR 6/8 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5, **Çap:** 10.8 cm
48. **Çizim-Envanter No:** 160-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mineral, kireç ve mika katkılı. 5YR 7/8 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 12.8 cm

49. **Çizim-Envanter No:** 51-TN 1014-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 7.5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black, **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 18 cm
50. **Çizim-Envanter No:** 26-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 2.5YR 6/4 light reddish brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 9,6 cm
51. **Çizim-Envanter No:** 42-TN1003-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Az mika, mineral, kireç katkılı ve sık dokulu. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:**7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 12,8 cm
52. **Çizim-Envanter No:** 113-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve az kireç katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** Kazıma. **Çap:** 11 cm
53. **Çizim-Envanter No:** 17- TN1008-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:** Dış yüzey 7.5YR 2.5/1 black-İç yüzey 2.5YR 4/6 red. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 12,6
54. **Çizim-Envanter No:** 31-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika ve mineral katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 5YR 7/7 reddish yellow. **Firnis:** Dış yüzey 2.5YR 2.5/1 reddish black, İç yüzey 10R 5/8 red. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 13 cm
55. **Çizim-Envanter No:** 96-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Kireç ve mineral katkılı. 5YR 7/8 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-İç Yüzey 2.5YR 5/6 red. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 10.4 cm
56. **Çizim-Envanter No:** 100-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı. 2.5YR 7/8 light red. **Firnis:** İç Yüzey 10 R 5/8 red. Dış Yüzey 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 11.8 cm
57. **Çizim-Envanter No:** 164-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı. 10 R 6/6 light red. **Firnis:** İç 10 R 5/8 red, Dış 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 14 cm
58. **Çizim-Envanter No:** 16-TN1011 (Batı Bölüm)-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 28,4
59. **Çizim-Envanter No:** 13-TN1011 (Batı Bölüm)-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 yellowish red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 26
60. **Çizim-Envanter No:** 43-TN1003-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Az mika, mineral, kireç katkılı ve sık dokulu. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:**7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 12,4 cm
61. **Çizim-Envanter No:** 57-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 4/4 reddish brown. **Bezeme:** White Page N 9.5. **Çap:** 13,8 cm
62. **Çizim-Envanter No:** 129-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** Dış 2.5YR 3/1 very dark gray-İç 2.5YR 4/8 red. **Bezeme:** White page 10YR/9.5. **Çap:** 13.4 cm
63. **Çizim-Envanter No:** 130-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 5/6 red. **Firnis:** Dış yüzey 2.5YR 2.5/1 reddish black-İç yüzey 2.5YR 4/8 red **Bezeme:** 7.5YR 8/3 pink. **Çap:** 14.8 cm
64. **Çizim-Envanter No:** 218-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 5/8 red. **Firnis:** 5YR 4/3 reddish brown. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 10.6 cm
65. **Çizim-Envanter No:** 139-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 5/4 reddish brown. **Firnis:** 7.5YR 5/4 brown. **Bezeme:** 7.5YR 7/3 pink. **Çap:** 14.2 cm
66. **Çizim-Envanter No:** 143-TN 1004 Batı Yamaç-KADAT Sondaj 4. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/8 light red. **Firnis:** 2.5YR 5/8 red. **Çap:** 14.2 cm

**Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı
Yamacı Seramikleri**

67. **Çizim-Envanter No:** 55-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/8 light red. **Firnis:** 2.5YR 4/6 red-**Bezeme:** 7.5YR 8/3 pink. **Çap:** 12,2 cm
68. **Çizim-Envanter No:** 94-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı. 2.5YR 7/8 light red. **Firnis:** 2.5YR 5/6 red. **Bezeme:** White Page N. 9.5. **Çap:** 13.6 cm
69. **Çizim-Envanter No:** 80-TN 5001- KADAT Sondaj 9. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu, gözeneksiz, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 10R 4/6 red. **Bezeme:** 5YR 7/6 (Kazıma)reddish yellow. White Page N/9.5. **Çap:** 4.6 cm
70. **Çizim-Envanter No:** 99-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mineral ve kireç katkılı, iyi pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 10 R 5/6 red-10 R 5/8 red. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 17 cm
71. **Çizim-Envanter No:** 131-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 5/8 red. **Firnis:** 2.5YR 4/6 red. **Bezeme:** White page 10YR/8. **Çap:** 18 cm
72. **Çizim-Envanter No:** 163-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı. 5YR 7/8 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5 **Çap:** 12.6 cm
73. **Çizim-Envanter No:** 209-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 5/6 red. **Firnis:** 2.5YR 4/6 red. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 10.6 cm
74. **Çizim-Envanter No:** 211-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Katkısız, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş.2.5YR 6/8 light red. **Firnis:** 2.5YR 5/6 red. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 13.6 cm
75. **Çizim-Envanter No:** 212-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 4/6 red. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 14.8 cm
76. **Çizim-Envanter No:** 184- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve kireç katkılı. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 14.8 cm
77. **Çizim-Envanter No:** 9- TN1011 (Batı Bölüm)-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black /**Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 33,2
78. **Çizim-Envanter No:** 216-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 7.6 cm
79. **Çizim-Envanter No:** 217-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve az kireç katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 5/4 reddish brown. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 10.4 cm
80. **Çizim-Envanter No:** 8- TN1011 (Batı Bölüm) KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 7.5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 28,8
81. **Çizim-Envanter No:** 61-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 5/4 reddish brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 10,8 cm
82. **Çizim-Envanter No:** 210-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Katkısız, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 5/8 red. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 15.4 cm
83. **Çizim-Envanter No:** 226-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 5/6 yellowish red. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 12.2 cm
84. **Çizim-Envanter No:** 176-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 5/6 yellowich red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 9.6 cm
85. **Çizim-Envanter No:** 15-TN1011 (Batı Bölüm)-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 yellowish red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 28
86. **Çizim-Envanter No:** 123-TN 1022-KADAT Açma 1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 7.5YR 5/4 brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 23.2 cm

87. **Çizim-Envanter No:** 7- TN1011 (Batı Bölüm)-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 4/1 dark gray. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 36
88. **Çizim-Envanter No:** 63-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** Dış: 5YR 3/2 dark reddish brown, İç: 10R 5/6 red. **Çap:** 16,6 cm
89. **Çizim-Envanter No:** 70-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 5/6 yellowish red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black /**Bezeme:** 7.5YR 8/1 white. **Çap:** 17,2 cm
90. **Çizim-Envanter No:** 175-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve az kireç katkılı, sıkı dokulu ve iyi pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** İç Yüzey 2.5YR 4/4 reddish brown, Dış Yüzey 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Bezeme:** 7.5YR 6/4 light brown. **Çap:** 17 cm
91. **Çizim-Envanter No:** 198- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş: 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** İç Yüzey 2.5YR 4/8 red. Dış Yüzey 2.5YR 4/6 red. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 16 cm
92. **Çizim-Envanter No:** 64-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 4/6 red-**Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:**15 cm
93. **Çizim-Envanter No:** 89-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı. 2.5YR 5/8 red. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Çap:** 14.4 cm
94. **Çizim-Envanter No:** 134-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 5YR 3/1 very dark gray. **Çap:** 15 cm
95. **Çizim-Envanter No:** 185- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Kireç ve mika katkılı. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black ve Dış 5YR 6/6 reddish yellow-İç 2.5YR 4/6 red. **Çap:** 8 cm
96. **Çizim-Envanter No:** 90-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-Dış 10 YR 6/2 light brownish gray. **Çap:** 15.8 cm
97. **Çizim-Envanter No:** 87-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 11.6 cm
98. **Çizim-Envanter No:** 91-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mineral ve mika katkılı. 2.5YR 6/8. **Firnis:** Dış 5YR 7/6 reddish yellow /2.5YR 6/6 light red- İç 2.5YR 5/8 red. **Çap:** 11.9 cm
99. **Çizim-Envanter No:** 201-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 5/4 reddish brown. **Firnis:** 10 YR 2/1 black-10 YR 4/2 dark grayish brown. **Bezeme:** Kazıma. **Çap:** 20.2 cm
100. **Çizim-Envanter No:** 62-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 14,6 cm
101. **Çizim-Envanter No:** 25-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 7.5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 11 cm
102. **Çizim-Envanter No:** 141-TN 1004 Batı Yamaç-KADAT Sondaj 4. **Hamur:** Mika, şamot ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 7.5YR 5/2 brown. **Firnis:** 7.5YR 5/3 brown. **Çap:** 11 cm
103. **Çizim-Envanter No:** 195- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve az kireç katkılı, sıkı dokulu iyi kalitede pişirilmiş. 10 YR 6/2 light brownish gray. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 5.2 cm
104. **Çizim-Envanter No:** 203-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 dark reddish black. **Bezeme:** Kazıma. **Çap:** 3.6 cm
105. **Çizim-Envanter No:** 204-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş: 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** Kazıma. **Çap:** 4 cm
106. **Çizim-Envanter No:** 32-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika ve mineral katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** Dış yüzey 5YR 2.5/1 black ve 2.5YR 5/6 light red-İç yüzey 2.5YR 5/6 light red. **Çap:** 4 cm

**Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı
Yamacı Seramikleri**

107. **Çizim-Envanter No:** 83-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Kireç ve mika katkılı, iyi pişirilmiş hamur. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 5/8 red. **Çap:** 4.2 cm
108. **Çizim-Envanter No:** 145-TN 1004 Batı Yamaç-KADAT Sondaj 4. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı, sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** 2.5YR 5/8 red. **Bezeme:** 7.5YR 2.5/1 black-White page N/9.5. **Çap:** 18.8 cm
109. **Çizim-Envanter No:** 53-TN 1014-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/4 light reddish brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** ?
110. **Çizim-Envanter No:** 92-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mineral ve mika katkılı. 2.5YR 6/8 light red. **Firnis:** Dış Yüzey 2.5YR 5/6 red- İç Yüzey 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 14.2 cm
111. **Çizim-Envanter No:** 186- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika, kireç ve mineral katkılı. 5YR 7//8 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black **Bezeme:** 5YR 5/6 yellowish red. **Çap:** 12.4 cm
112. **Çizim-Envanter No:** 189- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı. 7.5YR 7//4 pink. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black **Bezeme:** 5YR 7/6 reddish yellow-White page N/9.5. **Çap:** 14 cm
113. **Çizim-Envanter No:** 202-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** Dış Yüzey 2.5YR 3//4 dark reddish brown, İç Yüzey 2.5YR 4//8 red. **Bezeme:** White Page N/9.5 - 2.5YR 6/6 light red. **Çap:** 4.6 cm
114. **Çizim-Envanter No:** 208-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 dark reddish black **Bezeme:** White page N/9.5-5YR 7/6 reddish yellow. **Çap:** 4.5 cm
115. **Çizim-Envanter No:** 111-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/4 light reddish brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5-10R 8/2 pinkish White. **Çap:** 4.1 cm
116. **Çizim-Envanter No:** 193- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika, kireç ve mineral katkılı. 7.5YR 6/4 light brown. **Firnis:** Dış Yüzey 2.5YR 3/2 dusky red-İç Yüzey 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White Page N/9.5-5YR 6/6 reddish yellow. **Çap:** 2.8 cm
117. **Çizim-Envanter No:** 34-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika ve mineral katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 2.5YR 6/4 light reddish brown. **Firnis:** 2.5YR 3/1 dark reddish gray, bezeme 5YR 8/3 pink ve 5YR 7/4 pink. **Çap:** 5 cm
118. **Çizim-Envanter No:** 192- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve kireç katkılı. 7.5YR 6/4 light brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 balck. **Bezeme:** White Page N/9.5-5YR 6/6 reddish yellow. **Çap:** 3 cm
119. **Çizim-Envanter No:** 200-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 3/1 dark reddish gray. **Bezeme:** White Page N/9.5-7.5YR 7/6 reddish yellow. **Çap:** 4.6 cm
120. **Çizim-Envanter No:** 77-TN 5001- KADAT Sondaj 9. **Hamur:** Mika ve ince kum katkılı, sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 10 YR 4/2 dark grayish brown. **Bezeme:** İç yüzeyde beyaz ek boya kullanılarak yapılmış kuş bezemesi, White Page N/9.5 + kazıma 7.5YR 7/4 pink. **Çap:** 4,4 cm
121. **Çizim-Envanter No:** 205-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 5YR 4/2 dark reddish gray. **Bezeme:** 5YR 5/6 yellowish red- White page N/9.5. **Çap:** -
122. **Çizim-Envanter No:** 18- TN1008-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 1,9
123. **Çizim-Envanter No:** 197- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve kireç katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 4/6 red. **Çap:** 3.8 cm
124. **Çizim-Envanter No:** 65-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/4 light reddish brown. **Firnis:** 5YR 4/3 reddish brown. **Çap:**3,4 cm
125. **Çizim-Envanter No:** 214-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Katkısız, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 4/8 red. **Bezeme:** 2.5YR 6/6 light red-White page N/9.5. **Çap:** 3.2 cm

126. **Çizim-Envanter No:** 188- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mineral ve mika katkı. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** Dış Yüzey 7.5YR 2.5/1 black-İç Yüzey 5YR 4/3 reddish brown. **Çap:** 2.8 cm
127. **Çizim-Envanter No:** 191- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkı. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** Dış Yüzey 5 Y 4/2 olive gray, İç Yüzey 5 Y 3/1 very dark gray-**Bezeme:** White Page N/9.5-5YR 6/6 reddish yellow. **Çap:** 3.6 cm
128. **Çizim-Envanter No:** 206-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 dark reddish black. **Bezeme:** Kazıma. **Çap:** 7 cm
129. **Çizim-Envanter No:** 207-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 dark reddish black **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 7 cm
130. **Çizim-Envanter No:** 138-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/8 yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** -
131. **Çizim-Envanter No:** 23-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika ve kireç katkı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:**10.3 cm
132. **Çizim-Envanter No:** 194- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkı, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 5/6 red. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. İç Yüzey 2.5YR 4/6 red-Dış Yüzey 2.5YR 5/8 red, **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 17.2 cm
133. **Çizim-Envanter No:** 11-TN1011 (Batı Bölüm)-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 12,8
134. **Çizim-Envanter No:** 54-TN 1014-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 5YR 2.5/1 black. **Çap:** 8,1 cm
135. **Çizim-Envanter No:** 74-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 5/6 yellowish red. **Firnis:** 5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** Beyaz White Page N/9.5. **Çap:** 11,6 cm
136. **Çizim-Envanter No:** 75-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** Beyaz White Page N/9.5. **Çap:**10,8 cm
137. **Çizim-Envanter No:** 76-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** Beyaz White Page N/9.5. **Çap:** 10,4 cm
138. **Çizim-Envanter No:** 121-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 5/8 red. **Firnis:** Dış yüzey 5YR 3/1 very dark gray-İç yüzey 10R 5/8 red **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 10 cm
139. **Çizim-Envanter No:** 69-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 4/6 red. **Çap:** 11,4 cm
140. **Çizim-Envanter No:** 179-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve az kireç katkı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 5/6 red. **Firnis:** İç Yüzey 2.5YR 3/6 dark red-Dış Yüzey 10 R 2.5/1 reddish black. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 8.8 cm
141. **Çizim-Envanter No:** 27-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika katkı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 2.5YR 6/4 light reddish brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 8 cm
142. **Çizim-Envanter No:** 20-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika, mineral, kireç katkı ve sık dokulu. 5YR 7/1 light gray. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 8,2 cm
143. **Çizim-Envanter No:** 21-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Şamot ve az mika katkı, iyi pişirilmiş. 5YR 7/1 light gray. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 6,4 cm
144. **Çizim-Envanter No:** 135-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/4 pink. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** 5YR 6/4 light reddish brown. **Çap:** 6.8 cm
145. **Çizim-Envanter No:** 137-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/8 yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** 5YR 6/4 light reddish brown. **Çap:** 11.2 cm

**Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı
Yamacı Seramikleri**

146. **Çizim-Envanter No:** 71-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 7.5YR 7/4 pink. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black /**Bezeme:** 7.5YR 8/2 pinkish White. **Çap:** 8 cm
147. **Çizim-Envanter No:** 84- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 7 cm
148. **Çizim-Envanter No:** 199- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Bezeme:** 2.5YR 7/6 light red-White Page N/9.5. **Çap:** 12.8 cm
149. **Çizim-Envanter No:** 136-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 10 YR 5/1 gray. **Firnis:** 2.5Y 4/1 dark gray. **Bezeme:** 7.5YR 7/4 pink. **Çap:** 7 cm
150. **Çizim-Envanter No:** 146-TN 1004 Batı Yamaç-KADAT Sondaj 4. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** 5YR 6/4 light reddish brown. **Çap:** 6.6 cm
151. **Çizim-Envanter No:** 177-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu, iyi pişirilmiş. 5YR 5/6 yellowish red. **Firnis:** İç Yüzey 10 R 4/6 red-Dış Yüzey 10 R 2.5/1 reddish black. **Bezeme:** 2. 5YR 6/6 light red-White Page N/9.5. **Çap:** 7 cm
152. **Çizim-Envanter No:** 220-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 5/8 red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 6.4 cm
153. **Çizim-Envanter No:** 223-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 5/6 red. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Bezeme:** White page N/9.5-5YR 6/6 light red. **Çap:** 6.8 cm
154. **Çizim-Envanter No:** 45-TN1003-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Az mika, mineral, kireç katkılı ve sık dokulu. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** White Page N/9.5.
155. **Çizim-Envanter No:** 152-TN 1004 Batı Yamaç-KADAT Sondaj 4. **Hamur:** Mika, kireç ve mineral katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** Dış yüzey 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** 5YR 6/4 light reddish brown-White page N/9.5. **Çap:** 2 cm
156. **Çizim-Envanter No:** 2- TN1011-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 10R 5/6 red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** Boyun 2 cm
157. **Çizim-Envanter No:** 10-TN1011 (Batı Bölüm)-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 5/6 yellowish red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** Kazıma. **Çap:** Gövde 8,3 cm
158. **Çizim-Envanter No:** 151-TN 1004 Batı Yamaç-KADAT Sondaj 4. **Hamur:** Mika ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/4 light reddish brown. **Firnis:** Dış yüzey 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 2 cm
159. **Çizim-Envanter No:** 149-TN 1004 Batı Yamaç-KADAT Sondaj 4. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/4 light reddish brown. **Firnis:** Dış yüzey 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 2.2 cm
160. **Çizim-Envanter No:** 3- TN1011-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 5/3 reddish brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** Gövde 10 cm
161. **Çizim-Envanter No:** 46-TN1003-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Az mika, mineral, kireç katkılı ve sık dokulu. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 4/2 brown-**Bezeme:** White Page N/9.5
162. **Çizim-Envanter No:** 127-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/4 light reddish brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 15 cm
163. **Çizim-Envanter No:** 147-TN 1004 Batı Yamaç-KADAT Sondaj 4. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/4 pink. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 8.2 cm
164. **Çizim-Envanter No:** 28-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Çap:** 7,8 cm

165. **Çizim-Envanter No:** 148-TN 1004 Batı Yamaç-KADAT Sondaj 4. **Hamur:** Mika ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** Dış yüzey 7.5YR 2.5/1 black-İç yüzey 2.5YR 4/4 reddish brown. **Bezeme:** 5YR 6/4 light reddish brown. **Çap:** 11.2 cm
166. **Çizim-Envanter No:** 19- TN1008-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White Page N/9.5-2.5YR 6/6 light red. **Çap:** Boyun 9 cm
167. **Çizim-Envanter No:** 85-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Kireç ve mika katkılı. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** Dış Yüzey 7.5YR 2.5/1 black-İç Yüzey 2.5YR 4/6 red. **Çap:** 8 cm
168. **Çizim-Envanter No:** 119-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve az kireç katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 5/6 red. **Firnis:** Dış yüzey 7.5YR 2.5/1 black-İç yüzey 2.5YR 3/2 dusky red. **Bezeme:** 2.5YR 5/6 red. **Çap:** 12.2 cm
169. **Çizim-Envanter No:** 120-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika, ince kum ve az kireç katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** 5YR 6/6 reddish yellow. **Çap:** 14.4 cm
170. **Çizim-Envanter No:** 272-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** Dış Yüzey 2.5YR 2.5/1 reddish black. İç yüzey 2.5YR 3/3 dark reddish brown. **Bezeme:** White page N/9.5-5YR 7/6 reddish yellow. **Çap:** 8.6 cm
171. **Çizim-Envanter No:** 271-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve az kireç katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** Dış 2.5YR 2.5/1 reddish black. İç 2.5YR 4/6 red. **Bezeme:** White page N/9.5 - 2.5YR 7/6 light red. **Çap:** 10.2 cm
172. **Çizim-Envanter No:** 44-TN1003-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Az mika, mineral, kireç katkılı ve sık dokulu. 2.5YR 6/8 light red. **Firnis:**7.5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 15,6 cm
173. **Çizim-Envanter No:** 150-TN 1004 Batı Yamaç-KADAT Sondaj 4. **Hamur:** Mika ve mineral katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** Dış yüzey 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5-Kazıma. **Çap:** ?
174. **Çizim-Envanter No:** 125-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/4 light reddish brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 19.8 cm
175. **Çizim-Envanter No:** 124-TN 1022-KADAT Açma 1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** ?
176. **Çizim-Envanter No:** 126-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 5/6 yellowish red. **Firnis:** Dış yüzey 7.5YR 2.5/1 black-İç yüzey 5YR 3/2 very dark gray. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 16.8 cm
177. **Çizim-Envanter No:** 181- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** İç Yüzey 2.5YR 6/6 light red-Dış Yüzey 5YR 2.5/1 black. **Çap:** 14.8 cm
178. **Çizim-Envanter No:** 182- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** İç Yüzey 2.5YR 4/2 reddish brown-Dış Yüzey 2.5YR 2.5/1 reddish black-**Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 11 cm
179. **Çizim-Envanter No:** 190- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve kireç katkılı.5YR 5/6 yellowish red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 18.8 cm
180. **Çizim-Envanter No:** 154-TN 1004 Batı Yamaç-KADAT Sondaj 4. **Hamur:** Mika, kireç ve mineral katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/8 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** 5YR 6/4 light reddish brown-White page N/9.5. **Çap:** 20 cm
181. **Çizim-Envanter No:** 36-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika ve mineral katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 5YR 7/8 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** Gövde 21,7 cm
182. **Çizim-Envanter No:** 33-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika ve mineral katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 5YR 7/8 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** Gövde 14 cm
183. **Çizim-Envanter No:** 4- TN1011-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/8 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 43,6

**Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı
Yamacı Seramikleri**

184. **Çizim-Envanter No:** 67-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 7.5YR 7/4 pink. **Firnis:** 2.5YR 3/6 dark red. **Çap:**40,8 cm
185. **Çizim-Envanter No:** 5- TN1011-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 5/6 red. **Firnis:** 2.5YR 4/6 red. **Çap:** 40,4
186. **Çizim-Envanter No:** 49-TN1003-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Az mika, mineral, kireç katkılı ve sık dokulu. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:**7.5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 40,4 cm
187. **Çizim-Envanter No:** 73-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 7.5YR 6/4 light brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** Beyaz. White Page N/9.5. **Çap:** 37,2 cm
188. **Çizim-Envanter No:** 107-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 28.4 cm
189. **Çizim-Envanter No:** 82b-TN 5001- KADAT Sondaj 9. **Hamur:** Mika ve az kireç katkılı, sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş hamur. 5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** White Page N/9.5 - 5YR 6/6 light red. **Çap:**29.8 cm
190. **Çizim-Envanter No:** 106-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve az ince kum katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 5/6 red. **Çap:** 33.2 cm
191. **Çizim-Envanter No:** 168-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** White Page N/9.5 - 5YR 6/6 reddish yellow. **Çap:** 30.4 cm
192. **Çizim-Envanter No:** 108-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve az kireç katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Çap:** 26.6 cm
193. **Çizim-Envanter No:** 165-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve ince kum katkılı, sıkı dokulu, kaliteli pişirilmiş.7.5YR 6/4 light brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 30.8 cm
194. **Çizim-Envanter No:** 166-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu, kaliteli pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-7.5YR 3/3 dark brown. **Bezeme:** 7.5YR 6/4 light brown. **Çap:** 28 cm
195. **Çizim-Envanter No:** 224-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 5/6 yellowish red. **Firnis:** 2.5Y 3/1 very dark gray -10YR 6/3 pale brown. **Çap:** 26.6 cm
196. **Çizim-Envanter No:** 86-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika, sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 22.2 cm
197. **Çizim-Envanter No:** 105-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika ve az kireç katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** 2.5YR 4/6 red. **Çap:** 33.4 cm
198. **Çizim-Envanter No:** 6- TN1011-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 42,8
199. **Çizim-Envanter No:** 79-TN 5001- KADAT Sondaj 9. **Hamur:** Mika ve az kireç katkılı, sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 5/YR 4/4 reddish brown - **Bezeme:** White Page N/9,5. **Çap:** 24,2
200. **Çizim-Envanter No:** 167-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 28 cm
201. **Çizim-Envanter No:** 40-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika ve mineral katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 5YR 7/8 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 40 cm
202. **Çizim-Envanter No:** 66-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/4 pink. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black-**Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 38,6 cm
203. **Çizim-Envanter No:** 104-TN1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı. 7.5YR 7/4 pink. **Firnis:** 5YR 5/6 yellowish red. **Çap:** 21 cm
204. **Çizim-Envanter No:** 215-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 4/8 red. **Bezeme:** 2.5YR 6/6 light red-White page N/9.5. **Çap:** 22.4 cm

Kudret SEZGİN

205. **Çizim-Envanter No:** 48-TN1003-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Az mika, mineral, kireç katkılı ve sık dokulu. 5YR 7/4 pink. **Firnis:**7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 22,8 cm
206. **Çizim-Envanter No:** 110-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 29 cm
207. **Çizim-Envanter No:** 196- TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** 5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** 5YR 7/6 reddish yellow, White Page N/9.5. **Çap:** 17 cm
208. **Çizim-Envanter No:** 72-TN 1012_ Batı Yamaç-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black /**Bezeme:** white page N/9.5. **Çap:** 11,4 cm
209. **Çizim-Envanter No:** 1- TN1011-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 5/6 red. **Firnis:** 2.5YR 4/3 reddish brown. **Çap:** 23,9 cm
210. **Çizim-Envanter No:** 47-TN1003-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Az mika, mineral, kireç katkılı ve sık dokulu. 7.5YR 6/4 light brown. **Firnis:**2.5YR 2.5/1 reddish black-**Bezeme:** White Page N/9.5. **Çap:** 22,8 cm
211. **Çizim-Envanter No:** 273-TN 1021-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 light red. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 17.8 cm
212. **Çizim-Envanter No:** 81-TN 5001- KADAT Sondaj 9. **Hamur:** Mika, az kireç katkılı, sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/6 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black, 2.5YR 7/4 light reddish brown. **Bezeme:** Kazıma. **Çap:** 6.4 cm
213. **Çizim-Envanter No:** 128-TN 1022-KADAT Açma1/Mekân 1. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı sıkı dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/8 light red. **Firnis:** Dış yüzey 7.5YR 2.5/1 black-İç yüzey 2.5YR 5/8 red. **Çap:** ?
214. **Çizim-Envanter No:** 38-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika ve mineral katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 2.5YR 5/8 red. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Çap:** 7 cm
215. **Çizim-Envanter No:** 39-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika ve mineral katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 5YR 7/6 reddish yellow. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black. **Çap:** ?
216. **Çizim-Envanter No:** 82-TN 5001- KADAT Sondaj 9. **Hamur:** Mika ve az kireç katkılı, sıkı dokulu, iyi kalite pişirilmiş. 2.5YR 6/8 light red. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Çap:** 3.4 cm
217. **Çizim-Envanter No:** 274- TN1011 (Batı Bölüm)-1021-KADAT Sondaj 3. **Hamur:** Mika, mineral ve kireç katkılı, sık dokulu, iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 7/4 light reddish brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** Boyun 3 cm
218. **Çizim-Envanter No:** 118-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika, ince kum ve az kireç katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 5YR 6/4 light reddish brown. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** White page N/9.5. **Çap:** 17.8 cm
219. **Çizim-Envanter No:** 116-TN 1013 /Batı-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Mika katkılı, sıkı dokulu ve iyi kalitede pişirilmiş. 2.5YR 6/6 red. **Firnis:** 5YR 2.5/1 black. **Bezeme:** Kazıma. **Çap:** 6 cm
220. **Çizim-Envanter No:** 37-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika ve mineral katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 2.5YR 2.5/1 reddish black ve 7.5YR 6/6 reddish yellow. **Çap:** 16 cm
221. **Çizim-Envanter No:** 35-TN1009-KADAT Sondaj 5. **Hamur:** Az mika ve mineral katkılı, gözeneksiz ve iyi pişirilmiş. 5YR 6/6 reddish yellow. **Firnis:** 7.5YR 2.5/1 black, **Bezeme:** White page 10YR /2-8. **Çap:** 9,3 cm

KAYNAKÇA

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

- Herodt. Herodotos, *Tarih*, Çev. M. Ökmen, İstanbul, 2004.
- Strab. Strabon, *Geōgraphiká. Anadolu Kitap XII-XIII-XIV Kitaplar Antik Anadolu Coğrafyası*, Çev. A. Pekman, İstanbul, 2015.
- Pausanias. *Description of Greece*, çev. W.H.S. Jones, D. Litt., ve H.A. Ormerod, Cambridge, MA, Harvard University Press, London, 1918.
- Alexandropoulou, A. (2002). *Gnathia- und Westabhangkeramik. Eine vergleichende Betrachtung*. Scriptorium.
- Anderson-Stojanović, V. R. - Reese, D. S. (1993). A Well in the Rachi Settlement at Isthmia. *Hesperia: The Journal of the American School of Classical Studies at Athens*, 62(3), 257-302. <https://doi.org/10.2307/148196>
- Aslan, S. (2013). *Klazomenai Lahitlerinin Üretimi Doğrultusunda Geliştirilen Seramik Pişirim Yöntemleri*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Aytaçlar, N. (1998). *Klazomenai Kython'daki Yapı Evreleri* [Yayınlanmamış Lisans Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Aytaçlar, N. (2004). The Early Iron Age at Klazomenai. İçinde A. Moustaka, E. Skarlatidou, M. C. Tzannes, - Y. E. Ersoy (Ed.), *Klazomenai, Teos and Abdera: Metropoleis and Colony* (s. 18-41). University Studio Press.
- Bakır, G. - Anlağan, Ç. (1980). 1979 yılı Klazomenai Kazısı. İçinde *KST II*, (s. 87-90). Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Bean, G. (1966). *Aegean Turkey. An archaeological Guide*. Ernest Benn Limited.
- Beek, R. - Beelen, J. (1991). Excavations on Karantina Island in Klazomenai: A Preliminary Report. *Anatolica*, 17, 31-57.
- Behr, D. (1988). Neue Ergebnisse zur Pergamenischen Westabhangkeramik. *Istanbuler Mitteilungen*, 38, 97-178.
- Berlin, A. M. (1999). Studies in Hellenistic Ilion. The Lower City. Stratified Assemblages and Chronology: *Studia Troica* 9. Philipp von Zabern.
- Blavatskii, V. D. (1962). Pantikapei'. *MIA*, 103, 6-85.
- Blegen, C. W., Palmer, H. - Young, R. S. (1964). *Corinth XIII: The North Cemetery*. American School of Classical Studies at Athens.
- Bollen, E. (2002). A West Slope Bowl in Sydney: Trans-Aegean Relations of Hellenistic Pottery Production. *Mediterranean Archaeology*, 15, 95-108.
- Bollen, E. A. (2004). *A Comparative Study of West Slope Pottery Productions in the Hellenistic World*. [Unpublished doctoral dissertation]. University of Sydney.
- Broneer, O. (1958). Excavations at Isthmia: Third Campaign, 1955-1956. *Hesperia: The Journal of the American School of Classical Studies at Athens*, 27(1), 1-37. <https://doi.org/10.2307/147110>
- Bruneau, P. (1970). Tombes d'Argos. *Bulletin de Correspondance Hellénique*, 94(2), 437-531. <https://doi.org/10.3406/bch.1970.4871>
- Bulut, H. (2007). *Daskyleion'da Akhaemenid Satraplığı Sonu ve Hellenistik Dönem* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Bulut, H. (2013). West Slope Ware from Daskyleion. *Istanbuler Mitteilungen*, 63, 75-125.
- Catti, E. L. (2018). Gnathia Pottery. İçinde K. Swift, J. C. Carter, - L. M. Jackson (Ed.), *The Chora of Metaponto* 7 (s. 753-766). University of Texas Press.

- Cevizoğlu, H. - Ersoy, Y. E. (2016). Zur Rolle der handwerklichen Betriebe in Bezug auf die wirtschaftliche Entwicklung von Klazomenai. *BYZAS*, 22, 105-131.
- Chandler, R. (1825). *Travels in Asia Minor and Greece Vol.1.1*. Clarendon Press.
- Cook, R. M. (1981). *Clazomenian Sarcophagi*. Philipp von Zabern.
- Coşkun, G. (1999). *Daskyleion siyah firnisli attika seramikleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Çelik, G. (2007). *Smyrna Agorası "I-J 16 /17" Sondajı Hellenistik Dönem Malzemesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Davies, M. I. (1978). Sailing, Rowing and Sporting in One's Cups on the Wine-Dark Sea. İçinde W. P. Childs (ed.), *Athens Comes of Age: From Solon to Salamis* (s. 72-95). Princeton University Press.
- Davison, J. M. (1961). *Attic Geometric Workshops*. Yale University Press.
- de Luca, G. - Radt, W. (1999). *Sondagen Im Fundament des Großen Altars. Pergamenische Forschungen 12*. de Gruyter.
- Demand, N. (1988). Herodotus and Metoikesis in the Persian Wars. *The American Journal of Philology*, 109(3), 416-423. <https://doi.org/10.2307/294894>
- Dörpfeld, W. (1894). Die Ausgrabungen am Westabhange der Akropolis, 1, Allgemeine Übersicht. Deutsches Archäologisches Institut. Abteilung Athen: Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts, *Athenische Abteilung*, 19, 496-509.
- Duman, B. (2013). Lykos Laodikeasi'nda Bulunan Batı Yamacı Tekniğinde Bezenmiş Seramikler. İçinde M. Tekocak (Ed.), *K. Levent Zoroğlu'na Armağan* (s. 191-204). Suna-İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü.
- Edwards, G. R. (1975). *Corinthian Hellenistic Pottery: Corinth VII.3*. The American School of Classical Studies at Athens.
- Egeci, H. S. (2014). *Klazomenai – Karantina Adası Tiyatro Kazılarında Ele Geçen Siyah Firnisli Seramikler* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Erkanal, A. - Erkanal, H. (1983). Vorbericht über die Grabungen 1979 im prähistorischen Klazomenai / Liman Tepe. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 1, 163-183.
- Erkanal, H. - Aykurt, A. (2008). Limantepe 2006 Yılı Kazıları. İçinde *KST 29/3* (s. 223-242). Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Erkanal, H. - Şahoğlu, V. (2012). Limantepe. İçinde O. Bingöl, A. Öztan, - H. Taşkıran (Ed.), *Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi 75. Yıl Armağanı, DTCF Arkeoloji Bölümü Tarihçesi ve Kazıları (1936-2011), Anadolu/Anatolia Ek III.2* (s. 219-230). Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Ersoy, A. (2020). *Smyrna/İzmir Hellenistik Dönem Seramiği*. Ege Yayınları.
- Ersoy, Y. E. (2000). East Greek Pottery Groups of the 7th and 6th Centuries B. C. From Clazomenae. İçinde F. Krininger (Ed.), *Die Ägäis und das westliche Mittelmeer. Beziehungen und Wechselwirkungen 8. bis 5. Jh. v. Chr. Archäologische Forschungen 4*. (s. 399-406). Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.
- Ersoy, Y. E. (2003). Pottery Production and Mechanism of Workshops in Archaic Clazomenae. İçinde B. Schmalz - M. Söldner (Ed.), *Griechische Keramik im kulturellen Kontext* (s. 254-257). Scriptorium.

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

- Ersoy, Y. E. (2004). Klazomenai 900-500 BC: History and Settlement Evidence. İçinde A. Moustaka, E. Skarlatidou, M. C. Tzannes, - Y. E. Ersoy (Ed.), *Klazomenai, Teos and Abdera: Metropoleis and Colony* (s. 43-76). University Studio Press.
- Ersoy, Y. (2007). Notes on History Archaeology of Early Clazomenae. İçinde *Frihes Ionien Eine Bestandsaufnahme, Panionion-Symposion. Milesische Forschungen 5* (s. 149-178). Philipp von Zabern.
- Ersoy, Y. E. (2014). Klazomenai'da Tunç Çağı'ndan Arkaik Dönem Sonuna Kadar Yerleşim Düzenleri ve Değişimleri: Siyasi, Sosyal ve Çevresel Etkiler. İçinde Ö. Çevik - B. Erdoğu (Ed.), *Yerleşim Sistemleri ve Mekân Analizi. Tematik Arkeoloji Serisi 1* (s. 257-280). Ege Yayınları.
- Ersoy, Y. E. (2022). The western Anatolian littoral from prehistoric times to the end of the Dark Ages: The case of Clazomenae. İçinde G. R. Tsetskhladze (Ed.), *Ionians in the West and East* (s. 89-142). Peeters.
- Ersoy, Y., Cevizoğlu, H., Güngör, Ü., Hasdağlı, İ. - Ulusoy, P. (2009). 2007 Yılı Klazomenai Kazısı. İçinde *KST 30/3* (s. 233-254). Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Ersoy, Y., Cevizoğlu, H., Güngör, Ü., Koparal, E., Hasdağlı, İ. - Özbay, F. (2013). Urla- Klazomenai Kazıları. İçinde *KST 34/2* (s. 191-210). Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Ersoy, Y., Güngör, Ü. - Cevizoğlu, H. (2011). 2009 Yılı Klazomenai Kazısı. İçinde *KST 32/4*, (s. 169-182). Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Ersoy, Y., Güngör, Ü., Ulusoy, P., Özbay, F. - Ercan, H. (2010). 2008 Yılı Klazomenai Kazısı. İçinde *KST 31/1* (s. 185-204). Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Gassner, V. (1997). *Das Südtor der Tetragonos-Agora: Keramik und Kleinfunde. Forschungen in Ephesos, Band 13.1.1*, Verl. der Österr. Akad. der Wiss.
- Goldman, H. (1950). *Excavations at Gözli Kule 1. Tarsus: The Hellenistic and Roman Periods*. Princeton University Press.
- Granata, A. (2015). Black Glazed Pottery and West Slope Pottery from Kadifekale / Kadifekale'de Bulunan Siyah Firnisli ve Batı Yamacı Seramikler. İçinde A. Ersoy & G. Şakar (Ed.), *Smyrna/İzmir Kazı ve Araştırmaları I. Çalıştay Bildirileri* (s. 79-94). Ege Yayınları.
- Green, J. R. (2001). Gnathia and Other Overpainted Wares of Italy and Sicily: A Survey. İçinde *Céramiques Hellénistiques et Romaines III* (s. 57-104). Institut des Sciences et Techniques de l'Antiquité.
- Greenewalt, C. H., Cahill, N. D., Stinson, P. T. & Yegul, F. K. (2003). *The city of Sardis: Approaches in Graphic Recording*. Harvard University Art Museums.
- Güngör, Ü. (2004). The History of Klazomenai in the Fifth Century and the Settlement on the Island. İçinde A. Moustaka, E. Skarlatidou, M. C. Tzannes, & Y. E. Ersoy (Ed.), *Klazomenai, Teos and Abdera: Metropoleis and Colony* (s. 121-131). University Studio Press.
- Güngör, Ü. (2006). *Klazomenai Yıldıztepe Nekropolis* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Harer, W. B. (1985). Pharmacological and Biological Properties of the Egyptian Lotus. *Journal of the American Research Center in Egypt*, 22, 49-54. <https://doi.org/10.2307/40000390>
- Hayes, J. W. (1985). Sigillata Orientale- Eastern Sigillata A. İçinde *Atlante delle forme ceramiche II. Ceramiche Fine Romana nel Bacino Mediterraneo (Tardo Ellenismo e Primo Impero)* *Enciclopedia dell'Arte Antica Classica e Orientale* (s. 1-96). Istituto della Enciclopedia italiana.
- Howland, R. H. (1958). *Greek Lamps and Their Survivals: Athenian Agora IV*, The American School of Classical Studies at Athens.

- Hürmüzlü, B. (1995). *Klazomenai'de M.Ö. 7. ve 6. Yüzyıl Bezemeli Vazo Formları* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Hürmüzlü, B. (2004). Burial grounds at Klazomenai: Geometric through Hellenistic Periods. İçinde A. Moustaka, E. Skarlatidou, M. C. Tzannes & Y. E. Ersoy (Ed.), *Klazomenai, Teos and Abdera: Metropoleis and Colony* (s. 77-95). University Studio Press.
- Hürmüzlü, B. (2010). Die früheste Gruppe Klazomenischer Sarkophage aus Klazomenai. *Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts*, 125. 89-153.
- İren, K. (2003). *Aiolische orientalisierende Keramik*. Ege Yayınları.
- Kankeleit, A. (1988). *Frühgrischische Raubvögeldarstellungen* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Rheinischen Friedrich-Wilhelms-Universität.
- Kassab-Tezgör, D. & Sezer, T. (1995). İstanbul Arkeoloji müzeleri pişmiş toprak kandiller kataloğu. Cilt 1. Protohistorik, Arkaik, Klasik ve Hellenistik Dönemler. *Varia Anatolica* 6(2). Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü.
- Kolon, T. (2014). *Keramika typu Gnathia a West Slope. Úvod do štúdia helenistickej keramiky*. Towarzystwo Słowaków w Polsce.
- Koparal, E. (2011). *Urbanization Process and Spatial Organization in Klazomenian Khora From Early Iron Age to Roman Period* [Unpublished Dissertation]. Middle East Technical University.
- Koparal, E. & İplikçi, E. (2004). Archaic Olive Oil Extraction Plant in Klazomenai. İçinde A. Moustaka, E. Skarlatidou, M. C. Tzannes & Y. E. Ersoy (Ed.), *Klazomenai, Teos and Abdera: Metropoleis and Colony* (s. 221-234). University Studio Press.
- Kübler, K. & Kraiker, W. (1939). *Die Nekropolen des 12. bis 10. Jahrhunderts: Kerameikos. Ergebnisse der Ausgrabungen I*. de Gruyter.
- Küçük, T. (2006). *Ege Gübre Kazısı Hellenistik Dönem Seramikleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Kyriakou, A. (2012). White-ground vases in Hellenistic Macedonia. İçinde E. Kotsou (Ed.), *Topics on Hellenistic pottery in ancient Macedonia* (s. 180-201). Archaeological Receipts Fund.
- Lemos, A. A. (1991). *Archaic pottery of Chios: The Decorated Styles*. Oxford University Committee for Archaeology.
- Lüdorf, G. (2000). *Die Lekane: Typologie und Chronologie einer Leitform der attischen Gebrauchskeramik des 6.-1. Jahrhunderts v. Chr.* Leidorf.
- Mangaloğlu-Votruba, S. (2011). Liman Tepe'de Geç Hellas III C Dönemi. *Anadolu*, 37, 43-73. https://doi.org/10.1501/andl_0000000382
- Meriç, A. E. (2003). *Metropolis'de Bulunmuş Batı Yamacı Seramikleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Miller, S. G. (1974). Menon's Cistern. *Hesperia: The Journal of the American School of Classical Studies at Athens*, 43(2), 194-245. <https://doi.org/10.2307/147456>
- Mingazzini, P. (1967). Qual'erala formadel vaso chiamatodai greci kothon? *Archäologischer Anzeiger, Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts* 82, 344-361.
- Mitsopoulos-Leon, V. (1991). *Die Basilika am Staatsmarkt in Ephesos: Kleinfunde. 1. Teil, Keramik hellenistischer und römischer Zeit: Forschungen in Ephesos Band.9.2.2*. Schindler.
- Nudell, J. P. (2023). *Accustomed to Obedience? Classical Ionia and the Aegean World, 480–294 BCE*. University of Michigan Press.

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

- Oikonomos, G. P. (1921). Ανασκαφαί Κλαζομενπν. *Praktika*, 63-74.
- Özbay, A. (2016a). *Klazomenai Karantina Adası Kuzey Yamacı Kazılarında Ele Geçen Pişmiş Toprak Figürinler* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Özbay, A. (2016b). Klazomenai Buluntusu Pişmiş Toprak "Oturan Kadın" Figürinlerine İlişkin Düşünceler. *Seleucia*, 6, 249-260.
- Özbay, A. (2017). Karantina Adası Kuzey Yamacı Kazıları Stratigrafik Değerlendirmesi ve Hellenistik Dönem Pişmiş Toprak Figürinler. *Seleucia*, 7, 207-223.
- Özbay, F. (2004). The History and Archaeology of Klazomenai in the 4th c. BC and the Settlement at Chyton. İçinde A. Moustaka, E. Skarlatidou, M. C. Tzannes & Y. E. Ersoy (Ed.), *Klazomenai, Teos and Abdera: Metropoleis and Colony* (s. 133-159). University Studio Press.
- Özbay, F. (2006). *Klazomenai'deki M.Ö. 4. Yüzyıl Yerleşimi* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Özer, B. (2004). Clazomenaian and Related Black-Figured Pottery from Klazomenai: Preliminary Observations. İçinde A. Moustaka, E. Skarlatidou, M. C. Tzannes & Y. E. Ersoy (Ed.), *Klazomenai, Teos and Abdera: Metropoleis and Colony* (s. 199-219). University Studio Press.
- Özer, B. (2006). *Klazomenai Siyah Figür Seramiği* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Özgören, Ö. (2007). *Arkaik Dönemde Klazomenai'nin Denizaşırı Etkinlikleri* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Özver, A. (2012). *Aigai'den Ele Geçen Arkaik Dönem Seramikleri* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Özyiğit, Ö. (1999). 1997 Yılı Phokaia Kazı Çalışmaları. İçinde KST 20(2). (s. 49-65). Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Pastutmaz, D. (2011). 1988–1998 Yılları Arasında Knidos'ta Bulunan Bir Grup Kandil. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 25, 57-72.
- Pease, M. Z. (1937). A Well of the Late Fifth Century at Corinth. *Hesperia*, 6(2), 257-316. <https://doi.org/10.2307/146521>
- Pollard, J. (1977). *Birds in Greek Life and Myth*. Thames and Hudson.
- Pottier, E. & Reinach, S. (1887). *La nécropole de Myrina: Recherches archéologiques exécutées au nom et aux frais de l'École française d'Athènes*. E. Thorin.
- Radt, W. & de Luca, G. R. (2003). Grabungen im Fundament des Pergamonaltars. Grobe Keramik-Graue Sondergruppe-Lampen. Les céramiques en Anatolie aux époques hellénistique et romaine, Actes de la Table Ronde d'Istanbul, 22-24 mai 1996. *Varia Anatolica*, 15, 3-8.
- Risser, M. K. (2001). *Corinthian Conventionalizing Pottery: Corinth VII, Part V*. American School of Classical Studies at Athens.
- Rotroff, S. I. (1991). Attic West Slope Vase Painting. *Hesperia: The Journal of the American School of Classical Studies at Athens*, 60(1), 59-102. <https://doi.org/10.2307/148228>
- Rotroff, S. I. (1997). *Hellenistic Pottery: Athenian and Imported Wheelmade Table Ware and Related Material: The Athenian Agora 29*. American School of Classical Studies at Athens.
- Rotroff, S. I. (2002). West Slope in the East. İçinde F. Blondé, P. Ballet, & J.-F. Salles (Ed.), *Céramiques hellénistiques et romaines, productions et diffusion en Méditerranée orientale (Chypre, Égypte et côte syro-palestinienne)* (s. 97-115). Maison de l'Orient et de la Méditerranée Jean Pouilloux.
- Rotroff, S. I. (2006). *Hellenistic Pottery: The Plain Wares: The Athenian Agora 33*. American School of Classical Studies at Athens.

- Rotroff, S. I. & Oliver, A, Jr. (2003). *The Hellenistic pottery from Sardis: The finds through 1994. Archaeological Explorations of Sardis Monographs 12*. Harvard University Press.
- Saygıner, H. (2019). *Phokaia Maltepe Tümülsü Erken Hellenistik Dönem Seramiği* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Schäfer, J. (1968). *Hellenistische Keramik aus Pergamon: Pergamenische Forschungen 2*. de Gruyter.
- Scheibler, I. (1976). *Griechische Lampen: Kerameikos, Ergebnisse der Ausgrabungen 11*. de Gruyter.
- Schmidt, T.-M. (1991). Studien zur Vasenkunst des Hellenismus III: Gnathia-Vasen in der Archäologischen Lehrsammlung des Winckelmann-Institutes der Humboldt-Universität zu Berlin. *Forschungen und Berichte*, 31, 101-130. <https://doi.org/10.2307/3881087>
- Sezgin, Y. (2004). Clazomenian Transport Amphorae of the Seventh and Sixth Centuries. İçinde A. Moustaka, E. Skarlatidou, M. C. Tzannes & Y. E. Ersoy (Ed.), *Klazomenai, Teos and Abdera: Metropoleis and Colony* (s. 169-183). University Studio Press.
- Sezgin, Y. & Doğer, E. (2009). Klazomenai Üretimi Bir Grup Ticari Amphora. *İ.Ö. 650-620. Arkeoloji Dergisi*, 14(2), 79-94.
- Sparkes, B. A. & Talcott, L. (1970). *Black and Plain Pottery of the 6th, 5th and 4th Centuries B.C. Athenian Agora XII*. American School of Classical Studies at Athens.
- Talcott, L. (1935). Attic Black-Glazed Stamped Ware and Other Pottery from a Fifth Century Well. *Hesperia: The Journal of the American School of Classical Studies at Athens*, 4(3), 476-523. <https://doi.org/10.2307/146463>
- Tanriver, C. (1989). *Antik Metinler ve Arkeolojik, Numizmatik ve Epigrafik Buluntular Işığında Klazomenai'de Kython Sorunu* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Thompson, H. A. (1934). Two Centuries of Hellenistic Pottery. *Hesperia: The Journal of the American School of Classical Studies at Athens*, 3(4), 311-476. <https://doi.org/10.2307/146611>
- Thompson, H. A. (1966). Activity in the Athenian Agora 1960-1965. *Hesperia: The Journal of the American School of Classical Studies at Athens*, 35(1), 37-54. <https://doi.org/10.2307/147312>
- Thompson, H. A. & Scranton, R. L. (1943). Stoas and City Walls on the Pnyx. *Hesperia: The Journal of the American School of Classical Studies at Athens*, 12(4), 269-383. <https://doi.org/10.2307/146915>
- Thompson, H. A. & Wycherley, R. E. (1972). *The Agora of Athens: The History, Shape and Uses of an Ancient City Center. Athenian Agora XIV*. American School of Classical Studies at Athens.
- Tuna-Nörling, Y. (1996). *Attische Keramik Aus Klazomenai*. Saarbrückner Dr. und Verl.
- Tuncel, R. & Şahoğlu, V. (2017). The Chalcolithic of Coastal Western Anatolia: A View from Liman Tepe, İzmir. İçinde S. Dietz, F. Mavridis, Z. Tankosic & T. Takaoğlu (Ed.), *Communities in Transition: The Circum-Aegean Area During the 5th and 4th Millennia BC* (s. 513-529). Oxbow Books.
- Turner, M. (2000). Attribution and Iconography. *Mediterranean Archaeology*, 13, 55-66.
- Ulusoy, P. (2019). *Klazomenai Asty'sünde Yerleşim Düzenleri Ve Değişimleri: Politik, Sosyal Ve Çevresel Faktörler* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Watzinger, C. (1901). Vasenfunde aus Athen. *Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts, Athenische Abteilung*, 26, 50-102.
- Wintermeyer, U. (1980). Didyma, Bericht über die Arbeiten der Jahre 1975-1979, I. Das Gebiet bei der Heiligen Strasse: 5. Katalog ausgewählter Keramik und Kleinfunde. *Istanbuler Mitteilungen*, 30, 122-160.

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

- Yalçın, Ü. & Cevizoğlu, H. (2011). Eine Archaische Schmiedewerkstatt in Klazomenai. İçinde Ü. Yalçın (Ed.), *Anatolian Metal V* (s. 85-89). Deutsches Bergbau-Museum.
- Zeren, M. (2004). *Klazomenai'de Ele geçen M.Ö. 4. Yüzyıl Kap Formları* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Zeren-Hasdağlı, S. M. (2014). *Albertinum Grubu ve Çevresindeki Klazomenai Lahitler* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Ziegenaus, O. & de Luca, G. (1968). *Das Asklepieion, 1. Teil: Der südliche Temenosbezirk in hellenistischer und frühromischer Zeit: Altertümer von Pergamon XI.* de Gruyter.
- Ziegenaus, O. & de Luca, G. (1975). *Das Asklepieion 2. Der nördliche Temenosbezirk und angrenzende Anlagen in hellenistischer und frühromischer Zeit: Altertümer von Pergamon XI.* de Gruyter.

Figürler Listesi

- Fig. 1-85: Küresel gövdeli skyphoslar
Fig. 86-93: Keskin profilli skyphoslar
Fig. 94-107: Ağ bezemeli kâseler
Fig. 108-118: İçi bezemeli konik kâseler
Fig. 119-121: İçi bezemeli tabaklar
Fig. 122-123: Yivli kâseler
Fig. 124-130: Dışı bitkisel bezemeli kâseler
Fig. 131-132: Konik derin kâseler
Fig. 133-154: "S" profilli kantharoslar
Fig. 155-164: Guttus
Fig. 165-182: Amphoralar
Fig. 183-207: Kraterler
Fig. 208-209: Yüksek ayaklı krater kaideleri
Fig. 210-212: Kapaklar
Fig. 213: Matara
Fig. 214: Deniz kabuğu midye formu kâse ayağı
Fig. 215: Aslan pençesi formunda pyksis ayağı
Fig. 216: Aslan başı biçimli akıtaçlı kap/guttus
Fig. 217-220: Kandil ve Thymiaterionlar
Fig. 221: Bodur (kabarcıklı) kupa
Grafik 2: Hamur Renkleri Skalası (*Munsell Soil Color Chart*)
Harita 1: İonia Bölgesi ve Klazomenai kentinin konumu (*Nudell, 2023, Map 2*)

 SUITDER SDÜ İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ DERGİSİ Sakarya University Journal of Humanities and Social Sciences	
Makale Bilgileri:	
Etik Kurul Kararı:	Etik Kurul Kararından muaftır.
Katılımcı Rızası:	Katılımcı yoktur.
Mali Destek:	Çalışma için herhangi bir kurum ve projeden mali destek alınmamıştır.
Çıkar Çatışması:	Çalışmada kişiler ve kurumlar arası çıkar çatışması bulunmamaktadır.
Telif Hakları:	Çalışmada kullanılan görsellerle ilgili telif hakkı sahiplerinden gerekli izinler alınmıştır.
Article Information:	
Ethics Committee Approval:	It is exempt from the Ethics Committee Approval
Informed Consent:	No participants.
Financial Support:	The study received no financial support from any institution or project.
Conflict of Interest:	No conflict of interest.

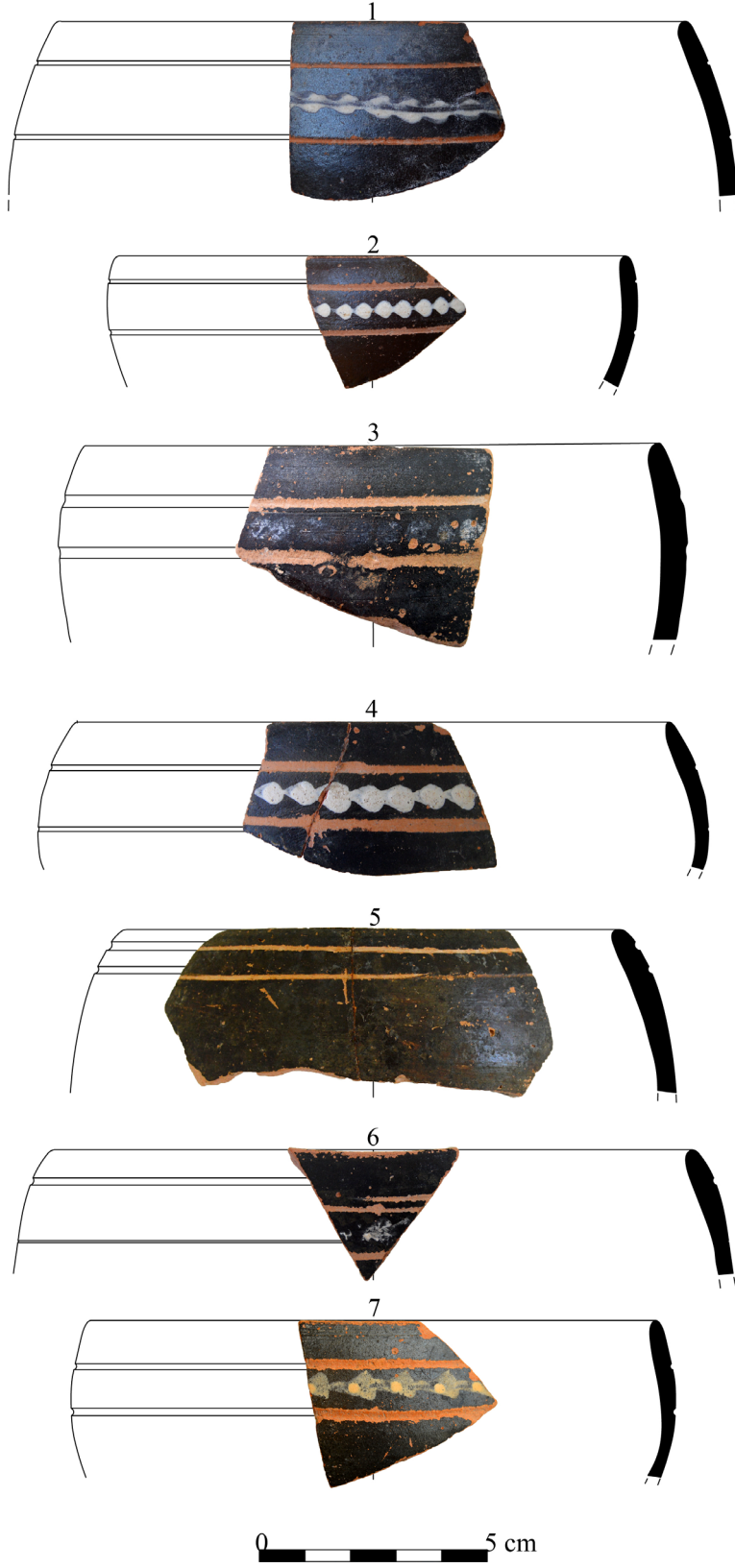
Copyrights:

The required permissions have been obtained from the copyright holders for the images and photos used in the study.

FİGÜRLER

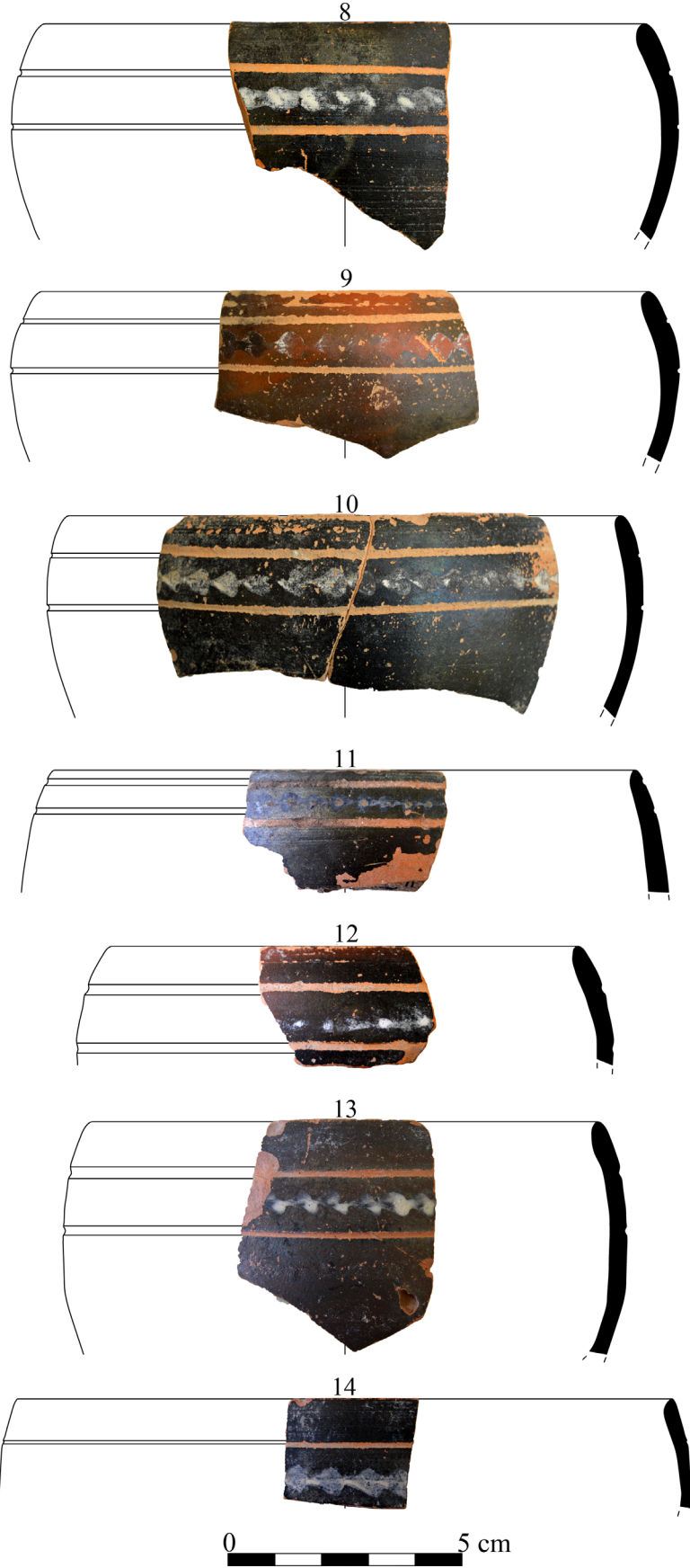
Figür 1

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

Figür 2

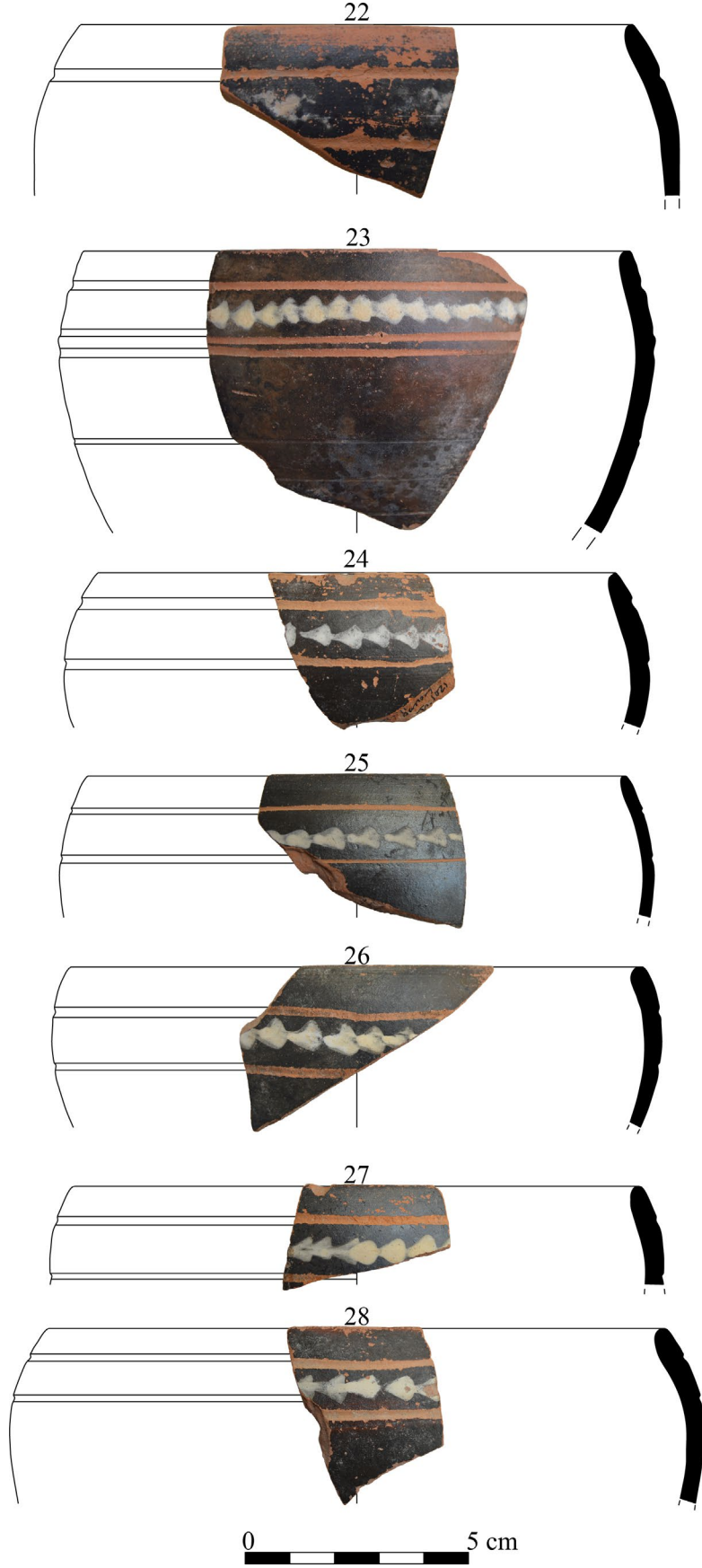
Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

Figür 3

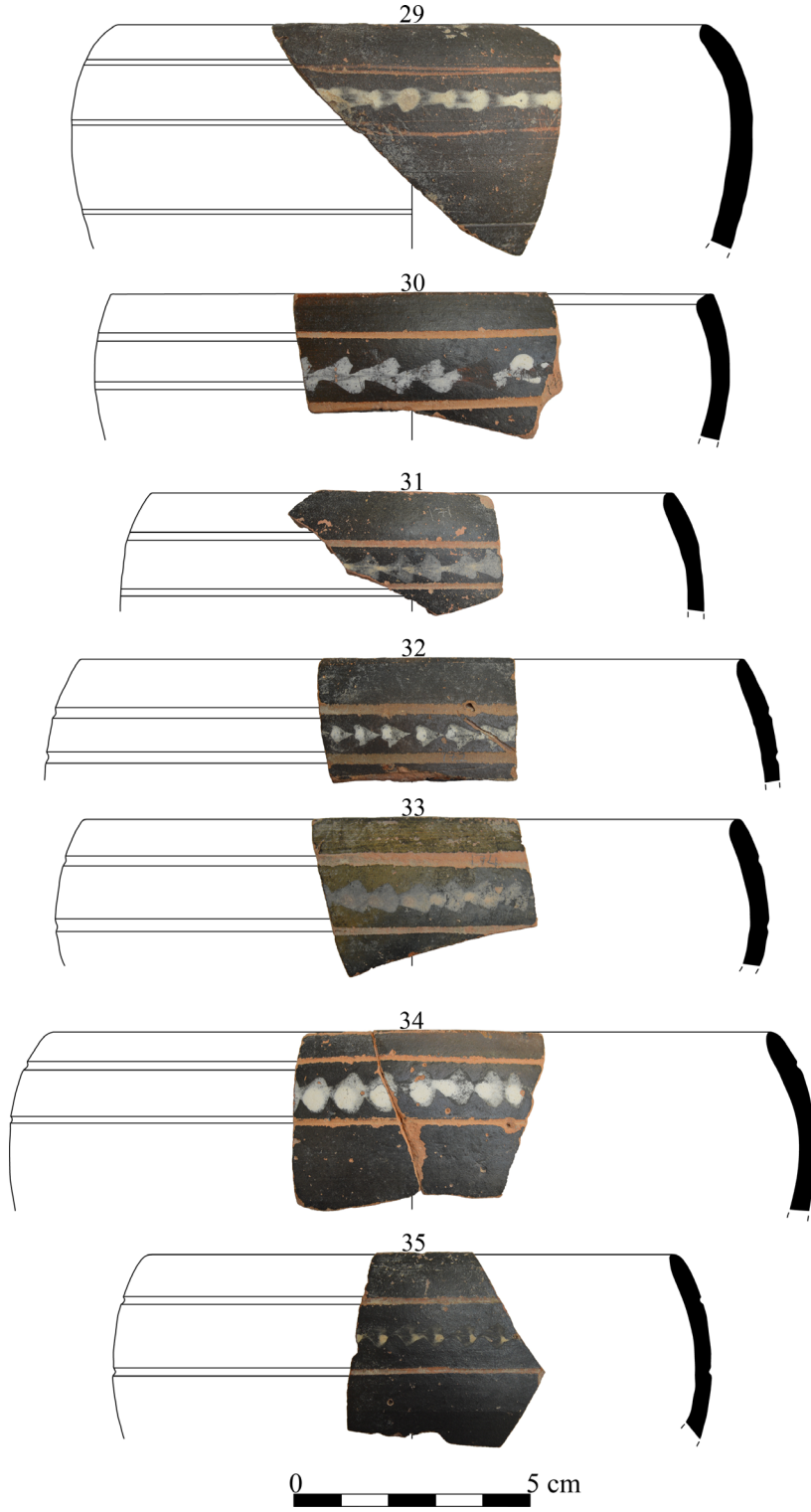
Figür 4

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı
Yamacı Seramikleri

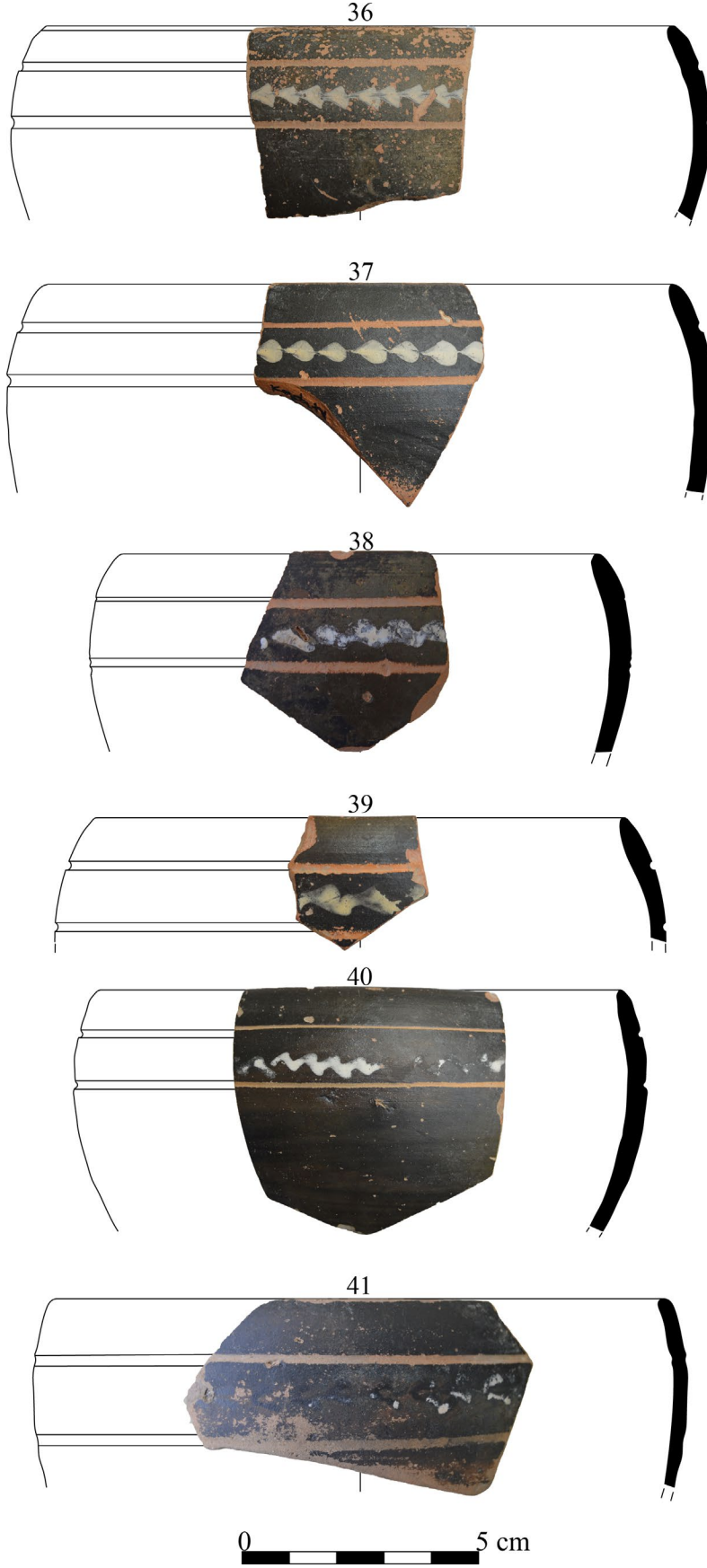
Figür 5

Figür 6

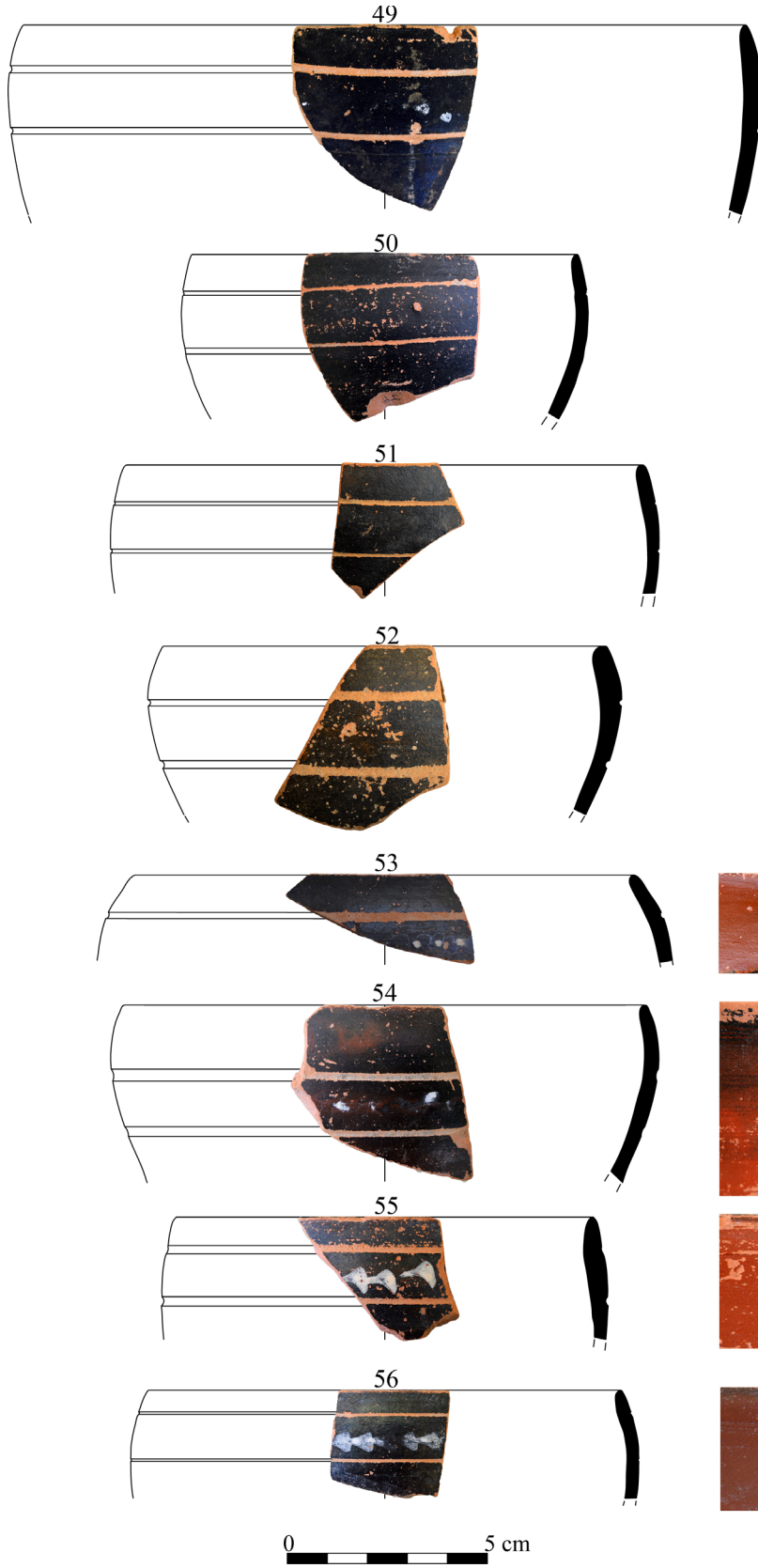
Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı
Yamacı Seramikleri

Figür 7

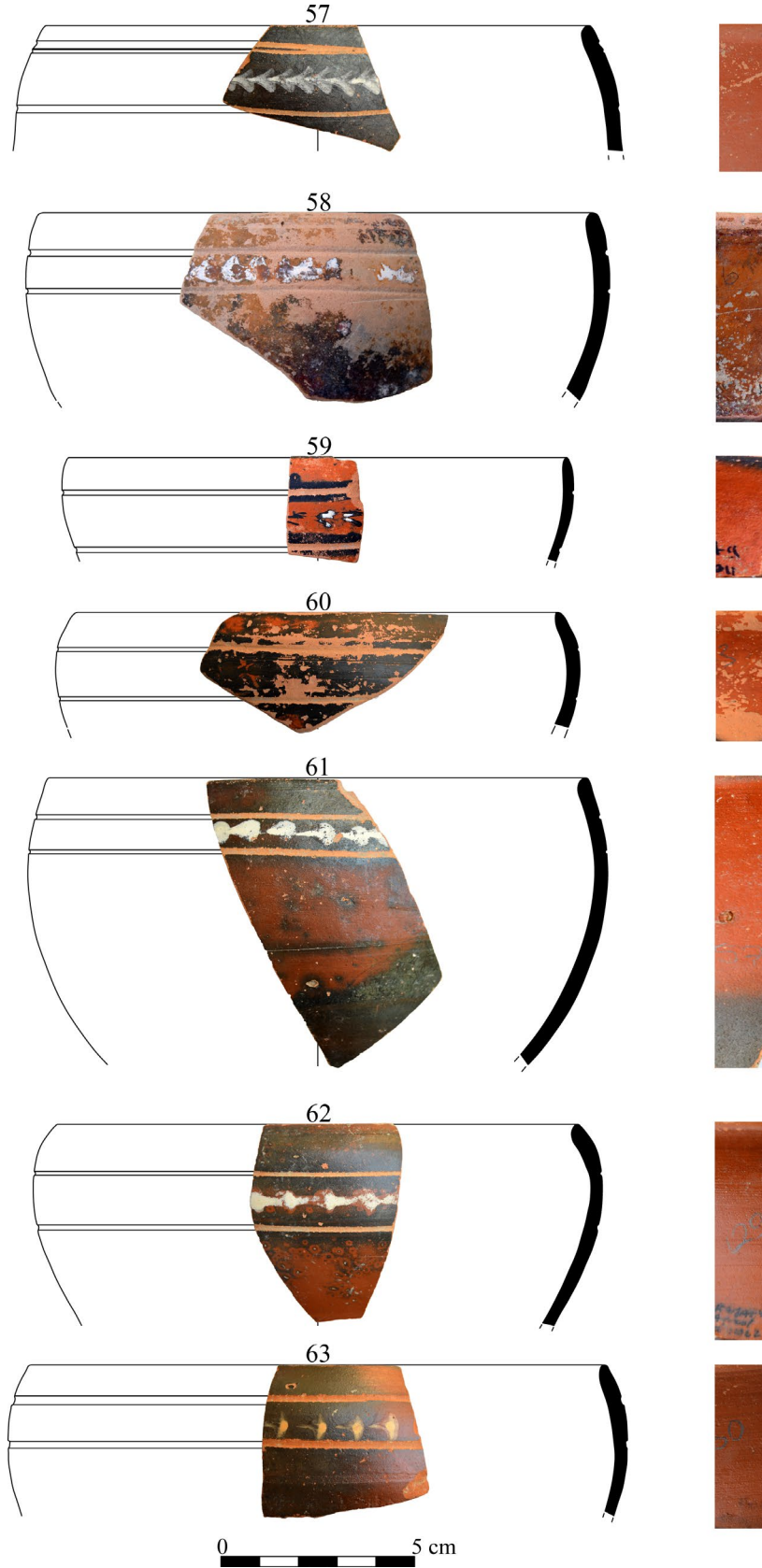

Figür 8

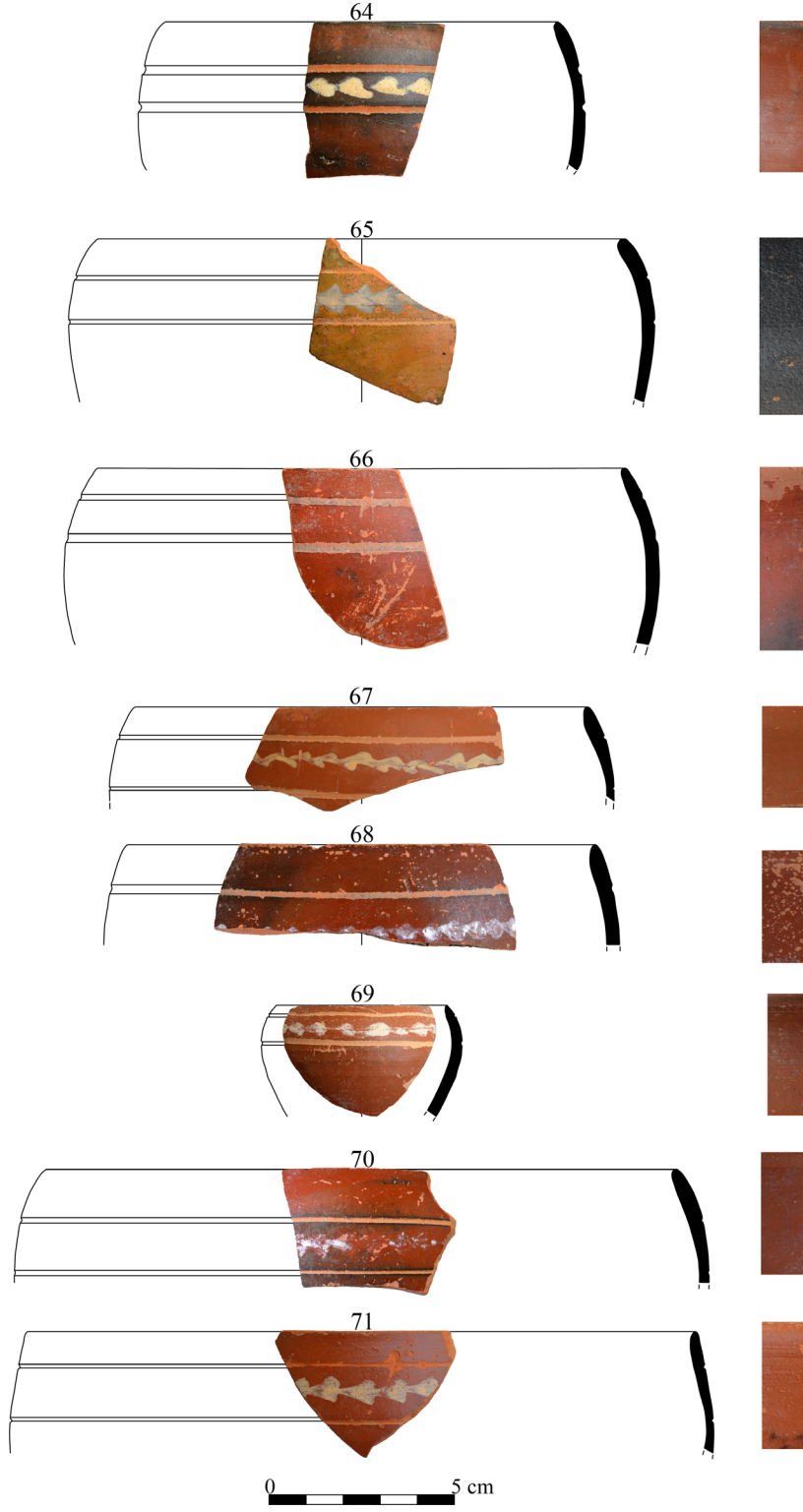
Figür 9

Figür 10

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı
Yamacı Seramikleri

Figür 11

Figür 12

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı
Yamacı Seramikleri

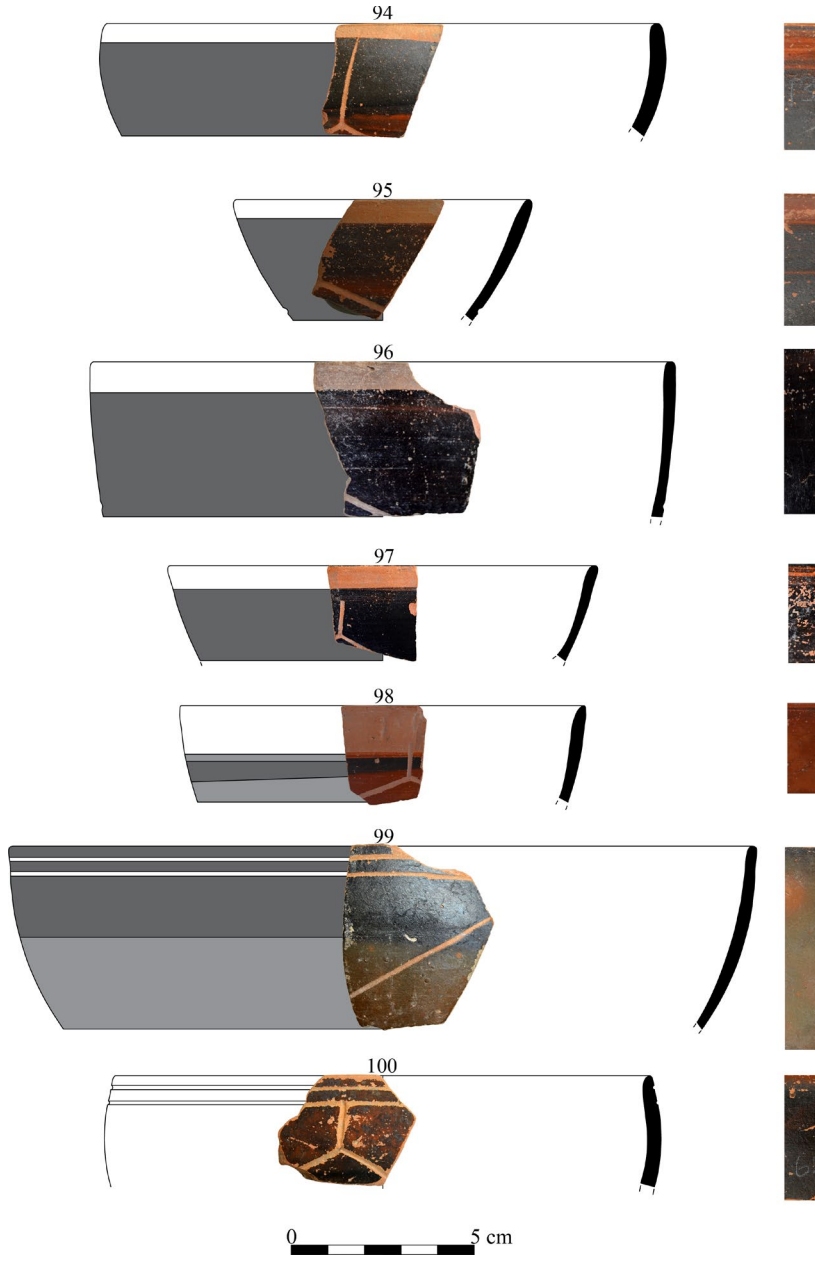
Figür 13

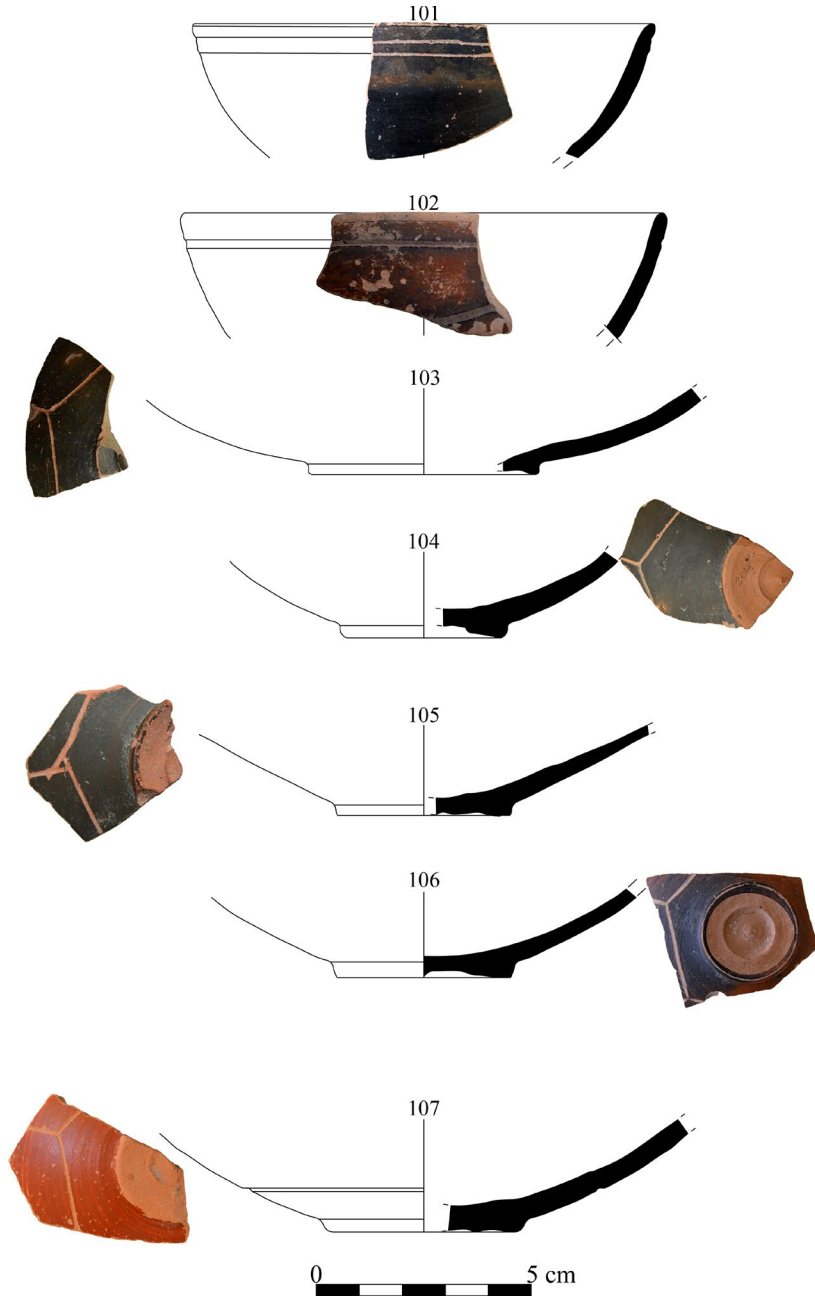

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

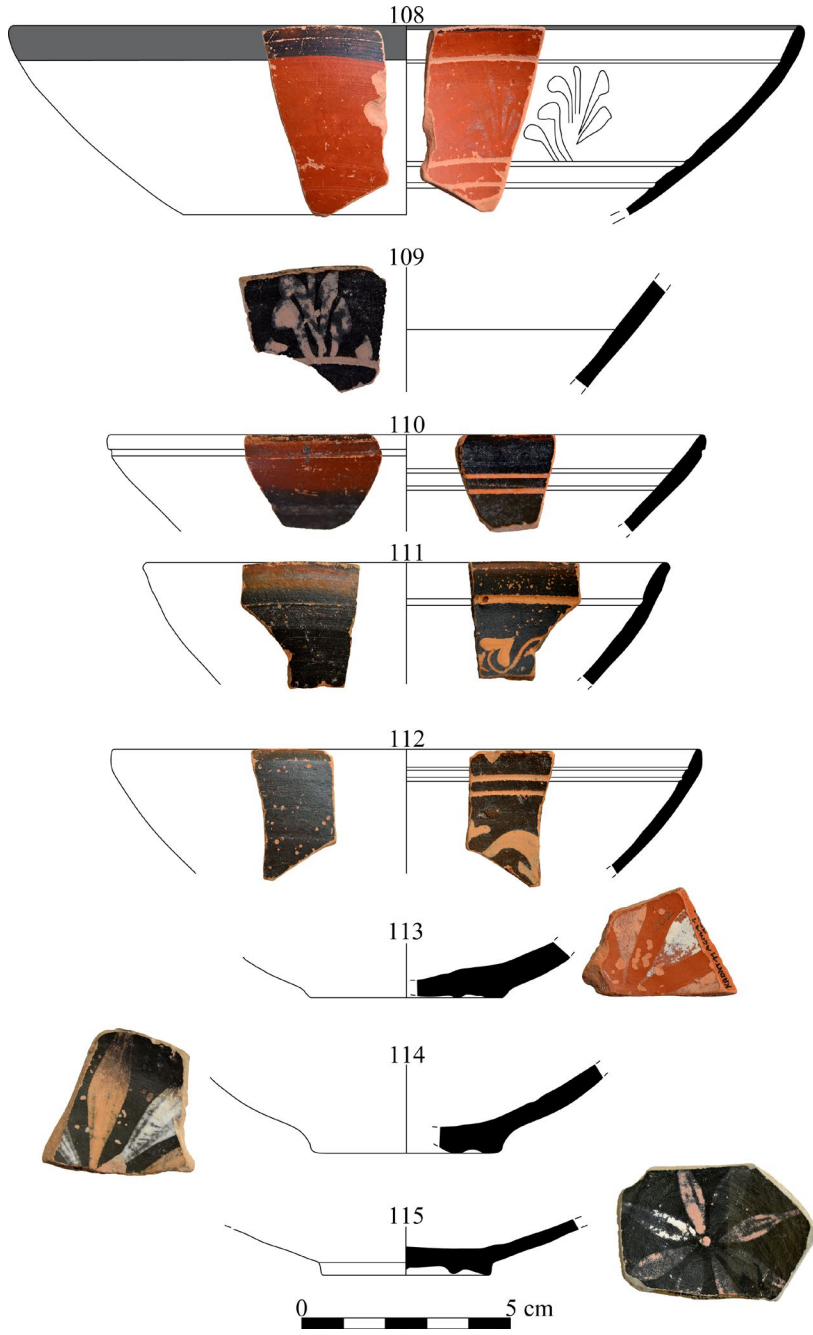
Figür 14

Figür 15

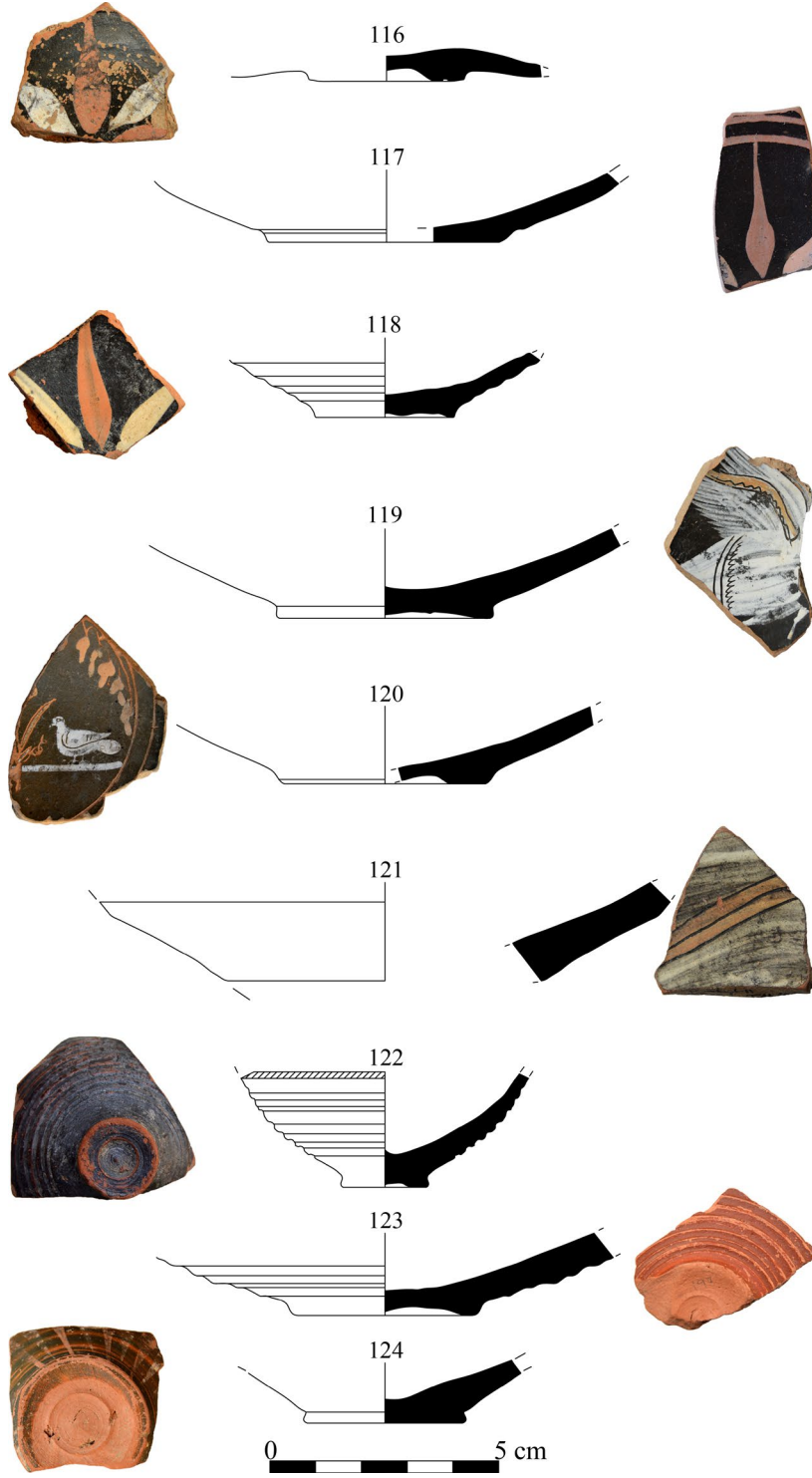

Figür 16

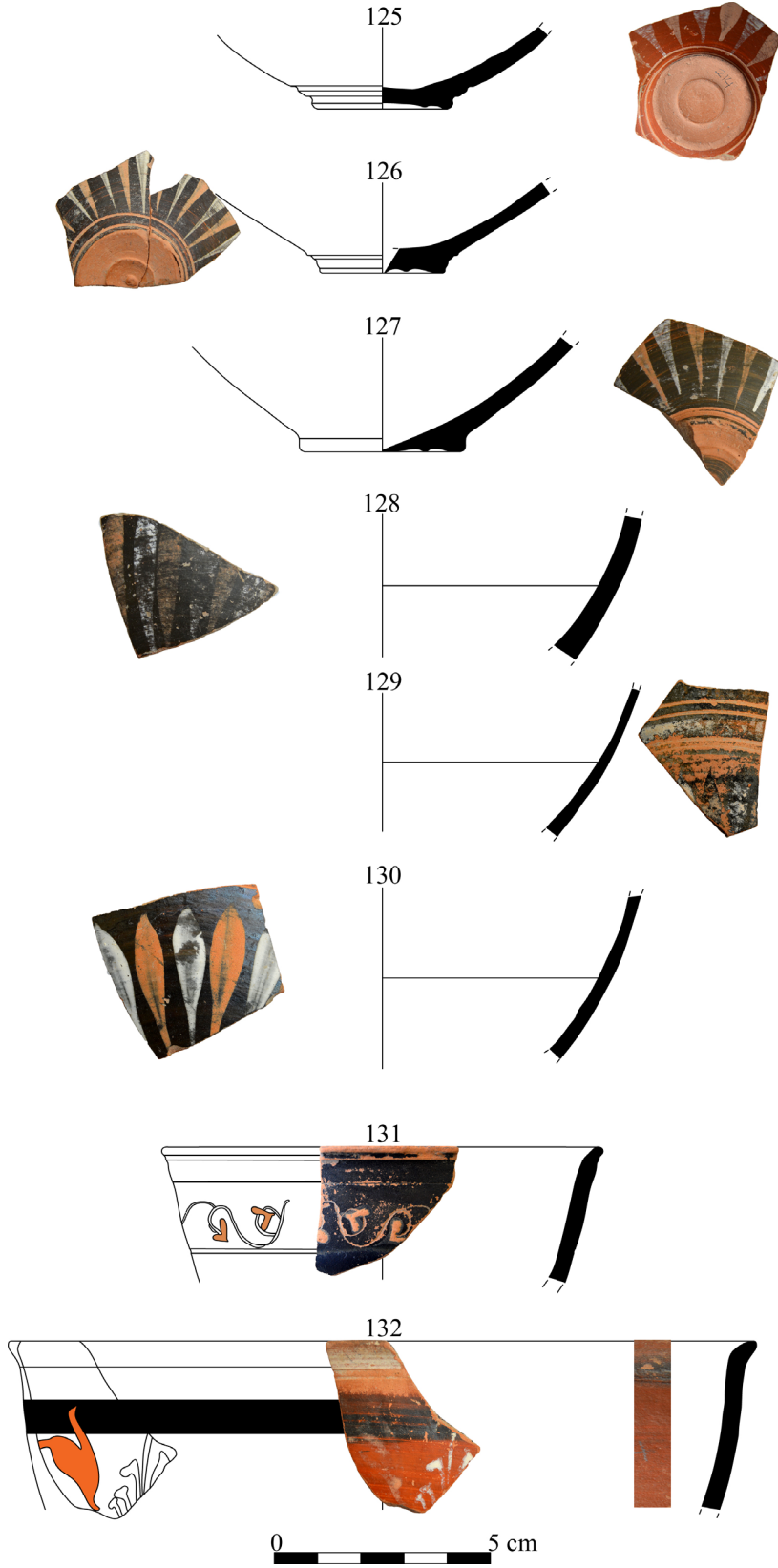

Figür 17

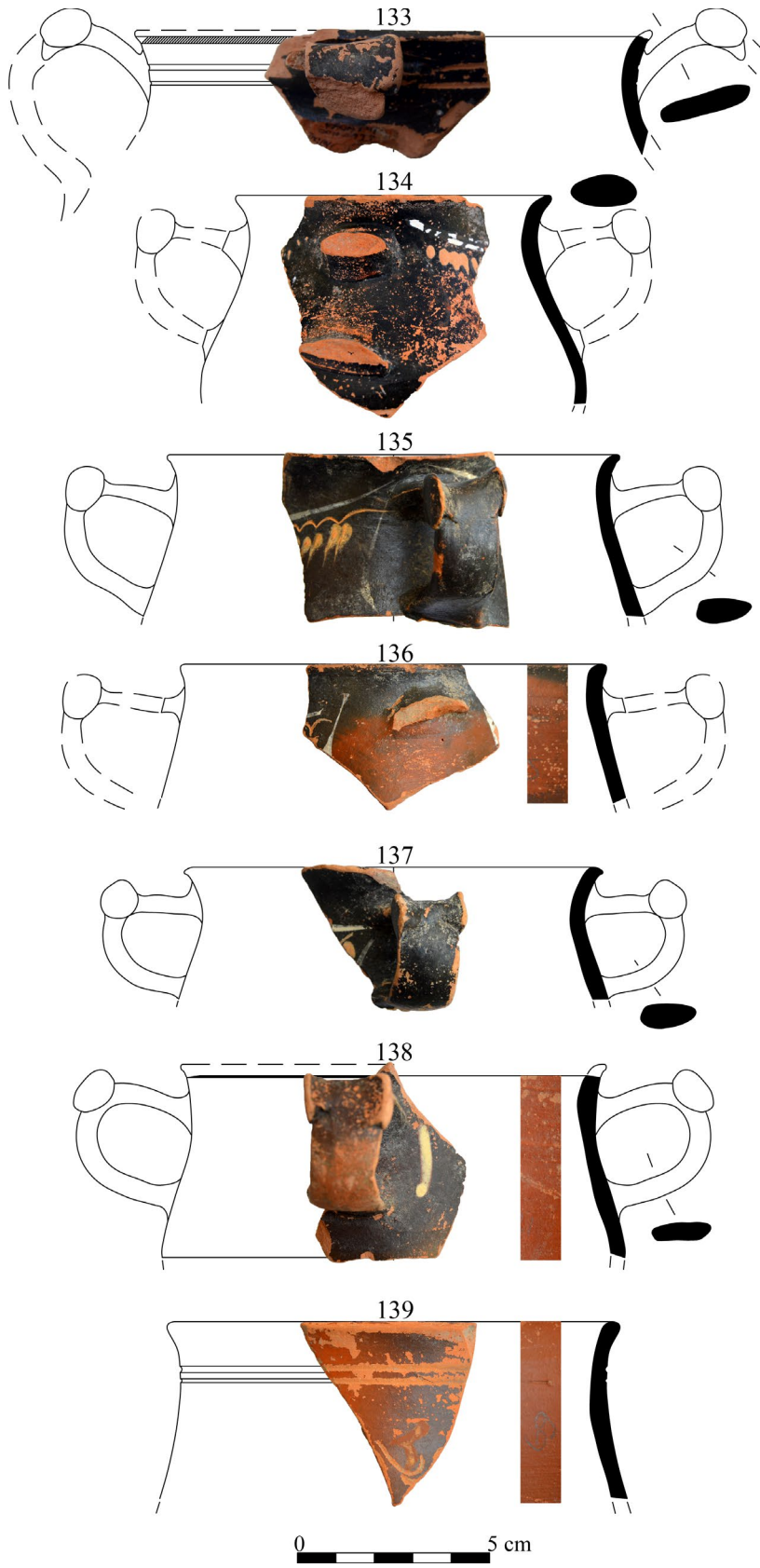

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

Figür 18

Figür 19

Figür 20

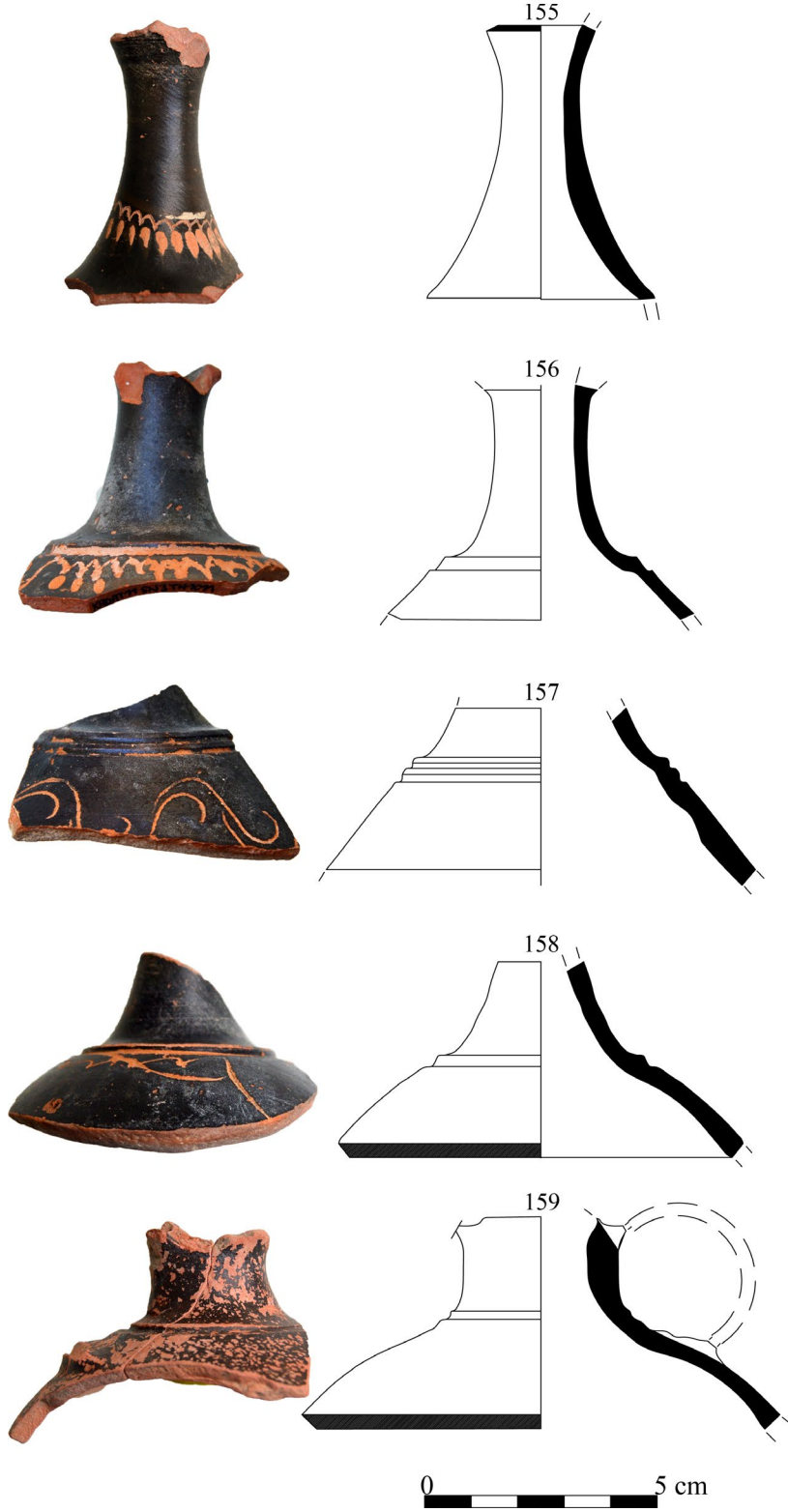

Figür 21

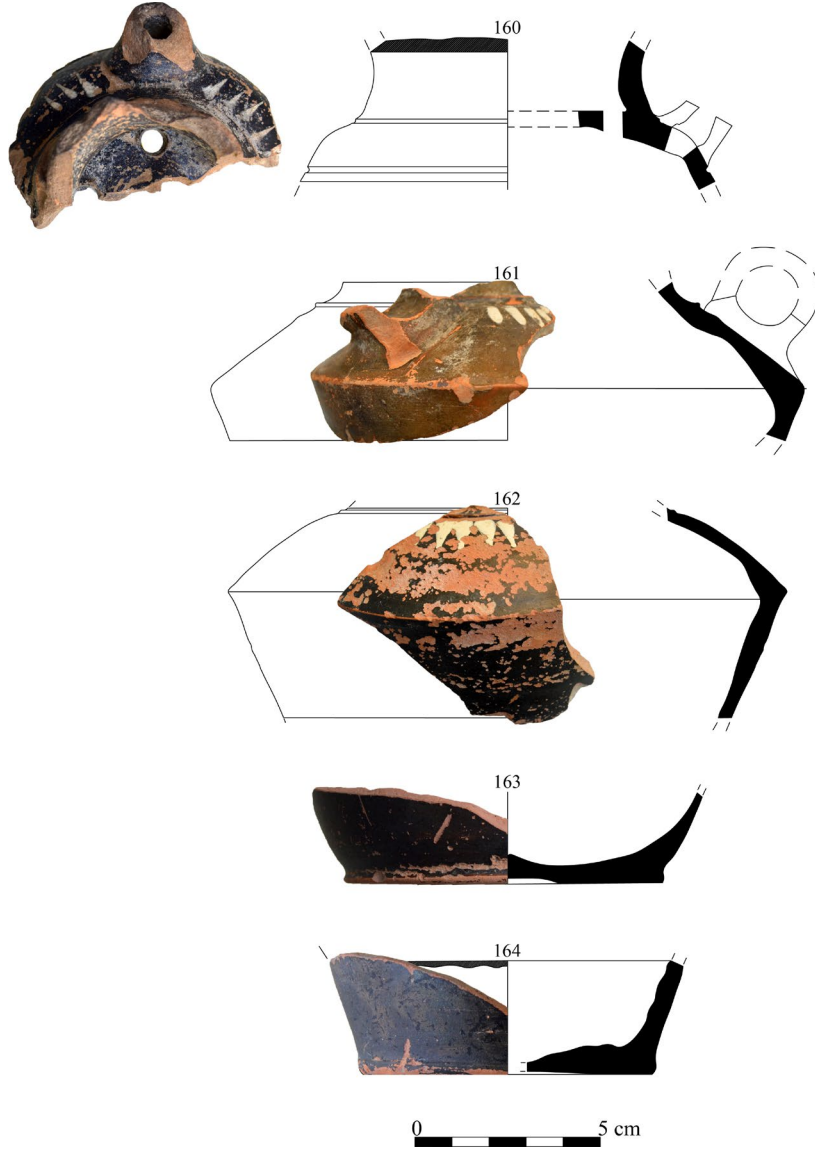

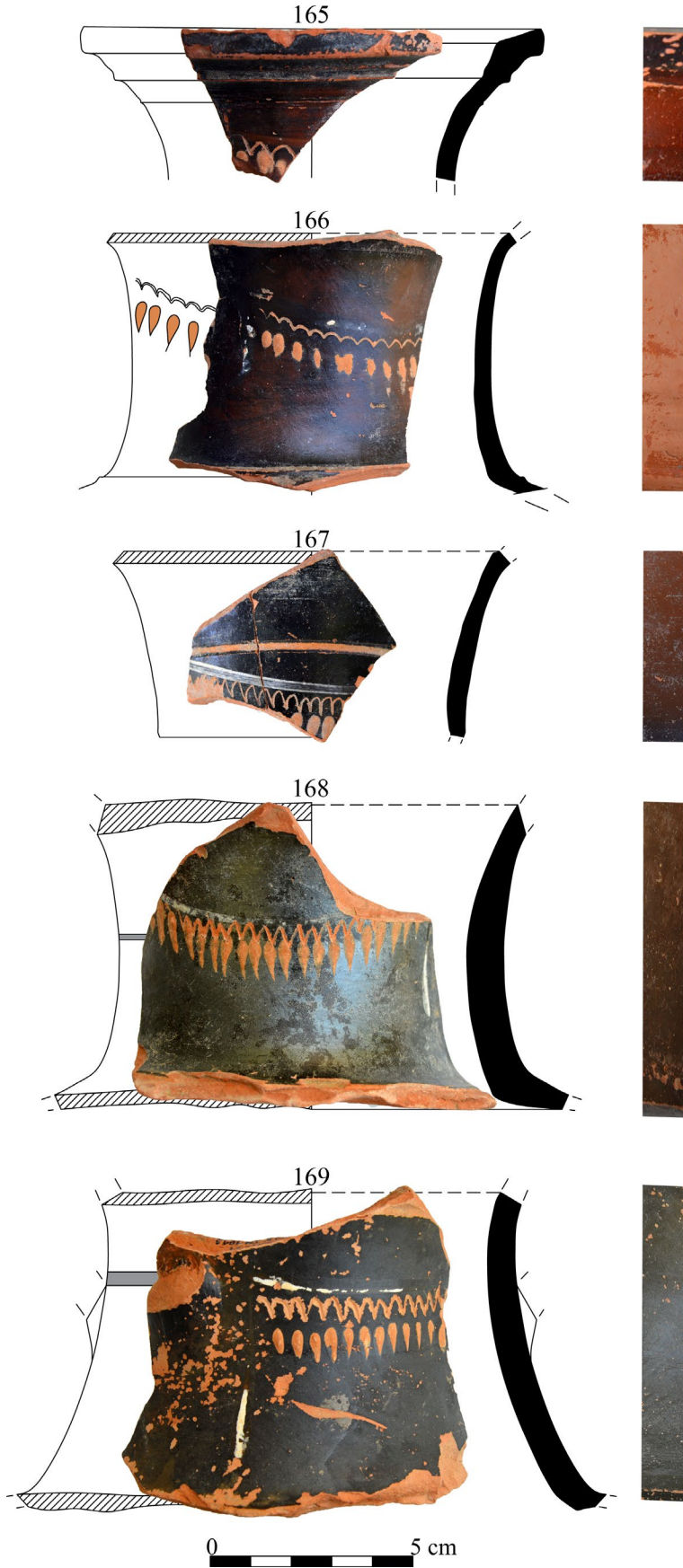
Figür 22

Figür 23

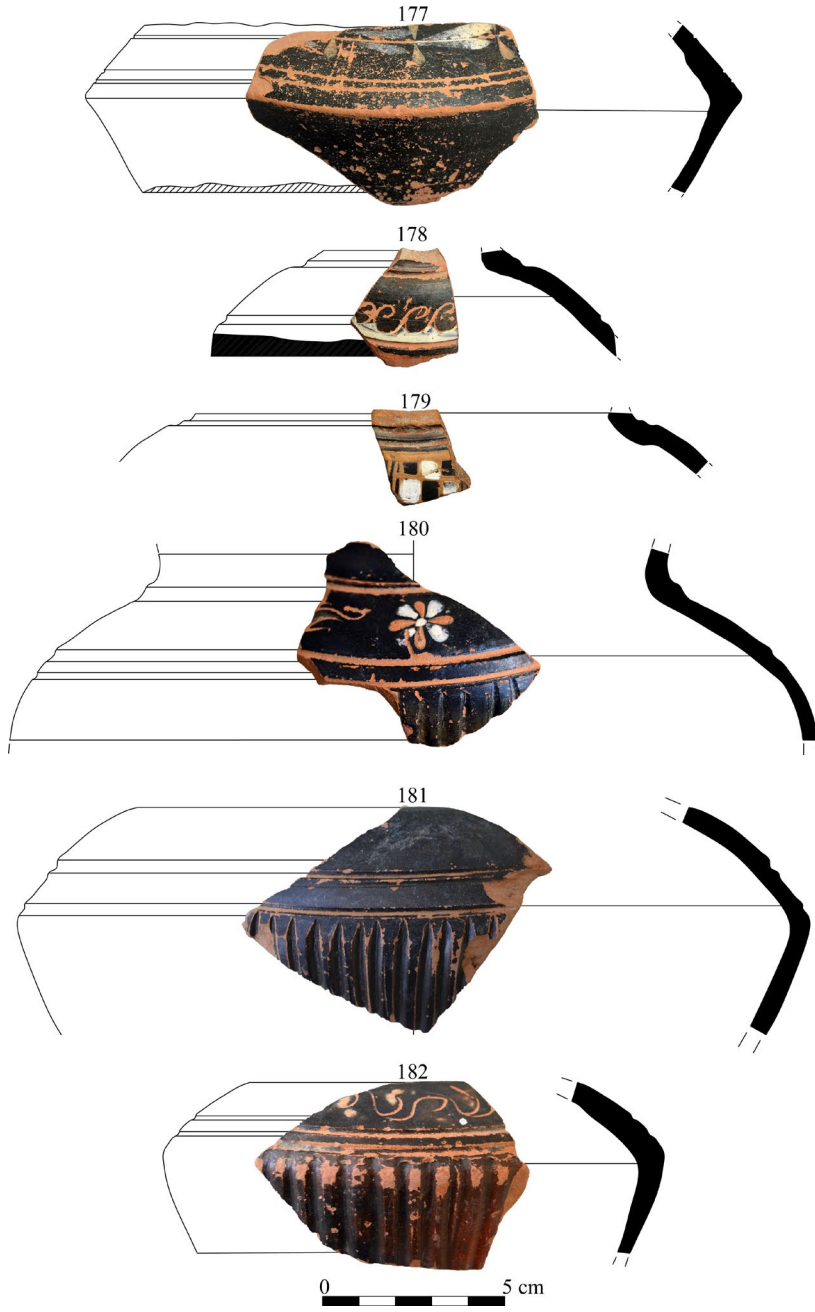
Figür 24

Figür 25

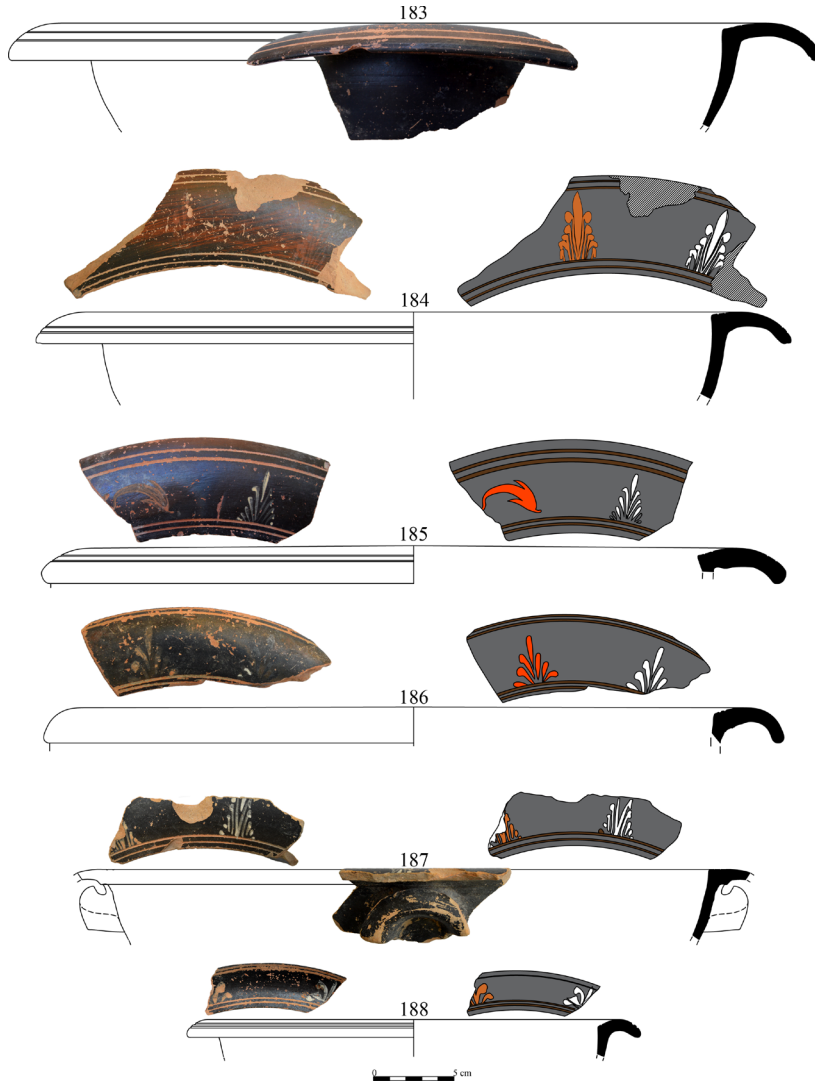

Figür 26

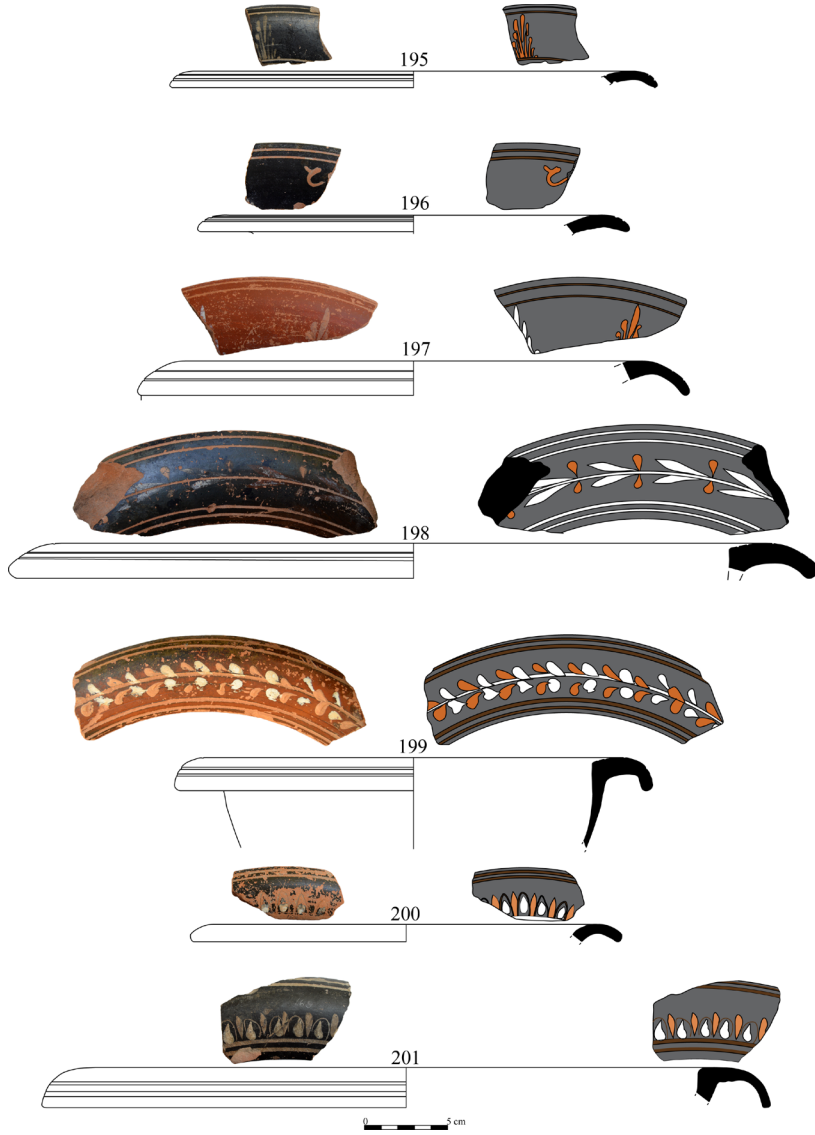
Figür 27

Figür 28

Figür 29

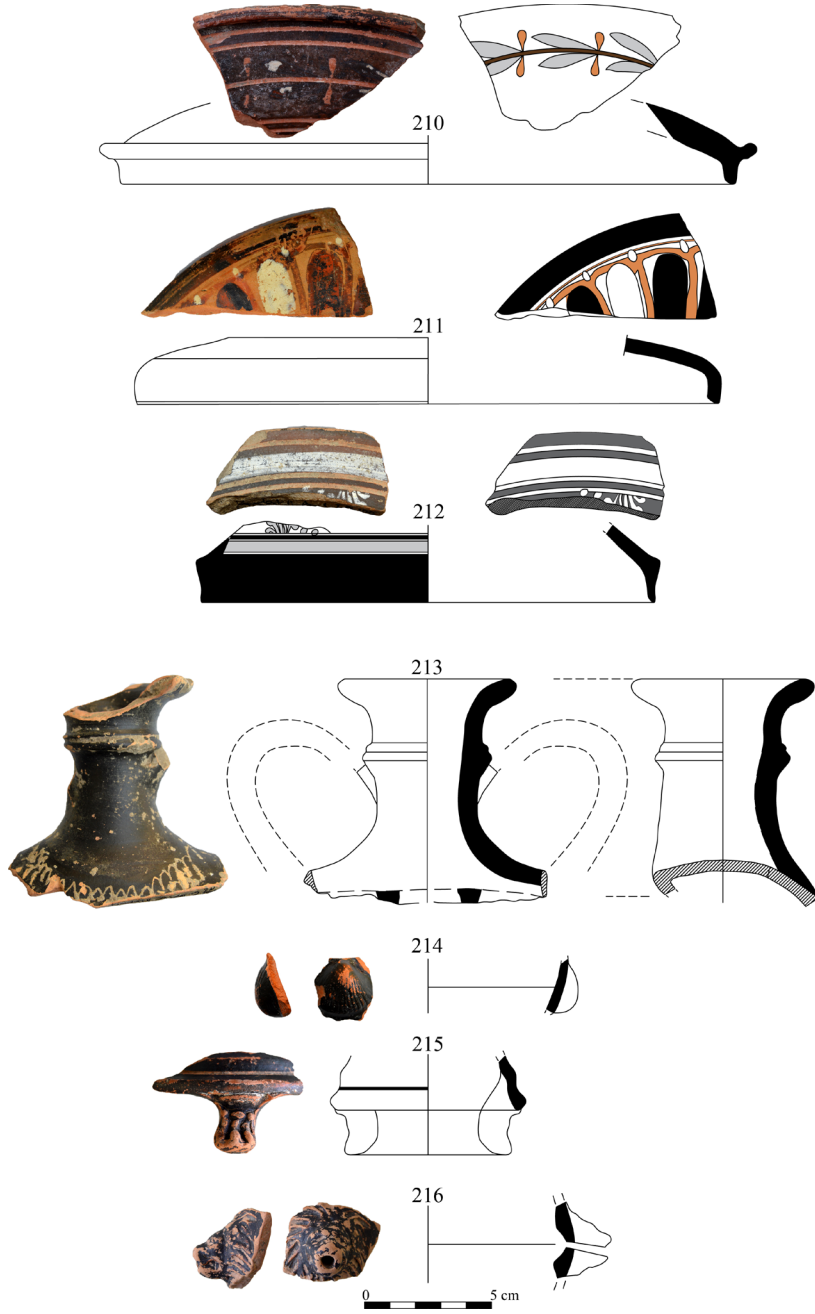

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı
Yamacı Seramikleri

Figür 30

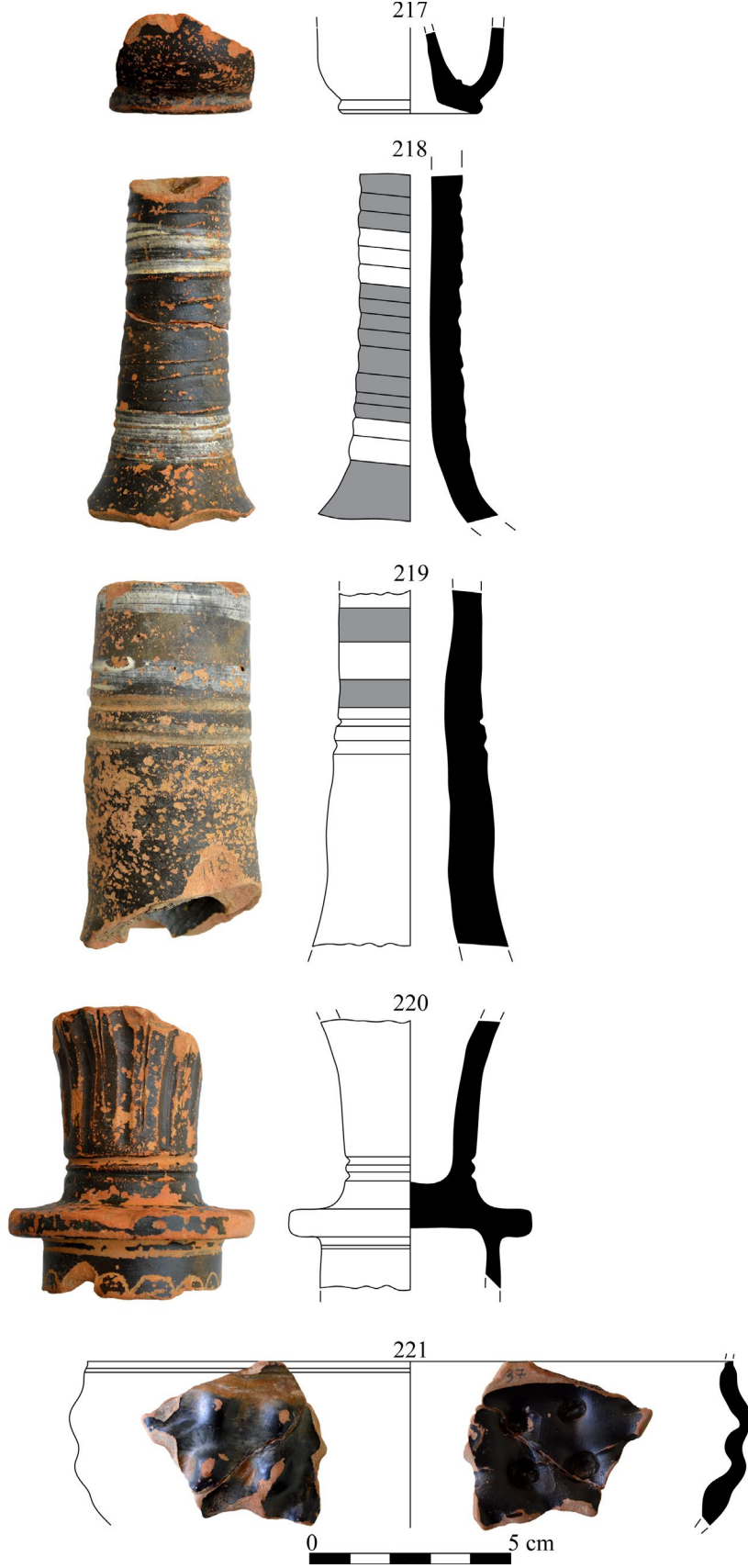
Figür 31

Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı Yamacı Seramikleri

Figür 32

Harita

**Klazomenai /Karantina Adası Kuzey Yamaç Kazılarında Ele Geçen Hellenistik Dönem Batı
Yamacı Seramikleri**